

Potrjeno medobčinsko sodelovanje

V torek dopoldne so odgovorni predstavniki občin Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje sklenili, da podaljšajo pogodbo o solastništvu in sofinanciranju medobčinskega glasila SZDL za naše področje tudi za l. 1964 – Ugodno je rešeno vprašanje skupnega financiranja Dolenjskega lista, kar zagotavlja obstoj in nadaljnji razvoj našega pokrajinskega časnika

Te dni se izteka drugo leto, kar je Dolenjski list postal medobčinsko glasilo odborov SZDL bivšega novomeškega okraja. Prihodnji mesec pa bo minilo že leto dni, odkar izhaja naš tednik kot medobčinski glasnik Socialistične zveze sedmih občin na področju dveh slovenskih okrajev. Uspešno medobčinsko sodelovanje se je tudi v našem primeru obneslo; rodila ga je živa potreba, da gospodarsko in kulturno zaokrožena pokrajina tudi po ukinitvi okraja obdrži svoj že prej močno razširjeni časnik. Malo jih je, ki bi dvomili, da Dolenjskega lista na tem področju danes ne bi potrebovali. Govorice o ukinitvi nekaterih okrajnih oz. lokalnih listov v naši republiki, ki so bile posebno živahne v zadnjih mesecih, je na našem področju ovrgla razveseljiva ugotovitev: že v dobrih treh tednih smo pridobili po zaslugi pismonošne nekaj nad 1200 novih naročnikov in dosegli v torek redno tedensko naklado v višini 20.660 izvodov.

Skoraj bo za nami že štirinajst let, kar prihaja Dolenjski list med tisoče svojih zvestih bralcev doma in na tujem. V teh letih je postal resnično živa vez naših delovnih ljudi; mnogo je vasi, kjer predstavlja naš pokrajinski tednik edino redno branje. V skoraj poldrugem desetletju našemu listu ni bilo poslano z rožicami. Nenehno je s težavo reševal predvsem zapletena in vedno nerešena finančna vprašanja; pomanjkanje denarja je čisto ogrožalo listu življenje. Ustanovitelji in lastniki lista zadnja leta niso kazali, da se zavedajo svojih dolžnosti do maloštevilnega kolektiva delavcev v uredništvu in upravi časnika. Vedno znova so puščali kolektiv v nenehni finančni težavi. Prav gotovo je trda bitka za obstoj lista (beri: zbiranje oglasov, beračenje za plačilo podpisanih ali obljubljenih dotacij, nadlegovanje kolektivov za plačane reportaže, potrebno in nepotrebno reklamo itd.) po svoje neugodno vplivala na kvaliteto časnika. Novinarji in uprava lista smo bili tako rekoč kar po 52 tednov na leto finančni izterjevalci in akviziterji za oglase. Nenehno ubadanje s težavami ta-

ke vrste je prav gotovo hromilo ustvarjalnost kolektiva, ki mu je bila nalozena s strani lastnikov tednika odgovorna naloga na področju propagande, agitacije in mobilizacije vseh sil našega področja pri graditvi socialistične družbe. Materialna baza za to delo vsa leta nazaj nikoli ni bila zagotovljena.

Kaže, da se bo položaj za kolektiv uredništva in uprave našega lista ob 15. obletnici ustanovitve vendarle spremenil. V torek dopoldne so se v Novem mestu sestali odgovorni predstavniki lastnikov in izdajateljev našega časnika: prišli so tovariši Milan Šepetavc in Vlado Deržič (Brežice), inž. Rado Dvoršak in Vera Jukič (Črnomelj), Franc Vrvišcar in Anton Plut (Metlika), Sergej Thorževskij in Slavko Doki (Novo mesto), Vendel Ficko in Dušan Brelih (Sevnica) ter Ivan Gole (Trebnje); predsedniki občinskih skupščin in ObO SZDL so se tokrat prvič zbrali v takem sestavu, da bi rešili doslej neurejeno vprašanje financiranja našega medobčinskega glasila. Predsednik občinske skupščine Videm-Krško in predsednik ObO SZDL krške občine sta opravičila svojo odsotnost, hkrati pa sporočila, da želi tudi krška občina podaljšati sodelovanje v doslej zastavljenem okviru. Posvetovanje je vodil podpredsednik skupščine okraja Ljubljana dr. Viktor Damjan, navzoč pa je, bil tudi sekre-

tar OO SZDL Ljubljana Miro Gošnik in urednik Dela Miro Zakrajšek.

Najodgovornejši predstavniki lastnikov našega tednika so v torek doobra pretehtali vsebinsko in gospodarsko plat dosedanjega dela našega tednika. Seznanili so se z vzroki, ki so doslej ovirali list, da ni mogel dosegati še večjih uspehov. Ugotovili so, da naša pokrajina tako glasilo potrebuje, da je list množično razširjen v vseh krajih Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja in da se je zadnja leta za res razvil v množičnega obveščevalca ter uspešnega in cenenega aktivista na našem zaokroženem področju. Zato so sklenili:

1. vseh 6 občin bo tudi vnaprej štel Dolenjski list za medobčinsko glasilo SZDL; tudi vnaprej bodo občine podpisale pogodbe o solastništvu in sofinanciranju lista.

2. Dotacijo za pokrivanje izgub v letu 1964, ki znaša približno 19 milijonov dinarjev (predstavlja pa 35 odst. vseh potrebnih dohodkov lista za prihodnje leto), bodo občine tega področja prispevale v sorazmerju z narodnim dohodkom, ki so ga dosegle lani. Preostalih 65 odst. potrebnih sredstev bo list tudi vnaprej zbral sam z naročnino, oglasi, s tiskovnim skladom in kolportažo.

3. Financiranje bo prihodnje leto potekalo prek

proračunov občinskih skupščin.

4. Naročnina bo do nadaljnjega ostala neizpremenjena — 900 dinarjev na leto.

5. Z občino Videm-Krško, katere zastopniki niso bili na torkovem posvetovanju, bo vprašanje glede sofinanciranja urejeno s posebnim sestankom v prihodnjih dneh; velja pa načelo, da prispeva vsaka izmed pogodbenih občin svoj delež v ustreznem sorazmerju svojega narodnega dohodka iz leta 1962.

6. Izgubo, ki jo izkazuje list za leto 1963 (nastala je zaradi tega, ker list letos še ni dosegel naklade 20 tisoč izvodov, planiral pa je naročnino že v tej višini; oglasov ni bilo mogoče zbrati toliko, kot bi jih morali po finančnem planu, prav tako pa okraja Celje in Ljubljana ter občine niso izplačale obljubljenih dotacij) naj bi pomagala kriti okrajna skupščina Ljubljana.

Ko poročamo o ugodni rešitvi najtežjega problema, ki je ogrožal nadaljnji obstoj Dolenjskega lista, moramo hkrati seveda z veseljem zapisati, da je na torkovem posvetovanju v Novem mestu dosedanje medobčinsko sodelovanje

V 4 podjetjih: 1,239.000 dolarjev

Izvoz je v proizvodnji zelo pomembna naloga — Na tujih tržiščih se kolektivi srečujejo z ekonomskimi zakoni, ki delujejo mnogo ostreje kot doma — Poizkusimo zdaj, konec leta, oceniti, koliko smo izvozili, in ugotoviti, kje so vzroki, da smo izvozne naloge uresničili ali ne

Nismo iskali ne malih ne velikih izvoznikov. Štirje kolektivi, o katerih bomo govorili, so samo majhen del v vrsti onih, ki na našem področju izvažajo. Vsak dolar je dragocen, smo poudarjali že v začetku leta. Ta trditve še vedno velja. Izvoz je letos bolj kot kdajkoli doslej resna naloga. 1 milijon 239 tisoč dolarjev je prispevek štirih kolektivov, hkrati s tem pa je samo majhen del naporov vse družbe za izvoz. Ob takšnem uspehu nam ni treba zardevati. — V teh dneh, ko povsod začenjamo zadnjo bitko za letošnji plan, je pač potrebno, da se ozremo tudi po izvozu. Čez leto smo storili marsikaj, v marsičem uspeli, marsikaj pa nam je tudi spodletelo. Pokramlajmo torej o uspehih in težavah. O slednjih še najbolj, ker jih bomo lahko odpravili le, če jih bomo dobro poznali.

Začnimo z Iskrinim obratom usmernikov in s podjetjem Kremen v Novem mestu. Oba skupaj bosta letos izvozila za 75 tisoč dolarjev svojih izdelkov. 75 tisoč dolarjev je resda malo, če pa upoštevamo, da se oba kolektiva v izvozu šele polkušata, je to precej. Prvo leto izvoza ali pa tisto, ko kolektiv šele začne prodajati svoje izdelke na tujih tržiščih, ne more biti objektivno merilo. Na videz majhen začetni znesek bo morda že v prihodnjem letu narasel v mnogo večjega.

2 "majhna" izvoznika, ki začenjata

Iskrin obrat za proizvodnjo usmernikov v Novem mestu je začel z delom šele oktobra lani. Kot eden izmed obratov podjetja Iskra iz Kranja ne izvažata samostojno, ampak v sklopu celotnega podjetja. Letos po planu ni-

Tov. Izabela Fabjanič je po slovesni otvoritvi nove avtomatske telefonske centrale v Metliki, ki je hkrati prva v Beli krajini, začela posredovati medkrajne pogovore. — Več o slavlju v Metliki preberite na 12. strani današnje številke

komun našega področja doživelo popolno afirmacijo. Udeleženci posveta so nedvomno pokazali visoko politično zavest, ko so sprejetim programom omogočili nadaljnji obstoj medobčinskega glasila SZDL 6 občin dveh okrajev. Upamo, da se bo podaljšane pogodbene razmerje že prihodnje dni pridružila tudi občina Videm-Krško in prevzela nase ustrežni delež stroškov, potrebnih za tiskanje našega skupnega glasila. Modra in

preudarna odločitev, ki je zagotovila obstoj in omogoča nadaljnji vsestranski razvoj našega pokrajinskega tednika, bo prav gotovo potrjena v praksi s tem, da bo kolektiv uredništva in uprave lista poslej lahko posvetil vse svoje sposobnosti predvsem nadaljnemu izboljšanju kvalitete časnika. S to obljubo stopata uredništvo in uprava Dolenjskega lista v skrajšnji 15. letnik našega tednika.

TONE GOŠNIK

VREME

OD 5. DO 15. DECEMBRA

Se dalje nestalno vreme s pogostnimi padavinami, večjih sneg do nižin. Okrog 10. decembra pričakujemo nastop južnega vremena z dežjem, sredi decembra pa mraz s snegom in burjo.

Dr. V. M.

NOVOTEKS se bori z nepotrebni težavami

Novoteks bi moral izvoziti letos za 427 tisoč dolarjev (Nadaljevanje na 3. str.)

UVELJAVI NAJ SE NAJPRODUKTIVNEJŠI IN NAJSPOSOBNEJŠI!

Z enotnim sistemom delitve je zagotovljeno, da uporabljajo delovne organizacije sredstva za reprodukcijo v sorazmerju s svojim deležem pri njihovem ustvarjanju in v odvisnosti od svoje možnosti, da jih v okviru družbene, z družbenimi plani določene delitve dela uporabljajo čim bolj učinkovito.

Iz Ustave SFRJ

Ko je govoril Boris Kraigher, podpredsednik zveznega izvršnega sveta, političnemu aktivu v Ljubljani, je opozoril med drugim tudi na ta problem: so tudi take težnje, ki poskušajo osnovna vprašanja delitve dela in specializacije reševati tako, da bi se nekdo — po nekem od vrha postavljenem programu razvoja — moral odreči določeni proizvodnji zato, da jo bo drugi lahko razvijal. In zares: take težnje niso tako redke. Večkrat smo že slišali predstavnike posameznih podjetij, kako so tožili zaradi odsotnosti »lepih, starih časov«, ko je bilo s planom določeno, koliko »življenjskega prostora« komu pripada. Če se pojavi več podjetij, ki želijo izvažati enako blago, se tisto podjetje, ki je začelo izvažati prvo, pritožuje nad takim »nezaslišanim neredom«, ki otežuje pogoje izvoza. Hkrati s takimi pritožbami je slišati tudi zahteve, češ, treba je ustanoviti posebne institucije, ki naj odredijo, kaj naj kdo proizvaja. Določiti še, kam naj kdo izvažuje, razdeliti domače tržišče — in vse bo v najlepšem redu. To bi skratka pomenilo tole: vrniti se v administrativno plansko gospodarstvo. Tisti, ki bi odredil proizvodnjo in trg, bi kajpak prevzel tudi vse drugo, kar je s tem v zvezi, na primer delitev in drugo. Manj skrbi s proizvodnjo in prodajo — manj skrbi tudi z delitvijo osebnih dohodkov.

Take težnje so prave. Take želje so v nasprotju z načeli samoupravljanja. Ustanove, ki naj bi odredile, kaj naj kdo proizvaja, bi po besedah Borisa

Kraigherja nujno omejevale proizvodno iniciativo in možnosti, da se uveljavijo tisti, ki je v resnici najproduktivnejši in najposobnejši. Tisti, ki si žele, da bi centralistično in v podrobnostih odredili proizvodnjo za izvoz, se v resnici boje težav. Ali boljše: take delovne organizacije niso kos zahtevam in pogojem mednarodnega tržišča. Take delovne organizacije bi rade svojo premajhno produktivnost in premajhno sposobnost nadomestile z dekretom od zgoraj, ki bi jim zagotavljal možnost izvoza ne glede na kvaliteto, stroške itd. To je kajpak utvara, od katere se ne da živeti. Narobe: s takimi slepili je kaj hitro mogoče spregledati pereče probleme in akcijo za njihovo reševanje. Taka pot vodi k nazadovanju. Dejansko pa so potrebne institucije drugačne vrste: ne za odrejanje, marveč za pomoč in nasvete. Boris Kraigher je o tem dejal med drugim tole:

»Taka pot gotovo ne more biti sprejemljiva, pač pa gre za to, da organiziramo določene službe, institucije, ki bi bile sposobne dajati posameznim gospodarskim dejavnostim dokumentirana priporočila, mnenja, nasvete in določeno pomoč pri programiranju njihove proizvodnje in razvojne orientacije.«

To pa je čisto nekaj drugega. Izhod iz težav, ki nedvomno so, je treba iskati v tej smeri. Treba je razvijati take službe, ki bodo lahko dokumentirano poročale proizvodno orientacijo na daljši rok, upoštevajoč pri tem tudi spremembe, ki jih bo prinesel čas. Podjetja včasih zares pogrešajo splošnejši pregled nad že obstoječimi proizvodnimi zmogljivostmi, surovinskimi izvori, potrebami tržišča itd. Še večje pa so težave glede izvoza. Vsako podjetje zase si težko ustvari stalen pregled svetovnega tržišča in njegovih razvojnih tendenc. Ob pomanjkanju takega pregleda pa se kaj lahko zgodi, da bodo podjetje, ki gradi nove zmogljivosti, računajoč — statistično seveda — s konjunk-

Svet si je nekoliko opomogel od zahrbtnega umora predsednika ZDA Kennedyja v teksaskem mestu Dallasu in se nehal samo spraševati, kako in čemu. Začel je tudi ugotavljati. Med drugim je ugotovil spodbudno dejstvo, da je novi predsednik ZDA Lyndon Baines Johnson pohitel z zagotovitvijo, da bo nadaljeval politiko svojega prednika v Beli hiši v svetovni politiki in da so ta zagotovila v Moskvi ugodno sprejeli. Pravezprav je bilo čutiti na obeh straneh pripravljenost in vneto izraziti privrženost načelom dosedanjega počasnega in previdnega, a vendar otipljivega zblizevanja med Vzhodom in Zahodom — kljub vsem oviram in pomanjkljivostim. Lyndon Johnson, na primer, stoji prav tako trdno za sporazumom o delni prepovedi atomskih poskusov ko rajni Kennedy.

Toda kljub takim in podobnim ugotovitvam je še marsikaj nejasnega. Johnson je kljub vsemu precej neznana osebnost. Ne sicer kot guverner ali senator in niti ne kot podpredsednik ZDA, temveč kot najvišji predstavnik ene izmed dveh najmočnejših držav na svetu. Sposobnosti, ki jih je pokazal kot senator, morda ne zadostujejo za opravljanje dolžnosti v Beli hiši. Obzorje, ki si ga človek pridobi v spretni politični igri na Kapitolu v Washingtonu, morda ni dovolj široko za predsednika ZDA, ki odloča o vojni in miru. Ali ima Johnson še skrite sposobnosti in talente, ki bodo zdaj prišli na dan? Ali bo dostojen naslednik svojega velikega prednika, ki sicer ni bil tako velik predsednik kot Lincoln ali Roosevelt, ker tudi ni učakal njunih let, a je bil kljub temu velik, ker je imel redko

in neprecenljivo lastnost: znal se je učiti iz lastnih napak. Napake iz Zaliva prašičev (izjalovljen poskus izkrcanja na Kubi) ni ponovil, ampak je, nasprotno, med karibsko krizo dokazal svojo zrelost.

Ta vprašanja niso nepomembna. Če si jih svet zastavlja, si jih zastavlja zato, ker sprememba na najvišjem polo-

fevdalno in industrijsko oligarhijo, ki se noče odpovedati nič delu svojih privilegijev, zastruje do neznosnosti in da naglo prihaja do »polarizacije sil«, kakor učeno imenujejo ta proces v Latinski Ameriki. Ta polarizacija pa ni nič drugega kot posledica strahovite napetosti zaradi velikih nasprotij, ki jo lahko ublažijo samo reforme. Toda ne obljube.

Celo Kennedyjeva smrt je ohranila reakcijo v Braziliji, ki skuša pridobiti armado na svojo stran. Goulart je moral v zadnjem času kaznovati in odstavit nekaj pristašev »gorile«, kakor v Latinski Ameriki imenujejo kovarske generale. Med njimi tudi poveljnika druge armade v Sao Paulu. Desnica naravnost poziva k upor in k strmoglavljenju Goularta. Ta pa pravi: »Komaj 2,2 odstotka veleposelstnikov ali natanko 73.737 ima v rokah 58 odstotkov obdelovalne zemlje... Brazilija ne sme biti več dežela nasprotij, kjer zadostuje, da odpre okno stanovanja in ugledaš pred seboj najbolj črno bedo Brazilcev v favelah... Nemogoče je braniti neznosne privilegije manjšine... V imenu narodne vesti želim sporočiti ljudstvu, da so reforme nujne... ker je za vse nas žaljivo spoznanje, da v naši deželi otroci umirajo od lakote.«

Desnico to nič ne briga. Desnica je odločena iti do skrajnosti, Goulart pa je videti premehak. Njegovi pozivi so resnično dramatični in izražajo natanko tisto, kar hočejo množice, toda pozivi ne zadostujejo. Goulart je obvisel nekje med levico in desnico, ker ne more ali si ne drzne dovolj odločno ukrepati proti desnici. Grozi mu nevarnost, da ga bo strlo.

Kdo je Johnson?

Žaju ZDA — kakor sprememba na najvišjem položaju v Kremlju, kadar bi do nje prišlo — ni samo notranja zadeva ZDA ali ZSSR, ampak po svoji daljnosežnosti zadeva vsega sveta, ker je od teh dveh velesil v marsičem odvisna usoda svetovnega miru.

Brazilski predsednik Joao Goulart je v intervjuju za revijo »Mancheta« navedel na Brazilce doslej najbolj pretresljiv poziv, v katerem pravi: »Preživljamo najhujšo krizo v vsej republikanski zgodovini — Brazilije. Naglo se približujemo razpletu, ki bo, če ga o pravem času ne preprečimo, povzročil neslutene pretrse v nacionalnem telesu, uničil vse njegove pridobitve in odpihil vse njegove velikanske sposobnosti za prihodnost.«

In res vse kaže, da se spopad med levico in desnico, med množicami, ki čedalje nestrpneje zahtevajo reforme, ter

turo na svetovnem tržišču, prehitelo spremembe in novi, težji nepredvideni pogoji.

O potrebi po takih institucijah, o kakršnih je bilo govora prej, je govoril tudi tovariš Marinko v svoji obrazložitvi osnutka republiške ustave. Tedaj je rekel med drugim, da se zlasti v zadnjem času kaže poudarjena potreba po intenzivnejšem in vsestranskem znanstveno-raziskovalnem delu, ki ga ni mogoče omejiti le na območje komunice ali gospodarske organizacije. »Ekonomske interese raziskovalnega dela,« je dejal, »so naši skupni interesi, ker so pomembni za vse nacionalno gospodarstvo. To pa še posebej v sedanjem obdobju, ko je naš hitrejši ekonomski razvoj pogojen z uspešnim vključevanjem v mednarodno delitev dela.«

J. B.

Kmalu bodo začeli graditi cesto Pišce-Bizeljsko

Geometri bodo s snemanjem trase za novo cesto Pišce-Bizeljsko kmalu končali, takoj nato pa se bodo prebivalci lotili zemeljskih del. Še prej bo sklican seštevnik pripravljalnega odbora za gradnjo ceste, na katerem se bodo o akciji podrobno pomenili. Okraj Celje je že odobril 800 tisoč dinarjev za meritve in načrt. Cesto bodo gradili, kot je videti, iz sredstev skladov in proračuna občine Brežice, računajo pa tudi na finančno pomoč okraja v Celju. Okoliški prebivalci bodo nudili zemljišča za cesto brezplačno in bodo s prostovoljnimi deli, z vožnjami in drugim pomagali pri gradnji. Nova cesta je pomembna za nastajajoče sadjarsko-vinogradniške obrate kmetijske zadruge, pa tudi zato, ker bo

omogočila boljšo povezavo bizeljskega in pišcekega področja s svetom.

Mokriški grad bo ponoči razsvetljen

Kolektiv gostišča Grad Mokrice pripravlja razsvetljavo grajskega zidovja s reflektorji. Če se bo le dalo, bodo s temi deli končali do konca letošnjega leta, tako da bi bila grajska stavba za noveletne praznike že razsvetljena in od daleč vidna. V ta namen so že posekali nekaj drevja, ki je stavbo preveč obraslo. Poseben odbor, v katerem so hortikularni strokovnjaki, predstavniki turističnega društva in občinske skupščine, bo pripravil načrte za obnovo daleč znanega mokriškega parka.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Britanski premier Sir Alec Douglas Home je dejal, da se Britanija bliža obdobju veliko bolj konstruktivnih odnosov s Sovjetsko zvezo.

● Izmed sedmih kandidatov je na nedeljskih volitvah v Venezueli zmagal Raul Leon, kandidat vladne stranke Demokratične akcije. Oborožene skupine Fronte za narodno osvoboditev (FALN) so skušale čim bolj ovirati volitve.

● Turška vlada je odstopila zaradi sklepa stranke Nove Turčije in Kmečke stranke, ki sta dobili veliko število glasov na nedavnih občinskih volitvah. To je že druga kriza turške vlade od leta 1960.

● Trideset kilometrov severno od Montreala v Kanadi je prejšnji teden strmoglavilo reakcijsko potniško letalo »DC-8«, v katerem je bilo 111 potnikov in 7 članov posadke. Nihče ni ostal živ, ker je letalo pri padcu eksplodiralo in zgorelo. To je doslej najhujša nesreča v zgodovini kanadskega letalstva in druga največja letalska nesreča na svetu.

● Kanadska vlada je sklenila podrobno raziskati, kdo je odgovoren za to, da so prepeljali v Sovjetsko zvezo tovar kanadskega žita, pomešanega z drobel stekla. Po prvih poročilih pa kaže, da ne gre za namerno sabotažo, ampak za steklenice na palubi ladje, ki so jih stroji za natovarjanje žita zagrabil, zdrobili in tako pomohali drobce med žito.

● Zahodnonemški podkancler Mende je izjavil, da je bonška vlada pripravljena dodeliti kredit DR Nemčiji, če bi ta pokazala »znamenja dobre volje«. To naj bi bil odgovor na Ulbrichtovo izjavo zahodnonemški reviji »Stern«, da bi DR Nemčija sprejela dolgoročni kredit, toda le za nakup investicijskih dobrin.

● V Leopoldvillu, glavnem mestu Kongo, so aretirali zunanega ministra Mabika Kalanda. Obdolžili so ga, da je rovaril proti državni varnosti.

Na sejmišču nič posebnega

2. decembra je bil na novomeškem sejmišču sejem, ki pa ni bil tako dobro obiskan kot prejšnje kratki. Naprodaj je bilo 996 prašičkov (721 prodanih) in 322 glav goveje živine (91 prodanih). Pujski so veljali 6000 do 10.000 din, volil 280 — 320 din kg, krave 135 — 210 din kg, junci in telice 280—300 din kg. Razen 14 glav, ki jih je za zakol odkupil KZ Novo mesto, je bila živina odkupljena v plemenske svrhe.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Obletnico rojstva nove Jugoslavije smo slavili širom po Jugoslaviji kar najlepše in veličastnejše. Ni ga bilo kraja, kjer se ne bi oddolžili spominu na ta prelomni dogodek z akademijo, praznovanjem spet novega delovnega uspeha ali kako drugače. V Jajcu, v rojstnem kraju našega najvišjega zakonodajnega telesa, je bila skupna seja občinskega odbora SZDL in občinske skupščine, ki so ji prisostvovali tudi visoki voditelji. Predsednik republiške skupščine Ivan Maček je priredil sprejem, ki so se ga udeležili politični, kulturni in drugi javni delavci. Osrednje in zaključno slavje pa je bilo v Beogradu, kjer sta se sešla zvezni odbor SZDLJ in zvezni zbor na skupno zasedanje v počastitev 20-letnice II. zasedanja AVNOJ. Slovesnosti sta se mimo drugih visokih osebnosti udeležila tudi tovariša Tito in Gheorghie Gheorghiu Dej. Referat o pomenu II. zasedanja AVNOJ in njegovih posledicah je prebral podpredsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović.

Na željo romunskega predsednika tovariša Deja, da bi spregovoril na slovesni skupni seji zveznega odbora SZDLJ in zveznega zbora, je bil prvi del zasedanja posvečen poslušanju toplega pozdrava drugega gosta. Visoki gost je v svojem krajšem govoru dejal med drugim tudi tole:

»Prisrčen sprejem in gostoljubnost, ki so nam ga izkazali jugoslovanski voditelji, predstavlja za nas živ dokaz prijateljskih čustev, ki jih gojijo jugoslovanski narodi do romunskega naroda.«

Nato je spregovoril Mijalko Todorović, ki je obširno ocenil vso veličino dogodka. V svojem referatu je podrobno obravnaval tudi zgodovinske sklepe II. zasedanja AVNOJ in njihove po-

sledice. V tem delu svojega govora je dejal med drugim:

»Na zasedanju v Jajcu je bila v okupirani Evropi izoblikovana nova ljudska država s svojim parlamentom in vlado, ki je na svojih tleh, skupaj s svojimi narodi in s svojo novo regularno armado vodila boj za končno osvoboditev.«

Tovariš Todorović je govoril tudi o nekaterih najvažnejših rezultatih dosedanjega razvoja. Med drugim je poudaril, da sodi Jugoslavija z visoko

Dokazi učinkovitosti našega sistema

stopnjo rasti, in to v relativno dolgem razdobju, v vrsto držav z najhitrejšim ekonomskim razvojem na svetu. V razdobju od 1947 do 1963 se je povečal družbeni proizvod za trikrat.

● V soboto sta oba predsednika — tovariš Tito in gost iz Romunije — podpisala sporazum o ureditvi hidroenergetskega in plovnega sistema na Donavi. Obenem so podpisali 12 konvencij, ki podrobno razvijajo temeljni sporazum. Obe državi — Jugoslavija in Romunija — sta popolnoma enakopravni v vsem, kar zadeva izgradnjo in izkoriščanje tega velikega hidroenergetskega in plovnega sistema.

● V Beogradu so v soboto odkrili spomenik velikemu revolucionarju in borcu Borisu Kidriču. Odkril ga je sekretar CK ZK Srbije Jovan Vese-

V 4 podjetjih: 1,239.000 dolarjev

(Nadaljevanje s 1. str.)

tkanin in preje. Takšen plan izvoza je usklajen z Novoteksovimi potrebami po surovinah, ki jih uvažajo. 30 odst. vrednosti za uvoz morajo namreč ustvariti s svojim izvozom. Do konca oktobra pa so prodali v tujino le za nekaj več kot 190 tisoč dolarjev izdelkov. Izvozili so 37 ton preje (posredno s trikotajno industrijo) v vrednosti 36 tisoč dolarjev (celoletni plan je 80 ton preje) in 18 tisoč kvadratnih metrov blaga v vrednosti 155 tisoč dolarjev (celoletni plan je 150 tisoč kvadratnih metrov blaga). Zakaj je Novoteksov izvoz tako slabo uresničen?

Cene za izvoz v okviru planiranih količin so več ali manj ugodne, kvaliteta Novoteksovih izdelkov pa je takšna, da jih lahko brez težav prodajo tujim kupcem. Novoteks izvažajo posredno, s pomočjo izvoznih podjetij. V tem grmu tiči zajec. S surovinami iz tujine jih oskrbuje Direkcija za surovine, zanjo pa jih kupujejo izvožno-uvozna podjetja. Novoteks ne more z njimi navezati neposrednih stikov. Izvožno-uvoznemu podjetju ne more reči: »Od vas ne bomo kupili surovin, če za nas ne izvozite toliko naših izdelkov... v tem primeru namreč sledi odgovor: »Pri uvozu mi z vami nimamo posla, mi kupujemo za Direkcijo za surovine...»

Predlog poslovnega združenja volnarske industrije, naj bi uvozno-izvozne pristojnosti prepustili združenju, žal še ni osvojen. Poslovno združenje bi nato kot celota moralo ustvariti devizno kvoto z izvozom, preden bi lahko ku-

povalo za svoje člane surovine v tujini. V okviru združenja bi se lahko posamezna podjetja volnarske industrije celo specializirala za izvoz, da ne bi zbirali devizne kvote po dolarjih... Brez dvoma bi se nato izvoz volnarskih izdelkov odvijal mnogo lažje kot doslej. V Novoteksu povedo, da bi lahko za vseh 427 tisoč dolarjev blaga izvozili takoj, pa svojega plana zaradi naštetih (organizacijskih?) težav ne bodo uresničili niti napol... Krepko postavljeno in dokaj obsežni načrti za razvoj volnarske industrije v SRS pa prav gotovo zahtevajo, da bi bil rešen tudi ta dokaj zavozlani problem izvoza tekstilnih izdelkov, ki je izven moči Novoteksa.

NOVOLES: »Izvozno dolžnost bomo presegli«

Novoles šteje med pet kolektivov lesnopredelovalne industrije v SRS, ki izvozijo največ. V tretjem tromesečju letos je bil po uresničenju izvoznega plana med temi kolektivni na tretjem mestu. Za 988 tisoč dolarjev izdelkov bi morali prodati letos v tujino. Do konca oktobra so jih prodali za skupaj 889 tisoč, tako da so do 1. novem-

bra izvozili vsega za 979 tisoč dolarjev. V prihodnjih dneh, torej do 10. decembra, bodo letni plan izvoza uresničili, do konca leta pa ga presegli za 30 do 40 tisoč dolarjev.

Izvažajo žagan les (ta obsega približno 40 odst. vsega njihovega izvoza) ter vezane plošče, luščene furnirske sedeže in drobno pohištvo ter galanterijo. Zadostili ne bodo edinole obveznosti za izvoz žaganega lesa iglavcev, ker niso pravočasno dobili hlodovine. KZ Dol. Toplice jim ni dobavila 587, KZ Novo mesto 646 in KZ Žužemberk 47 kubičnih metrov hlodovine iglavcev, zato pa v Novolesu niso mogli izvoziti toliko žaganega lesa iglavcev, kot bi morali. Ta izpad so nadoknadili z izvozom šivanih lesenih zabojev v Grčijo (izvažajo jih kot prvi v SFRJ) in z izvozom bukovih drv. Okroglice, ki ostajajo pri luščenju furnirja, razžagajo na metrsko dolžino in jih prodajajo v Italijo kot drva. S tem so letos ustvarili 4 tisoč 322 dolarjev!

11. decembra bodo v Novolesu začeli z izvozom za leto 1964. Ko bo stekla nova tovarna drobnega pohištva in lesne galanterije v Straži, pa bodo izvoz še bolj povečali.

Velika zmaga brežiškega »PREVOZA«

Sleheri član kolektiva podjetja se je 20. novembra 1963 zadovoljno nasmehnil, ko je izvedel, da je podjetje tega dne izpolnilo letni plan. Letos je ves kolektiv vložil veliko truda, zato uspeh ni izostal. Plan je izpolnjen in kolesa avtomobilov podjetja »Prevoz« se že vrtijo za leto 1964.

Morda bo kdo rekel, da je bil plan postavljen nerealen, pa je bil zelo napet, tako da so na sestanku, ko so ga sprejemali, padale pripombe, da je previsok in je le malo verjetnosti, da ga bodo dosegli. Razen tega je podjetje v drugi polovici leta prodalo svoj avtobusni park podjetju SAP Ljubljana, kar je imelo za posledico zmanjšano realizacijo. Izpada niso mogli nadomestiti s tovornimi vozi-

li, ker jih na tržišču ni bilo. Kolektiv pa se je še trdneje lotil dela. Rezultat je tu! Z doseženimi uspehi je lepo čestital vsem delovnim ljudem za praznik republike!

V počastitev 20-letnice II. zasedanja AVNOJ in za uspešen zaključek leta 1963 je kolektiv »Prevoza« organiziral 30. novembra posebno svečanost. Na proslavi je bilo nagrajenih 16 članov kolektiva, ki delajo v podjetju že 10 let, vsak član kolektiva pa je prejel enomesečni zaslužek. Po proslavi se je razvila zabava.

Prepričani smo, da bo kolektiv »Prevoza« tudi v prihodnjem letu zastavil vse sile za izpolnitev vseh svojih nalog!

A. K.

ANKETA O OSEBNI POTROŠNJI PREBIVALSTVA V LETU 1963

V dneh od 10. do 25. decembra letos bo izvedena anketa o osebni potrošnji prebivalstva za leto 1963. Ta anketa bo zajela slučajno izbrana kmetijska, nekmetijska in mešana gospodinjstva. Celotni izbor gospodinjstev ter samo organizacijo ankete vodi Zvezni zavod za statistiko prek republiških in okrajnih zavodov.

Namen ankete je, da se dobijo podatki o obsegu in strukturi osebne potrošnje v letu 1963, kakor tudi o drugih elementih, važnih za življenjski standard samskih in veččlanskih gospodinjstev. Anketa je anonimna.

Z anketo se bodo dobili predvsem tile podatki:

1. o sestavi in drugih demografskih karakteristikah anketiranih gospodinjstev;
2. o stanovanjskih pogojih in preskrbi gospodinjstva z važnejšimi trajnimi potrošnimi artikli;
3. o višini in vrsti uporabljenih sredstev — stroških življenja in drugih izdatkov (kupljeno blago za denar, posojilo itd.);
4. o porabljenih količinah jedi in pijač (kupljenih ali pridelanih iz lastne kmetijske proizvodnje), kakor tudi o nabavljenih količinah industrijskih proizvodov;
5. o višini in izvoru razpoložljivih sredstev (denarnih in naravnih, sredstva od posojila in dr.).

Vsa ta slučajno izbrana gospodinjstva bodo popisovali posebni anketarji, ki jih bo določila občinska skupščina in ki bodo imeli posebna pooblastila za izvrševanje te naloge. Izbrana gospodinjstva (v vsej SFRJ jih je pribl. 17.000) naj dajo anketarjem čim točneje podatke in naj jim pomagajo, da bo anketiranje doseglo svoj namen in da bo tudi čim prej opravljeno.

Vsi podatki, ki jih bo anketar dobil pri gospodinjstvu, so strogo zaupnega značaja in jih mora anketar smatrati za službeno tajnost. Prav tako je anketarju prepovedano dajati na vpogled podatke iz ankete kakršnikoli osebi, razen zveznim, republiškim in okrajnim inštruktorjem kontrolorjem, ki bodo imeli v ta namen izdane posebne izkaznice.

Podatki ankete se bodo uporabili le v statistične in študijske namene.

Tudi »KREMEN« je slavil

Novomeško podjetje »Kremen« je proslavilo letošnji praznik republike in 15-letnico obstoja podjetja s pomembnim proizvodnim uspehom. Kolektiv je namreč izpolnil letošnji plan proizvodnje, ki je znašal 90.000 ton kremenovih peskov in ognja varnih mas, kar je za 8 odst. več kot v letu 1962.

Proizvodni uspeh dolenjskih rudarjev je še toliko pomembnejši, ker je bila povečana proizvodnja dosežena ob 16-odst. povečani stornosti. To vsekakor kaže na izpopolnjeno organizacijo dela in smotrni tehnološki posegov ter prizadevanje vsega kolektiva.

Malo pred zaključkom leta bo podjetje prvič v vseh letih obstoja doseglo letno proizvodno 100.000 ton oplemenitenih kremenovih peskov. S tem se bo podjetje »Kremen« uvrstilo na drugo mesto in se za las približalo največjim tovrstnim proizvajalcem v državi.

—bp—

Koritničani popravljajo pota

Več kot 80 kubičnih metrov gramoza so navozili prebivalci Koritnega na okoliška vaška pota in očistili vse jarke za odtok vode. Ves gramoz so zvozili prostovoljno, sredstva krajevnega odbora, namenjena za te prevoze, pa bodo porabili za nakup cementa. Pod vodstvom prizadene predsednika tov. Janeza Kvaritana in področnega občinskega odbornika Martina Praha gradijo v Koritnem vaški vodnjak. V tej hribovski vasi so imeli doslej pol ure voda do vode. Zato so v vasi skopali vodnjak, katerega nameravajo obzidati s cementom. Velik problem, ki je bil prečed zlasti poleti, ko je do sedanjih pol ure odaljeni vir presihal, bo odpravljen.

Sejem kupčijske nepopustljivosti

Sejm bil je živ. Prodali in on je... tam par volov... Zakasnili se je, ker je pomagal »glihati« svojemu sosedu, in spet gre vesel domov. Ne takoj, ker je treba najprej na šilce žganja, kot je navada po vsaki srečni (ali ponesrečeni) kupčiji.

Minuli »Miklavžev« sejem (2. decembra) na novomeškem sejmišču je bil živahen, da bi bil resnično vreden askerčevskega opisa.

Začelo se je že v zgodnjih jutranjih urah. Do pol osme je bilo sejmišče kot mravljišče. »Kupovalci« so šli od vozu do vozu, spraševali po cenah, plemenskem poreku in ješčnosti prašičkov, lastniki pa so jim v najlepših besedah zatrjevali, da se bodo kesaali, če ne kupijo prav od njih, da takih in takih, po tako nizkih cenah ni dobiti nikjer, tudi na tem sejmišču ne,

kjer je vse živo in zasedeno, da se za čist zrak ni prostora. Če so kupcem odgovori prodajalcev (bolje povedano: prašički) ustrezali, so hitro ponudili svojo ceno in se začeli pogajati za zadnjo vrednost. Močan tlesk kupčeve desnice v prodajalčevi dlani je pomenil, da je prašiček dobil novega lastnika.

Na nekem vozu so bili trije 8 tednov stari prašički. Jože Krampelj jih je prodal v imenu lastnika A. G. Nakupovalec je bil nekaj Hrvat iz bližine Karlovoa. »Koliko glava?»

- »7.000.«
- »Dva vzamem.«
- »Vse tri.«
- »Dva. Tu imaš roko in 14.000 dinarjev.«
- »Tri, sem rekel. Tu imaš roko pa daš 21.000.«
- »Vse zdravo?«
- »Torej vse tri?«
- »Zapeljite mi jih na železniško postajo.«
- Kmet Franc Fifolt je »postavil« prvo ceno prašičku 8.500 dinarjev.
- »8.000 dam, več ne,« je vztrajal kupec.
- »8.300.«
- »8.000.«
- »8.100. To je moja zadnja beseda.«
- »8.000. Moja zadnja,« je rekel kupec.
- V roke sta udarila pri 8.050. Zaveslili so se tisočaki, ki

jih je Fifolt poravnal in spravil v listnico.

»Cene so precej nižje kot prejšnji teden. Okrog 8.000 dinarjev glava,« je povedal očividec. Precej lastnikov se je domov vrnilo s polnimi vozovi. Najbrž zaradi nepopustljivosti pri »glihatanju«.

Več »glihatanja« in udarjanja roke ob roko, več hvaljenja in grajanja (bržčas preglasnega) je bilo v drugem delu sejma, ko se je odločalo, kdo bodo novi lastniki krav, volov in telet.

Nekje sredi sejmišnega prostora sta se kupec in prodajalec pogajala:

»Vol je žival in pol. Brez 'tadla'. Močan. Je, kar mu daš. 130.800!«

»Lep je, rejen, prav za par listemu, ki ga imam. 130.000! Daj roko!«

»Rekel sem svoje!« je vztrajal lastnik.

»Jaz tudi,« je potrdil kupec.

»130.500!«

»130.000!«

»Naj bo: 130.200!«

»130.000!«

»Udari, France!« so prodajalca spodbujali možaki, ki so svoje kupčije že sklenili.

»Dobro. 130.000! Daj roko!« In oba sta bila zadovoljna.

Tudi Karel Novak iz Suhe krajine, ki je v Novo mesto prignil že v nedeljo zvečer, je sklenil kupčijo v svoje in kupčeve zadovoljstvo. Prej ko v petnajstih minutah sta se s kupcem pogodila za okroglih 200.000.

Tako tudi mnogi drugi, ki jih je v Novo mesto privedla želja prodati. Mnogi so se vrnila domov nezadovoljni. Niso prodali. Bržčas spet zaradi nepopustljivosti v kupčijah. Kajti v vsaki taki kupčiji je nekaj stare kmečke strasti.

IVAN ZORAN

PISMA UREDNIŠTVU

O KAJENJU V DELIKATESNI TRGOVINI

Tovariš urednik!
Delikatesna trgovina na novomeškem Glavnem trgu napravi tudi na dokaj razvujenega kupca dober vtis. Ze kmalu po enajstih dopoldne pa izkušeno oko lahko ugotovi, da so prostori za potrebo gostov premajhni. Požrtvovalno osebje hiti in se trudi ustreči številnim gostom in kupcem.

Okoli 17. ure je bolje, da ne ustopite. Takoj pri vratih napravi neprijeten vtis zakajeno ozračje. Če pomislis, da se milijoni praškov tobačnega dima vsedajo na zastavljenih jedila, premišljaš, da bi kaj kupil. Na vprašanje, zakaj ni prepovedano kajenje, osebje obzirno molči. Na obrazu se mu vidi utrujenost. Dela veliko, zrak je slab.

Ali kadilci kdaj pomislijo na to, da s svojo brezobzirnostjo krajšajo življenjsko dobo tem uslužbenkam? Če pogledaš, kdo sedi za mizo in važno puha dim cigarete, nareži na mladino. Menda hoče s tem poudariti, da je že odrasla in da zanjo tu pač ne veljajo predpisi o prepovedanem kajenju.

Kaj pa higienska inspekcija? Ali je morda mnenja, da je tobačkov dim v delikatesni potreben za razkuževanje ali pa morda za preganjanje mrčesa? Naj si higienski inspektor ogleda ta lokal v popoldanskih urah, pa bo ugotovil, da ne pretiravam.

Menda ne bi bil odveč odlok o prepovedanem kajenju v vseh lokalih, kjer prodajajo živila. Med te pa spada tudi omenjena delikatesna trgovina.

FRANCE DOLENC,
Novo mesto

TUDI TO BI SE DALO UREDITI

Tovariš urednik!
Pred trgovino nasproti osnovne šole v Novem mestu leži vedno mnogo raznovrstnega papirja. Otroci, ki v odmorih kupujejo lizike, čokolade in drugo, takoj pred trgovino odvržejo ovojni papir. S tem da to dopuščamo, jih navajamo na nered in otroci izgubljajo smisel za čistočo na javnih prostorih.

Ali ne bi mogli namestiti koša za odpadke?

Vodstna šol pa naj bi opozorila učence in dijake, naj pazijo na čistočo na javnih prostorih!

JANEZ POZNIK,
Novo mesto

ULLENSPIEGEL IN UMAZANI KOZARCI

Tovariš urednik!
Te večere berem — menda že desetič — odlično delo flandrskega klasičnega Char-

lesa de Costerja »Ulenspiegel in Lam Dobrina«.

Zivi opisi pokrajine, krepke ljubezni, boljših prelepov kot so oni v teksaških kavbojkah; kar žele te, ko čitaš opise dišečih jedil in popivanja.

Pri nas v Brežicah pa kislodisi... Kalorije, računi izdatnosti in Argo ter Podravka kokoške in ribje juhe so menda krivi... Solata je dobra, če se kuharice drže tiste italijanske: moder mora soliti, skopuh kisati, razsipnež oljiti in norec mešati — pa bo solata. Po taki jedi se pije. Na zdravje!

Bilo jih je devet, šest prosvetarjev med njimi. Naročili so prigrizek in pijačo. Dali so jih kozarce... Obrazi šestih deklet so se zresnili in oči zastrmele v mtno, plesnivo steklenino. Tovariš iz sosednje občine pa je ugotovil na deveti čaši črno — je!! Bilo je res...

Ulenspiegel, junaško naše zrcalo, pridi, da kljub opozorilu Za kozarce — tisočak porazbičeva vse take kozarce, saj prosvetarke tega ne morejo.

Zrcalo, da ne zlaževa, taki kozarci niso v mestu Brežice in njegovi najbližji okolici, so pa v brežički občini! Povejva še to, da v Flandriji, deželci cvetja, mleka, semen in podobnega, ribajo in pomivajo belo opločene hleve in vsak dan pometajo tlak pred hišami.

FRANCE POSAVEC,
Brežice

TOVARIŠTVO ŠOFERJEV NA CESTI

Tovariš urednik!
V nedeljo, 3. novembra, sem bil ob 13,30 s svojim osebnim avtomobilom na Dolenjskem, v Gorenji vasi pri Smarjeti. Naletel pa sem na kombi z registrsko številko NM 23-89, ki je stal sredi ceste, da nisem mogel nadaljevati vožnje. V avtomobilu je bilo nekaj otrok, moških in slojterski sod vina. Šoferja sem prosil, naj zapelje nekoliko nazaj in v desno, da bi šel lahko mimo, pa me je zavrnil, naj grem v drugo smer. Zaradi prepada tega nisem mogel napraviti.

Ker se ni hotel umakniti, sem ga čakal več kot deset minut, da je družba popila steklenico vina, šele potem se je umaknil. Ko sem ga opozoril, da ovira promet na cesti, je osorno odvrnil: »Ni-mo se kaj zgovarjati!«

Ker vem, da je dolžnost vsakega šoferja na katerikoli javni cesti voziti ali parkirati tako, da ne ovira javnega prometa, sem bil nad početjem močno začuden. Takega šoferja bi bilo treba ostro poučiti, kako se mora vesti na javnih cestah.

TONE DEBEVEC,
Ravne 2, Trzin

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jelka Bertonec, gospodinja iz Stranske vasi; Jože Hutevc, posestnik iz Gornjih Lakovnic; Jožeta Bašelj, gospodinja iz Jame; Ana Bele, gospodinja iz Lakovnic; Fani Zagar, gospodinja iz Birčne vasi; Jožeta Zagar, gospodinja iz Birčne vasi; Franciška Mohar, gospodinja iz Birčne vasi; Rudi Katič, posestnik iz Zaloga; Anton Medja, posestnik iz Gorenje vasi; Ivan Livk, delavec iz Radovlje; Cecilija Gabrije, gospodinja iz Smarjete; Alibna Beretič, gospodinja iz Smarjete; Pepca Katič, gospodinja iz Zaloga; Nežka Lesjak, gospodinja iz Zbur; Marija Pelke, gospodinja iz Radovlje; Terezija Pirnar, gospodinja iz Zbur; Viktorija Gorenc, delavka iz Gorenje vasi; Julka Marlin, delavka iz Čelovca; Antontja Golob, gospodinja iz Gorenje vasi; Jože Kolenc, delavec iz Zaloga; Stefka Pugalj, član kolektiva Novoteka, Novo mesto; Jože Golob, član kolektiva Stanovanjski servis, Novo mesto; Režka Sušarič, Martina Ajdišec, člani kolektiva Standard, Novo mesto; Alojz Brečko, član kolektiva KG, Sentjermen; Jože Medja, član kolektiva Kroatja, Novo mesto; Franc Prudli, Franc Glavan, člana kolektiva osnovne šole Smarjete; Marija Bohar, Marija Markelje, Ivan Bohar, člani kolektiva GO Mokronog; Lea Kos s pošte Smarjete.

S sprejema mladincev, rojenih 29. novembra 1943, pri predsedniku novomeške občinske skupščine

Za čim pristnejše stike

Pred jubilejnim praznikom — 29. novembrom — je predsednik občinske skupščine Novo mesto Sergej Thorževski priredil sprejem za predstavnike novomeške garnizona. Gostje so bili komandant garnizona polkovnik Ivan Ninč, majorji Obrad Dimić, Veljko Zobenica in Ljubo Buljanović ter dva vojaka, Franjo Horduk in Anton Habuš, ki sta bila rojena v času zgodovinskega zasedanja v Jajcu. Vojak Franjo Horduk je bil rojen 29. novembra 1943 v Miličanah pri Koprivnici, razvodnik Anton Habuš pa 30. novembra 1943 v Čahovcu pri Čakovcu. Oba izhajata iz kmečke družine. Franjev oče je padel v vojski.

Poleg predstavnikov garnizona in predsednika občinske skupščine Sergeja Thorževskega so prisostvovali sprejemu še podpredsednik občinske skupščine Andrej Grča, sekretar občinskega komiteja ZRK Franc Kotnik in predsednik občinskega komiteja Zveze mladine Jugoslavije Valentin Humar.

»V imenu družbenih organizacij in vseh prebivalcev Novega mesta vam čestitam za praznik 29. novembra!« je zbrane goste nagovoril predsednik Thorževski in nadaljeval: »Veseli me, da lahko čestitam tovarišema vojakoma, ki sta bila rojena točno pred dvajsetimi leti, v dnevi, ko je bil v Jajcu sprejet zgodovinski odlok, eden najpomembnejših odlokov o usodi jugoslovanskih narodov. Vem, tovariša, da bosta skupaj z nami pripravljena braniti pridobitve narodnoosvobodilne borbe. Prosim vaju, da tudi tokrat vsem svojim tovarišem, ki bodo ta veliki praznik proslavili v uniformi naše socialistične armade, ponesejo iskrene pozdrave in čestitke prebivalcev Novega mesta in tudi moje osebne.«

V dveurnem prijetnem in prazničnem vzdušju v predsedniškovi pisarni so navzoči obujali vojne spomine. Komandant garnizona se je obrnil k vojakoma in rekel:

»Jaz in skoraj vsi moji tovariši smo imeli vajina sedanja leta, ko je bila v Jajcu rojena naša nova republika. Čeprav smo bili mladi in nezkušeni, nismo pustili sovražniku, da bi nas bil poteptal. Skoraj 80 odstotkov borcev tedanjih naših enot so sestavljali mladeniči vajinih let.«

»Ena naših skunnih, najvažnejših nalog te, da vzpostavimo čim boljše, čim tesnejše odnose med vojakom in mladino v mestu.« je poudaril tovariš Thorževski. »Sodelovanje med vojakom in mladino se je v zadnjem času močno okrepiło. Dosežene uspehe pa moramo iz dneva v dan širiti!«

Predsednikove misli je nadaljeval polkovnik Ninč: »Prizadevat si moramo, da se bo naš vojak, ko je v mestu, počutil Novomeščana. Da bo

navežal stike s svojimi vrstniki, razpravljal o vseh skupnih vprašanjih. Mimo organiziranih akcij moramo torej doseči še to, da se mladinci in vojaki lahko sestajajo na sprehodnih, v kinu, na izletih.«

»Razlike v stopnji izobrazbe,« je poudaril major Obrad Dimić, ki je tudi član občinske skupščine, »so bile prej glavni vzrok slabih povezav mladine in vojske. Danes pa so te razlike skoraj povsem zginile ali pa so le minimalne. Dozoreli so pogoji, da to sodelovanje dobi širše okvire

delo. Da doseže polni polet, enak temperamentu mladih ljudi in času, v katerem živijo. Soglašam s predsednikovi besedami, da je sodelovanje v zadnjem času stopilo v ospredje pri načrtu dela obeh organizacij, kar je najboljšje jamstvo, da ubiramo pravilna pota za zblizanje mladine in vojaštva. Mi posvečamo temu vprašanju veliko pozornost, dajemo mu prednost, prav tako pa se za to stvar močno trudi tudi mladinski komitej.«

Edo Pezzi

„Ko bi nas večkrat kdo obiskal...“

Marija Kadivnik, uslužbenka pošte v Studencu pri Sevnici, je mlado dekle. Zatorej je povsem razumljivo, da je članica ZMS in da se udeležuje v mladinski organizaciji z vsemi ostalimi mladimi ljudmi na Studencu. Seveda se je pogovor vrteel največ okoli dela v aktivu ZMS.

Približno 30 nas je, ki se dokaj redno sestajamo. Mladinska organizacija je zelo aktivna. Sestanke imamo zelo pogosto. Tu ni kaj početi: nimamo kina, mladi ljudje se nimamo kam dati, raje kot v gostilno gremo zato na mladinski sestanek. Od časa do časa priredimo tudi mladinski ples. Čez polstje,

ko je sezona kmečkih del, smo se sestajali najmanj enkrat na mesec, zdaj pozimi pa se bomo tudi pogosteje.

O čem pa razpravljate na sestankih?

Pogovarjamo se o posameznih časih, o tem, kaj bi naredili na travniku, ki nam je dodeljen, pa tudi o klubski sobi, ki bo kmalu odprta. S pomočjo šolske mladine smo pri šoli uredili letno teletovarišče. Imamo gramofon brez zvočnika in ne vemo, kaj bi z njim. Upamo, da nam bodo v klubski sobi, ki bo imela radijski sprejemnik, dovolili vključiti tudi naš gramofon in navijati plošče.

Dozdaj smo se zbirali v šoli v enem izmed razredov. Ker gre nekaj naših fantov iz vodstva k vojakom, se bo treba na prihodnjem sestanku pomeniti tudi o tem, kako vrzel v sekretariatu izpolniti.

Česa si mladi ljudje na Studencu najbolj želijo?

- Veseli bi bili, ko bi nas kdo obiskal in nam povedal karkoli novega. Zelo nam všeč predavanja, bodisi iz kmetijstva, zdravstva, notranje in zunanje
- politike, skratka o vsem, česar še ne vemo. Lepo bi bilo, ko bi nas pogosteje obiskal potujoči kino, ki ga od minule zime ni bilo k nam. Najzanimivejša so predavanja s poučnimi filmi. Tudi teh si želimo.
- Kdaj ste rojeni in kako ste zašli v poštno službo?
- 1945. leta sem se rodila, poštni poklic pa me je že od nekdanj veselih in uspela sem. Tri leta službe imam že za seboj.

Tudi vi

dolgujete morda Dolenjskemu listu neplačan račun za objavljeni reklamni oglas, uradno objavo, razpis ali mali oglas. Ne dovolite nam, da vas bi ponovno in spet ponovno opominjali in prosili za plačilo zapadlega računa!

Z zavlačenjem samo škodujete ugledu našega časnika v tiskarni, kjer moramo sproti plačevati vsa naročila, papir in klišaje. Prosimo vas: nakažite še danes vse zapadle račune!

UPRAVA LISTA

O urejanju mestnega zemljišča

Svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini novomeške občine je včeraj razpravljal o vrsti odlokov, ki jih je potrebno sprejeti zaradi boljšega gospodarjenja na nekaterih področjih. Zlasti važen je odlok o urejanju mestnega zemljišča ter odlok o spremembi stanarine, o čemer bomo poročali kasneje.

OD 7. XI. DO 3. XII. SMO PRIDOBILI 2E

1218 novih naročnikov

Požrtvovalnim pismonošem in drugim uslužbenem naših pošt moramo spet izreči javno pohvalo: od 25. novembra do torka opoldne so ponovno pridobili 220 novih naročnikov. Med najbolj delavnimi so bili v tem času pismonoši v občini Brežice. Novo mesto in Videm-Krško, postavili pa so se tudi v krajih, kjer že imamo veliko naročnikov in je težje dobiti nove prijatelje našega medobčinskega glasnika SZDL. Skupno število novih naročnikov se je do torka opoldne povečalo na 1218, od tega na področju pošt v posameznih občinah:

BREZICE	206
ČRNOMELJ	75
METLIKA	6
NOVO MESTO	174
TREBNJE	46
SEVNICA	169
VIDEM-KRŠKO	501
RAZNE POSTE	38
INOZEMSTVO	3

NE POZABITE: Vsak, kdor se na DOLENJSKI LIST naroči zdaj, ga bo prejel do konca decembra 1963 brezplačno! — Pošljite nam naslove svojcev, prijateljev in znancev iz vašega kraja: brezplačno jim bomo poslali na ogled nekaj naših števil, in hvaležni vam bodo za pozornost! Razveselite sorodnike v tujini z domačim pokrajinskim tednikom — pošljite nam njihov naslov! Vsak teden jim ne morete pisati, kaj je novega v vaših krajih — naš tednik pa jim to lahko pove hitro, dobro in poceni!

V VSAKO HIŠO — DOLENJSKI LIST!

Vsem pridnim pismonošem in drugim požrtvovalnim sodelavcem v naši akciji pošilja tovariške pozdrave

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Po črnih stopinjah alkohola

Na območju novomeške občine je okoli 200 kroničnih alkoholkov: 154 moških in 46 žensk s povprečno starostjo 40 let za moške in 36 let za ženske. Le 25 odst. teh ljudi je samskih, ostali imajo družine s povprečno tremi otroki. Ta dejstva so bila povod, da sta občinski odbor SZDL in občinski odbor RK v Novem mestu organizirala v mesecu boja proti alkoholizmu posvetovanje, ki je bilo 19. novembra v sejni sobi občinske skupščine. Od 34 vabljenih se je posveta udeležila le dobra polovica ljudi; pogrešali smo predvsem zastopnike nekaterih kolektivov, za katere je znano, da imajo težave z delavci, ki pijančujejo.

Uvodni referat o strupu, ki uničuje moralo, telesno in duševno zdravje ljudi, je imel dolgoletni javni delavec RK inž. Ivo Zobec. Poudaril je, da bi se morale proti alkoholizmu, ki postaja eden vidnejših dolenskih problemov, složno boriti vse organizacije in da bi morali zlasti mladini vedno znova dopovedovati uničujočo moč alkohola.

Znano je, da so včasih skoro vsi otroci iz naših krajev pili vino ali žganje, preden so šli v šolo, nekateri pa so nosili alkohol celo s seboj za malico. V letih po vojni se nam je posrečilo število teh otrok močno zmanjšati, posebno zadnje čase, ko se je začel kazati vpliv šolskih kuhinj in malice.

Med drugim je inž. Zobec naglasil, da pijanec ni tisti, ki nekajkrat v letu ob posebnih slovesnostih zaužije nekaj kozarcev vina, pač pa predstavljajo

socialni problem tisti ljudje, ki se dan za dnem opijajo z žganjem ali vinom. Sebi uničujejo zdravje, njihove družine pa so mnogokrat lačne, pretepe in njihovi otroci nimajo prave vzgoje.

Kako je z alkoholiki v delovnih organizacijah?

V razpravi, ki je sledila, so predstavniki podjetij pojasnili, kako so se oni znašli v boju proti alkoholizmu in kako so reševali problem delavcev, ki vinjeni prihajajo na delo.

● **Industrija obutve:** — Odkar imamo v podjetju tople enolončnice, je vedno manj izgredov alkoholikov. Prejšnje čase, ko so delavci nosili malico s seboj, je marsikdo prinesel tudi steklenico vina. Imeli smo težave s posameznimi delavci, vendar so se zdravili in so se poboljšali.

V menzi alkoholnih pijač ne prodajamo, čeravno so delavci zahtevali vsaj pivo. Delavski svet je to odklonil. Dva ali trije delavci si še včasih privoščijo »plave« ponedeljke, pa tudi to nameravamo urediti.

● **»Keramika«:** — Pred leti je bilo v našem podjetju pijančevanje naravnost ukoreninjeno. Nekateri so pili na veliko in niso v enem mesecu zaslužili niti 1000 din. Sindikat je v zvezi s tem ostro nasto-

ka iz kolektiva, da sta se šla zdraviti. Oba sta ozdravela. Pri tretjem primeru, ki so ga obravnavali, pa niso uspeli, pač pa so zaščitili družino. Uslužbenec, ki pije, je moral podpisati izjavo, da lahko njegov zaslužek prejema družina. Tako je poskrbljeno vsaj za otroke!

Tisti, ki se zdravijo, morajo imeti močno voljo

Specialist psihiater dr. Oto Bajc mlajši je zatem govoril o uspehih zdravstvene službe na tem področju. Novomeški interni oddelek bolnice sprejme vsakega bolnika, ki se želi zdraviti proti alkoholizmu, mora pa sam imeti resno voljo do zdravljenja, sicer uspeh ni mogoč. Dostikrat

V boju proti alkoholizmu bo morala učinkoviteje sodelovati vsa družba, saj gre za zlo, ki načenja narodovo zdravje, moralo in čast pri koreninah! Zgled starejših je tu ogromnega pomena, po naših lokalih pa žal ni malo primerov, ko so odrasli prava sramota za okolico, dom in družino!

pil, ker so se posledice čezmernega pitja kazale tako na ljudeh kot v podjetju. Nekaj alkoholikov se je šlo zdraviti in so danes med najboljšimi delavci. Zdaj imamo samo enega delavca, ki je vdan alkoholu. Tudi ta je že obljubil, da bo šel v bolnico.

● **Pionir ima več problemov** z domačini kot s sezonskimi delavci. — Domačini zasluženi denar hranijo, mislijo pa, da morajo vino z domačega vinograda sami izpiti. Premalo pa smo storili za sezonske delavce! Ne samo naše podjetje, tudi organizacije naj bi pripomogle, da bi se pri nas ne počutili osamljene. Če se nihče zanje ne zanima, začno piti. Proti vsem, ki se opijajo in razgrajajo, pa podjetje ostro ukrepa: tak razgrajatelj ima kaj hitro odpoved v žepu. Ker je bila pred nedavnim, ko so dobili plačo, spet prava vojska pri pionirjevcih, je upravni odbor podjetja sklenil, da v lastni menzi ne bodo več točili alkoholnih pijač.

● **Na železnici,** kjer zahtevajo od uslužbencev še posebno pazljivost z ozirom na odgovorno službo, so predvideli nekatere prav drastične ukrepe: prepovedano je vsako uživanje alkoholnih pijač pred službo in med službo. Kdor se pregreši zoper to točko pravilnika enkrat ali dvakrat, gre iz službe. Če se železničarju dokaže, da je spil pred službo ali med delovnim časom samo en kozarec vina, mora plačati 2.000 din kazni. Zdaj je vedno manj takih, ki bi si med delom privoščili šilce žganja. Sindikat je prepričan dva alkoholi-

se tudi pokaže začasen uspeh zdravljenja; po vrnitvi iz bolnice v staro okolje pa začno mnogi spet piti. Bodisi zaradi tega, ker jih znova zapelje družba, ali pa ker so se znašli spet pred nerešenimi osebnimi problemi, zaradi katerih so se vdali pijači. Le približno 30 do 40 odst. alkoholikov zares ozdravi. Važna je tudi kontrola po zdravljenju, te pa pri nas še ni, ker nimamo niti prostorov in ne ljudi, ki bi jo opravljali. V Sloveniji so samo 4 oddelki za duševne bolnike, ki ne morejo sprejeti vseh alkoholikov na daljše zdravljenje; pravih duševnih bolnikov pa imajo že toliko, da ne vedo, kam z njimi. Vse premalo pa izkoriščamo možnost zdravljenja v kazensko-poboljševalnih zavodih, ki ga lahko določi sodnik za tiste osebe, ki so že prišle navzkriž z zakonom.

V prihodnje ostrejši ukrepi

Razprava je nakazala vrsto možnosti za začasno zaježitev čezmernega pitja alkoholnih pijač in škodljivega vpliva alkohola na posameznike in njihove družine. Tako bodo prek organizacij SZDL in ZMS posebno na podeželju vplivali na mladino, v Novem mestu bo treba resno govoriti o mlečni restavraciji, obdržati bo treba stik z ozdravljenimi alkoholiki. V gostiščih naj bi z ostrimi kaznimi dosegli, da ne bi dajali alkohola mladoletnim osebam in da bi imeli vedno in v vsakem kraju na zalogi sadne sokove in malinovec.

Na Trebežu je živela družina z dvema otrokoma. Oče je vedno pil, zato je doma manjkalo tega in onega. Mati, ki je bila najbolj prizadeta od vsega hudega, si je nakopala TBC in je pred nekaj leti umrla. Pri očetu pijancu sta ostali hčerki, stari 7 in 10 let. Otroka sta bila brez obleke, lačna in prepuščena sama sebi, dokler tudi njima ni udarilo na pljuča.

Po zdravljenju je šla mala k sorodnikom, večja pa v Krško k znanecem. Cevala je otroka, zato pa je

TUDI ZINKA JE ŽRTEV ALKOHOLA

dobivala denar in obleko. Slaba vzgoja, katere je bila deležna v otroški dobi, se je pri dekletu v razvoju vedno bolj kazala. Nekega dne je družini, ki jo je sprejela, pustila pismo, češ da bo napravila samomor in da je ni treba iskati. Njeno truplo so iskali v Savi in ker ga niso našli, so posumili, da bi bilo deklet mrtvo.

Po nekaj mesecih so jo izsledili na celjskem kolidvoru. Stirinajstletnica se je sama potikala okrog. Družina v Krškem je Zinko ponovno sprejela in kazalo je, da se je spametovala. Pa ne za dolgo!

Ze čez tri mesece je vzela gospodinjji plačo in kolo ter izginila brez sledu. Vso prestrađano so jo spet našli v Mariboru, jo dali v pripor, kjer pa je sozapravnica ukradla bluzo in spet pobegnila. Zgodba nima ne konca ne kraja. Dekle se je izgubilo, ima pa šele 16 let! Nihče ji ne verjame, da ji potepanje ne diši več. Sodišče jo ho moralo zaradi tatvin in pote-pa oddati v vzgojni zavod.

In kje je oče? V bolnišnici se zdravi, dolžan je povsod, vse, kar dobi, pa zapije! Uničil je sebe, ženo in otroka...

V bodoče naj bi kolikor se le da izkoristili zdravljenju v kazensko-poboljševalnih domovih, razen tega bi bilo treba zaostri kazni za prestopke alkoholikov. Sindikati v delovnih organizacijah pa naj bi se bolj kot doslej zanimali za socialistično moralo svojih članov in prav gotovo bi lahko — če ne z lepo besedo, pa s kaznjivo dosegli izboljšanje. Vse to pa so le začasne in zasilne akcije v boju proti alkoholizmu.

Potrebujemo nov zakon

Ker je v Sloveniji evidentiranih nekaj čez 2500 alkoholikov, po raznih dejstvih pa lahko sklepamo, da je njihovo število desetkrat večje, se kaže potreba po novem zakonu o obveznem zdravljenju alkoholikov. S tem v zvezi nastaja vprašanje potreb-

nih zdravstvenih ustanov in sredstev zanje.

Republiški sekretariat za socialno varstvo je predvidel dve vrsti zavodov za alkoholike: odprte zavode za tiste, ki jim alkohol še ni zameglil meje med škodljivim in neškodljivim, in zaprte delovne zaščitne domove za alkoholike, ki so družbi ali svojem nevarni. Prav gotovo pa bi vanje spadali vsi tisti, ki so se na račun družbe že zdravili v bolnicah, pa so se ponovno vrnili k alkoholu. V teh domovih bi lahko s primer-nim delom ustvarjali določene dohodke, prejemale pa naj bi jih družine. Tako bi nepoboljšivega pijanca spravili na varno, njegova družina pa bi lahko živela v miru in v glavnem na njegove stroške — ne več na račun družbe kot doslej. Rā

Potrebujemo ostrejših ukrepov!

V mestu in na deželi je vedno več ljudi, ki so izgubili razsodnost in zapravili zdravje zaradi alkohola. Vedno več je družin, ki predstavljajo socialni problem — zaradi alkohola! Išoč rešitve, se vrtimo v krog, prek oboda pa nam marsikdaj branijo zakoni in predpisi!

V zvezi z vedno številnejšo problematiko na tem področju smo obiskali Center za socialno delo v Novem mestu in prosili za odgovor na dve vprašanji: 1. Kako rešujete posamezne družinske tragedije, katerih krivec je alkohol? 2. Kako bi bilo mogoče alkoholizem na najučinkovitejši način zajeziti? Viki Bartol, vodja centra, je odgovoril:

— Če zvezo za alkoholika, ki zanemara družino in z njo grdo ravna, kar se običajno dogaja, ga pokličemo najprej na razgovor. Zlepa skušamo nanj vplivati in mu prigovarjamo, naj bi se zdravil. Potem poskrbimo za otroke. V takih družinah je precej otrok defektnih, zato jih oddamo v zavode, če pa so otroci telesno in duševno normalno razviti, pošljemo zanje rejnike.

Z zdravljenjem alkoholikov pa so težave. Vsak mora prostovoljno podpisati izjavo, tega pa se vsi branijo. Kazenski zakonik sicer predvideva s sodbo določeno prisilno zdravljenje, vendar je postopek prek sodišča silno zamotan zadeva. V družinah se za zaprtimi vrati marsikaj dogaja, sosedje pa običajno nočejo vtikati nosu v tuje zadeve, zato je dokazovanje pred sodiščem zelo oteženo. Tudi uspeh zdravljenja ni zadovoljiv. V več primerih po končanem zdravljenju, ki stane družbo mnogo denarja, alkoholik spet ubere staro pot iz gostilne v gostilno. To je vse, kar lahko v danih možnostih storimo; tak postopek pa ne predstavlja dokončne rešitve problema.

Ker postaja alkoholizem problem tako pri nas kot v ostalih občinah, bi morala o njem razmisliti vsa naša skupnost in poiskati rešitev, ki bi ustrezala. Po mojem mišljenju bi bil potreben odlok o obveznem zdravljenju alkoholikov. Sodišče naj bi ostreje kaznovalo prestopke alkoholikov, razen tega pa bi bilo treba spremeniti nekatere predpise, ki zadevajo prejemke državljanov.

Vemo, da v mnogih primerih alkoholik ves denar, plačo ali pokojnino, zapravi za pijačo, družina pa strada in nima niti najpotrebnejšega za življenje. Po sedanjih predpisih lahko zasežemo prejemke in jih pošljamo družini le, če sodišče alkoholiku odvzame opravilno sposobnost. Tudi tu pa je pri sodišču zelo težko uspeti! Zaradi tega bi morali sedanje toge predpise spremeniti, da bi bil postopek za dodelitev prejemkov družini manj zapleten.

Ne nazadnje pa bi se morala zavzeti vsa družba kot celota, da bi spremenili miselnost ljudi. Še vedno se dogaja, da prenekateri žena raje trpi nočloveške muke, kot da bi zadevo prijavila, samo da se »sramota« ne bi razvedela.

Če bi imeli zavode zaprtega tipa za zdravljenje alkoholikov, kjer bi imeli tudi delavnice, bi lahko kaj kmalu vsem družinam, ki imajo v svoji sredi nepoboljšivega alkoholika, omogočili dostojno življenje.

Pijanica na zdravljenje in obvezno delo, prejemke pa družini! Potrebujemo čimprej ostrih in učinkovitih ukrepov oz. predpisov, kajti sedanji način reševanja vedno številnejših problemov alkoholikov ne ustreza in ne predstavlja zadovoljive rešitve.

Ni gršega kot pijana ženska

Grdo je, če se opija mož; pijano ženo in mater, ki ji niti otroci niso več mar, pa je toliko grje videti. Pa je tudi takih nekaj!

V naselju, kamor prihaja vedno več turistov, je živela mlada žena. Po nekaj letih zakonskega življenja, ki ji je prineslo dvoje otrok, je začela uživati alkohol. Mož je bil zaposlen, otroka sta bila brez oskrbe sama doma, mati pa je okoli turistov prosjale za pijačo in se kasno vračala domov. Prišlo je tako daleč, da je moral oče med službo hoditi domov, da je otrokoma pripravil hrano, sicer bi od lakote umrla. Prosil je ženo na vse načine, naj preneha piti — zaman! Potem jo je tepel — zaman! Ni mu preostalo drugega, kot vložiti tožbo za razvezo zakona. Sodišče je otroka prisodilo očetu.

Mati je brez nadaljnega pustila mala otroka in odšla v mesto, kjer pa zaposlitve ni mogla dobiti. Uvidela je, da tako ne bo mogla živeti, zato je pristala na zdravljenje. Skoro tri mesece je bila v nekem zavodu na občinskih stroških. Takoj po končanem zdravljenju je našla drugega moža in se poročila. Zakon pa ni bil srečen več kot mesec dni. Alkohol je ženo vnovič dobil v svoje kremplje.

Zdaj jo v mestu lahko vsakdo vidi, kako se potika iz lokalov v lokal in prosí moške za pijačo. 36-letna žena se je prv pravljenja prodati za liter vina!

Družba ji je skušala pomagati: poslali so jo na zdravljenje in ji našli zaposlitev. Toda že prvč je prišla na delo pijana in že v treh kolektivih so jo odklonili. Zdaj so obupali vsi, ki so ji več čas pomagali. Ta primer je požri že veliko denarja — pa brez uspeha!

V družini pijanca je ne-nehen peknel, jok in pomankanje, otroci duševno otopijo in že čez nekaj let so mnogi izmed njih v breme družbi. V imenu skupnosti terjamo zato ostrejšje ukrepe do vseh, ki kot alkoholiki škodujejo svojem in družbi!

Ob razstavi novomeškega Fotokluba

V prazničnih dneh smo lahko videli v Domu JLA fotografije, ki so jih razstavili člani fotokluba Novo mesto. V zelo okusno okrašeni dvorani je bilo razstavljenih 30 fotografij, razdeljenih na tri dele. Prvi del je zajemal horti-kulturno problematiko Novega mesta, drugi je bil nekakšna fotoreportaža iz življenja delovnih kolektivov, v tretjem delu pa je bilo razstavljenih 15 umetniških fotografij. Prav te bomo omenili posebej, hkrati pa tudi delo novomeškega fotokluba.

Imeni fotoamaterjev Branka Lukiča in Polde Grahek sta že marsikomu dobro znani, manj pa njuna dela, ki so tokrat prvič našla svoje mesto na razstavi v Novem mestu. Oba sta razstavila 15 umetniških fotografij.

Polde Grahek je pokazal nekaj uspešnih del. Med njimi je vsekakor na prvem mestu fotografija »Stara mama ju uči«. Silhueta starke in njenih vnučkov, posneta skozi kristalno steklo, poudarja samo konture in je grafično zelo uspešno. Dve generaciji sta prikazani brez detajlov, tehnično popolno in prijetno za pogled. Omeniti je treba še dve njegovi fotografiji: »Mali slavljeneč« in »Vsak po svojo«.

Od Lukičevih fotografij lahko izznamemo »Včer v loč-

ju«. Fotografija bi lahko bila še boljša, če bi si bil avtor izbral boljše izrez. Moramo pripomniti, da avtorja nista upoštevala osnovnega pravila umetniške fotografije — carskega reza, ki je temeljna sestavina za res dobro fotografijo, tako, ki lahko konkurira za nagrado. Oba morata temu posvetiti večjo pozornost, enako kot tehnični izdelavi. Umetniška fotografija ni treba, da je ostra, mora pa biti

Seminar o nalogah SZDL v Brežicah

Občinski odbor SZDL pripravlja te dni dvodnevni seminar za vodstvo krajevnih odborov SZDL. Na seminarju bodo obravnavali vlogo in naloge SZDL v komuni, gospodarske probleme in aktualne zunanje-politične dogodke. Navzoči bodo tudi vsi člani obč. odbora SZDL, da se bodo do dobora seznanili s to problematiko.

Tajniki, blagajniki in člani nadzornih odborov bodo na seminarju obravnavali organizacijsko-tehnična vprašanja in naloge na področju finančnega poslovanja, pisanja zapisnikov in vodenja ostale dokumentacije.

tehnično neoporečna. Lukičeva fotografija »Polnoč v mestu« je veliko izgubila na vrednosti prav zaradi neretno širane kopije.

Mirno pa lahko priznamo, da so prve stopinje obeh fotoamaterjev zelo uspele. Lukič ima že 47 točk, kar je dovolj za II. razred, kmalu pa bo dosegel vse pogoje tudi za I. razred. Oba imata veliko smisla za umetniško fotografijo, morata pa nekaterim osnovnim vprašanjem te panoge posvetiti več časa. Bolje je kopirati več fotografij enega motiva kakor preveč raznih motivov.

Novomeški fotoklub ima za sabo že deset let, toda vse do letos je delal v neprimernih prostorih, zato se ni mogel razviti. Ducat prijateljev fotografije se je zbiralo ob večerih ob nekaj slikah in debatiralo. Manjkali so pogoji za širše akcije, zato klub ni mogel doseči tistega mesta, kakor ga fotoklubi imajo drugod. Pred nekaj meseci je novomeški fotoklub dobil nove prostore in nove pripomočke, tako da si člani že lahko naredijo obširen delovni načrt. To je pokazala že ta razstava, ki je zbudila veliko zanimanja. Upravni odbor kluba ima v načrtu razstavo fotografij za 1. maj prihodnje leto pod geslom »Razvoj gospodarstva v naši občini«. Če pomislimo, kakšnega pomena je dobra reporterska fotografija, koliko besed nadomesti, koliko potankosti pokaže bolj kot opis, potem ni treba posebej poudarjati velikega pomena fotografije. Vzporedno s takimi akcijami se v klubu še posebej selekcioniirajo tisti člani, ki kažejo največ smisla za umetniško fotografijo. Razvijajo se v tej smeri in razstavljajo svoje fotografije doma in v tujini. Branko Lukič na primer je razstavil v tujini celo barvne diapozitive.

Edo Pezzi

Učiteljskičniki: 100.000 din za Skopje

Na letni konferenci se je aktiv ZMS novomeškega učiteljskega odločil, da organizira delovno akcijo, katere izkupiček bodo poslali kot darilo v Skopje. Akcija je bila na Gorjancih, kjer so dijaki učiteljske pogodzovali zemljišče bivšega KGPK. Zaslужek bo znašal 100.000 din.

ar

Kaj je novega v Globokem

Prebivalci Globokega že več let močno pogrešajo gostilno. V kraju je šola, trgovina, rudnik lignita, krajevni urad, pošta in zadruga,

Delavno DPM v Sevnici in njegove podružnice

V Sevnici imajo zelo delavno Društvo prijateljev mladine. Svoje podružnice so ustanovili že v Loki, Bošanju, Krmelju, Trzišču in Studencu, na Blanci pa ga pripravljajo. Lani je društvo poživilo pionirske starešinske svete na šolah. Za največje letošnje akcije štejejo letovanje v Rovinju, ki se ga je udeležilo 105 otrok.

Videmska šola dobi novo nadstropje

Gospodarske organizacije v Vidmu-Krškem so se odločile, da zbero sredstva za nadzidavo osnovne šole na levem bregu Save. Ta šola, ki ima dva razreda tudi v Celuloznem bloku, ima letos »pisanih« 1070 otrok. Zaradi pomanjkanja prostorov je pouk v dveh izmenah. Vsekakor je razumevanje gospodarskih organizacij, ki so v videmsko-krškem primeru našle dober stik z ljudmi, spodbudno.

Polde Grahek: »STARA MAMA JU UČI...«

Cerkljanska šola je že premajhna

»Ko so 1904. odprli novo osnovno šolo v Cerkljah ob Krki, ni najbrž nihče pomislil, da že čez nekaj desetletij ne bo več ustrezala. 60 let kasneje je v učilnicah, grajenih za 60 do 80 otrok, 275 učencev, ki so razporejeni v deset oddelkov,« nam je povedal prejšnji teden upravitelj cerkljanske osnovne šole VLADO CURIN.

»Pouk imamo v dveh izmenah, ker drugače ni mogoče poučevati. Prav to onemogoča, da bi v šoli zaživele najrazličnejše dejavnosti, ki jih navadno goje učenci. Otežkočena je tudi dodatna pomoč učencem, ki se teže učijo. Do zdaj je uspelo, da nudimo tako pomoč le pri angleščini. Kar se uči in ostalih pripomočkov tiče, je šola še kar dobro opremljena, zlasti za pouk fizike in kemije. Manj učil je na izbiro za nižje letnike. Ugotavljamo pa, da so učila premalo kvalitetna.«

— Imajo vsi prosvetni delavci stanovanja?

»Zal, še ne, vsaj primernih stanovanj ne. Trenutno sicer kaže, da bo z dograditvijo štiristanovanjskega bloka v Cerkljah problem vsaj deloma rešen, vendar se je na drugi strani težko spriznati z dejstvom, da se morajo štirje prosvetni delavci v šolo voziti iz Brezice.«

— V kakšnih okoliščinah dela šolska kuhinja?

»V šolski kuhinji se hrani okrog 140 učencev, ki plačujejo mesečno po 300 dinarjev,

30 učencev iz socialno šibkejših družin pa prejema malico brezplačno.

Učenci imajo v šoli zadrugo, ki obdeluje okrog 50 arov zemlji in 20 arov šolskega vrta. Letos je zadruga pridelala blizu 6 ton krumpirja. Na tej površini so kasneje sejali pšenico. Na vrtu gojijo člani zadruga sadno drevje. Precej izkupička da zadruga šolski kuhinji, da pripravi dobre malice.

Stanovanjski blok v Trzišču je že pod streho

Srednji kmet Vinko Okoren, ki je predsednik krajevnega odbora in krajevne organizacije SZDL, je o življenju v Trzišču takole povedal:

— V zadnjih letih smo na raznih sestankih največ razpravljali o gradnji stanovanj za učitelje in prosvetni dvorani. Imamo osemletko, ne moremo pa dobiti zanjo dovolj učiteljev, ker nimamo stanovanj. Zda je stvar že tako daleč, da smo s pomočjo občine in zadruga spravili pod streho večjo stavbo s štirimi družinskimi, štirimi samskim stanovanji in večjo dvorano za kulturne namene. Računamo, da bo gradnja prihodnje leto končana.

Letos smo popravili vaški potji od Trzišča do Skovca in

Bržčas ni nikogar, ki bi ne pozdravil dela šolske kuhinje. Ta je v času rasti učencev nedvomno potrebna. Zeleli bi le, da bi kmalu dobila boljše prostore.

— Kako napreduje ostala dejavnost v šoli?

»Šola ima tri pevske zборе, dva v Cerkljah, enega pa v na podružnični šoli v Bušehi vasi. Udeležujejo se raznih proslav na vasi. Razen tega imajo učenci nekaj krožkov in šolsko športno društvo. Zelo marljivi so modelarji, ki so tekmovali na vrsti prireditvev in na lanskem republiškem tekmovanju zasedli četrto mesto v Sloveniji.«

od Trzišča do Vodla. Ljudje so veliko pomagali s prostovoljnimi delom, material pa smo nabavili iz sredstev gozdnega sklada, ki jih je bilo okoli 160.000 din. Pred dnevom mrtvih smo na pokopališču popravili mrtvašnico.

V kraju je med najbolj delavnimi prosvetno društvo, ki pa doslej ni moglo prav zaživeti. Z dograditvijo nove dvorane si obetamo tudi tu boljše čase.

Prebivalci Trzišča so do skopskih ponesrečencev pokazali veliko razumevanja. V nabiralni akciji je bila krajevna organizacija SZDL med najboljšimi v občini, pa tudi pri vpisu posojila so se lepo izkazali.

Velik dan v Novem mestu: srečanje brigadirjev

Novo mesto in še nekateri kraji ob avtomobilski cesti v dolini Krke bodo v soboto in nedeljo, 7. in 8. decembra, pričeli največjih in najlepših letošnjih mladinskih manifestacij na Dolenjskem. Prireditve v teh dneh bodo posvečene vrsti mladinskih delovnih brigad, ki so v letih 1948—1963 pomagale zgraditi veliko jugoslovansko magistralno bratstva in enotnosti. Delovnih akcij na avtomobilski cesti se je iz bivšega novomeškega okraja udeležilo več tisoč mladincev in mladink. V spomin na brigadirsko življenje in v veselje ob dokončani izgradnji avtomobilske ceste pa bodo v Novem mestu in v nekaterih drugih krajih naslednje prireditve: 8. decembra dopoldne na Otočcu, kjer je bil 1958 glavni štab MDB, brigadirsko srečanje, nato ogled razstave Forma viva v Kostanjevici, obisk kartuzije Pieterje, zvečer ob 20. uri pa v DLP v Novem mestu svečana akademija. Sodelovali bodo: trio novomeške glasbene šole, belokranjski akademski oktet, Dizy combo s pevci Milanom Zucajčičem, Tatjano Gros, Majdo Guček in Aleksandrom Dragičem ter humorist Toni Gašperšič iz Metlike. V programu bodo nastopili s svojim nacionalnim sporedom tudi študentje iz azijskih in centralnoafriških dežel. Med programom bodo pogovori z brigadirji, ki so se mladinskih delovnih akcij na avtomobilski cesti udeležili v prvih letih, ter tistih, ki so sodelovali pri dokončani izgradnji ceste letos.

Kako se zabavate?

V eni prejšnjih števil Dolenjskega lista smo pod tem naslovom brali intervju, ki ga je pripravil dopisnik B. Enka. Besede, ki jih je izrekla mladina, moramo sprejeti kot dokaz, da Novemu mestu primanjkuje dobre in kulturne zabave ter razvedrila. Kljub temu pa ne smemo zmetati vsega v en koš, tako kulturo kot zabavo. Kaj je kultura in kaj zabava, pa nam mora biti jasno.

Ce nekateri smatrajo dramske uprizoritve, koncerte in podobne prireditve za zabavo, se motijo. Tudi film ni vedno zabavno sredstvo, prav zato, ker ga mnogi imajo za takega, pa je njegova kvaliteta znatno upadla.

Zelet bi odgovorili na postavljena vprašanja pod tem naslovom, po drugi strani pa prikazati dejstva, kakršna v resnici so. Ko mladina odgovarja, kje in kako se zabava, vidimo, da največ v kinu. Zal pa so čisto dobri filmi najslabše obiskani, za plehke in slabe filme pa je zanimanje izredno veliko.

Kaj pa ostale prireditve? To je poglavje zase, ki ga bomo morali še dolgo reševati v okviru danih možnosti. Res je, da za nekatere uprizoritve Mestnega gledališča ni mogoče dobiti vstopnic, velja pa povedati to, da dve predstavi omogočata ogled 762 gledalcev in da že trikrat v letošnjem letu niti ti dve predstavi nista bili čisto zasedeni. Kje je krivda, naj povedo tisti, ki so prodajali vstopnice, ker nekateri ljudje vstopnic niso dobili, čeprav so hoteli videti posamezne igre.

Druge, še mnogo slabše obiskane prireditve, pa so koncerti. Letos jih je bilo že več, pa je bilo na njih 24 do 50 poslušalcev! Vrsta prireditvev, akademij in drugih pa je bila skoro pri prazni dvorani. Zda je pa vprašamo, ali res ni dovolj kulturnih prireditvev? Kje je vzrok, da niso obiskane vsaj tiste, ki so na programu? Ljudje pa naravnost jurišajo na tiste prireditve, ki s kulturnim razvedrilom nimajo nobene zveze. Zakaj potem mečejo vse v en koš? Ločimo plevel od zrnja in govorimo raje resnico!

Drugo pa so prostori za take prireditve, ki so problematični že vse od osvoboditve. Bile so lepe možnosti, pa jih odgovorni niso resno vzeli, zato ni bilo iz vsega nič. Število prebivalstva Novega mesta se je od takrat, ko sta bila zgrajena Sokolski in Prosvetni dom, povečalo za štirikrat, število sedežev za kulturne prireditve pa je ostalo isto. Ze vrsto let ugotavljamo, da dvorana v DLP služi za vse mogoče prireditve in da se v njej ne morejo zvrstiti vsi, ki bi jo želeli uporabiti, nismo pa govorili o gradnji nove dvorane. Škoda, da govorimo o gradnji kulturnega doma, ko tej nalogi še zdaleč nismo kos. Zakaj se vrtimo okoli stvari, ki so neizvedljive, in ne razmislimo o rešitvah, ki bi jih lahko dobili v kratkem času in z veliko manj stroški?!

Pri vsem tem smo vsi kot celota mnogo premalo naredili. Le dva ali trije zbori volivcev so postavili na dnevni red to vprašanje, pri tem pa je bil tudi tisk premalo aktiven.

Nujno je, da začnemo resno misliti na gradnjo nove kino dvorane. Gradnja bi bila hitro izvedljiva in ne zahteva zapletenih gradbeniških del. Sedanja dvorana naj bi ostala za ostale kulturne prireditve, nova kino dvorana pa naj bi imela vsaj 650 sedežev, da bi lahko služila tudi za zborovanje in koncerte.

Kje dobiti sredstva, o tem pa naj bi se pomenili tako na občinski skupščini kot v podjetjih in med občani. Nič ne bi bilo narobe, če bi v ta namen razpisali lokalno posojilo, ki bi ga vračala podjetja ali zavod, ki bi to dvorano dobil v upravljanje. Je pa še več drugih možnosti.

Pri gradnji bi morali biti hitri, da bi bila nova dvorana odprta že za 600-letnico Novega mesta. To bi bilo izvedljivo.

Na koncu preostane še oni del članka, ki govori o zabavi — to je predvsem o plesu. Sedanja Dom JLA je najprimernejši za take prireditve in bi ga bilo treba čimprej urediti. Dvorana in ostali prostori ne ustrezajo za kino dvorano — to je le izhod v sil.

S. F.

O nekaterih problemih šolstva v novomeški občini

Skupščina novomeške občine razpravlja danes o šolstvu in vrsti novih in dopolnilnih odločb in odločb. Ker bomo o seji posebej poročali prihodnjič, objavljamo tokrat le nekaj glavnih problemov, ki so na dnevnem redu današnje 5. skupne seje obeh zborov skupščine.

V šolstvu, o katerem poteka na današnji skupščinski seji osrednja razprava, je bil v zadnjem letu narejen velik napredek, katerega odraz je tudi še kar dobro razvita mreža osnovnih šol v novomeški občini. Tako ima občina 12 popolnih osnovnih šol, dve v razvoju, in 20 podružnic. Z reorganizacijskimi posegi je bilo naposled omogočeno tudi plodnejše delo podružnic, kjer se je moral prej npr. en učitelj hkrati posvečati kar štirim razredom. Vendar pa je prav osnovno šolstvo področje, kjer se ne dajo na mah odpraviti vsi problemi, ki se pojavljajo iz dneva v dan. Tega ne moremo storiti niti tedaj, če se opremo na najbolj dognane in veljavne principe in če napravimo še tako dobre organizacijske spremembe. Kaže, da postaja stvar precej bolj zapletena, ko upoštevamo še ekonomske možnosti in pedagoške prijeme, kajti prav ob tem se odpre novo vprašanje: ali podružnice obdržati ali jih ukiniti? Za ukinitje na splošno seveda ne gre v nobenem primeru, ker bi, zlasti če bi se preneli, povzročili večji nered in težave, kot so bile do zdaj. Preden bi se odločili tako ali drugače, bi morali ukrepati na podlagi analiz in upoštevati vse krajevne razmere in oddaljenost otrok od šole. Na vsak način bi bilo treba v tem primeru pritegniti k reševanju čim

večji krog ljudi, ki so zainteresirani za vzgojo in kvaliteten pouk otrok. Vprašanje pa ne bi smelo tudi mimo krajevnih organov in organizacij. Ob ukinitvi neke šole se navadno pojavi vprašanje prevoza učencev v drugo šolo, kar pa pogosto ni preprosto rešljivo.

Naslednje važno vprašanje, ki terja temeljito obravnavo, je zagotavljanje sredstev za osnovnošolsko izobraževanje. Pod tem razumemo predvsem sredstva za redno vzdrževanje šolskih poslopij, adaptacije, nove gradnje, učila, opremo, šolske kuhinje in seveda tudi sredstva za osebne dohodke prosvetnega kadra na šolah ter zagotovitev primernih učiteljskih stanovanj. V desetletnem investicijskem programu je predvidena gradnja novih šolskih poslopij v nekaterih občinskih centrih, ki pričakujejo največjo koncentracijo šolobvezne mladine. Do zdaj je bila nova šola zgrajena v Sentjerneju, kjer je bilo to vprašanje z oziroma na ne vzdržno stanje potrebno najprej rešiti.

Med srednjimi šolami je trenutno na najboljšem gimnazija v Novem mestu, ki je med drugim izpolnila tudi pogoje za verifikacijo. Z izpolnjenim predmetnikom in rešitvijo drugih vprašanj je postala zaključena šola druge stopnje, kar njenim absolventom že omogoča, da se lahko

zaposlijo v gospodarstvu in javnih službah.

Vajenska šola se je s praktičnim poukom organizacijsko in vsebinsko prilagodila potrebam gospodarstva, ni pa še dokončno izvedla temeljite reforme. Podobno kot v vrsti ostalih ustreznih šol bo potrebno izvesti reformni postopek tudi v samih učnih načrtih.

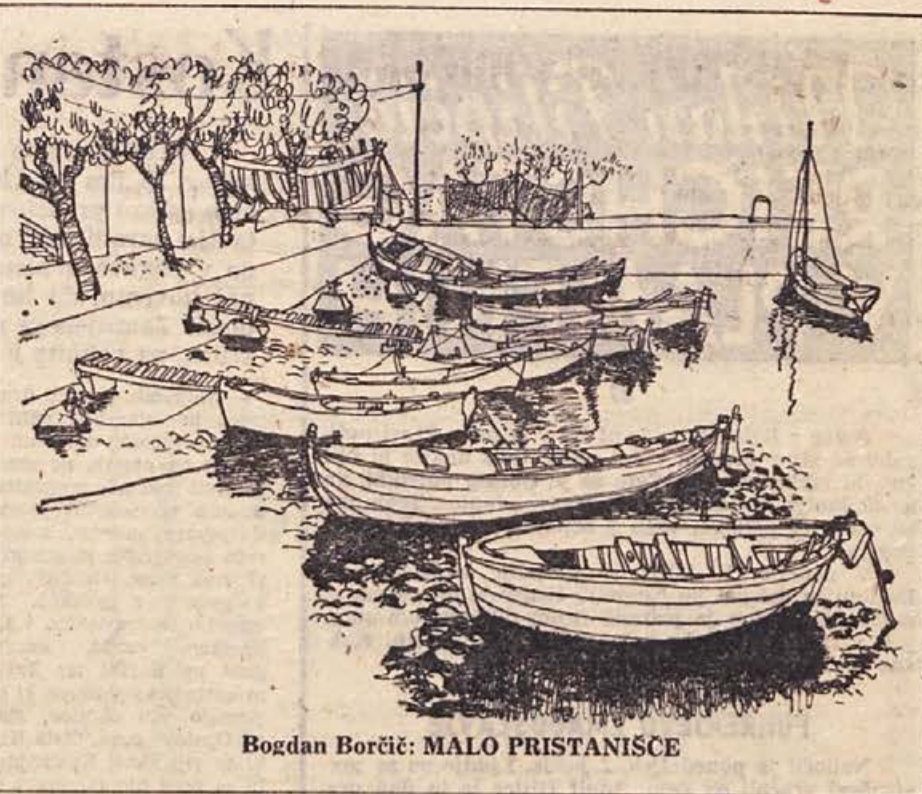
Poseben problem učiteljskega prostora, kar onemogoča pravilno izvajanje učnega programa. Sicer pa se reforma glede šolanja učiteljskega kadra šele pripravlja.

V novomeški občini so še naslednje šole, zavodi in ustanove: gostinska šola pri zavodu za napredek gostinstva in gospodinjstva v Novem mestu, v okviru katerega bodo kasneje odprte še: redna gostinska srednja šola, poklicna šola in oddelek za izobraževanje odraslih; zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela in delavska univerza. S svojim delovnim programom so znatno pripomogli k izboljšanju stanja na področju rednega in splošnega izobraževanja v občini.

V posebno kategorijo ustanov spadajo dijaški domovi in otroški vrtci. Za vse domove velja ugotovitev, da so premalo zasedeni, medtem ko bi lahko za otroške vrtce trdili, da še niso tako zaživi, kot bi morali. O razvoju otroškega varstva v večjih centrih je bilo že veliko razprav, ki pa so bile, žal, zaradi premajhne zainteresiranosti gospodarskih organizacij in drugih krajevnih činiteljev največkrat neuspešne.

Zanimivo je pregledati, kako je s kadrom, na katerem leži pretežna odgovornost za vzgojo in izobraževanje o občini. Na splošno lahko ugotovimo, da je bilo (in je še) zlasti v osnovnih šolah kadra premalo. Odtod tudi slabša kvaliteta pouka zaradi preobremenjenosti učnega kadra s honorarnimi urami. Med drugim povedo poročila desetih osnovnih šol, da se njihovi upravitelji premalo ukvarjajo s pedagoškimi in vzgojnimi vprašanji, preveč pa z administracijo in materialnimi posli. Ni slučajno, da opravijo na teden skupno 134 nadur, ki bi jih koristneje lahko porabili drugače. Dejstvo je namreč, da osnovnim šolam že zdaj primanjkuje 36 učnih moči, od tega 9 predmetnih učiteljev in 27 učiteljev za razredni pouk.

Tudi srednje in druge šole nimajo dovolj kadra. Potrebno bi še okrog 35 učnih moči, kar potrjuje, da so ka-

Bogdan Borčič: MALO PRISTANIŠČE

dri še vedno preobremenjeni z nadurami, ki jih na teden opravijo skupaj 783.

Posebno tare osnovne šole migracije kadrov. Še vedno jih iz občine več odide, kakor pa se jih na novo prijavijo. Zaposlitev iščejo druge predvsem zaradi slabih pogojev, od katerih najčesteje navajajo neprimerne učne prostore, tri izmene pouka, učila, stanovanja. Po analizi, ki jo je izdelal Zavod za izobraževanje kadrov, potrebujejo

osnovne šole za svoje učne moči še najmanj 36 družinskih in 20 samskih stanovanj, čeprav so se stanovanjske razmere v zadnjem letu vidno izboljšale.

Naposled lahko upamo, da bo rešeno še eno vprašanje, ki zadeva prosvetni kader in njegov naraščaj. Skupščina novomeške občine je že odobrila 7 milijonov za štipendije, s pomočjo katerih se v šolskem letu 1963/64 šola 55 slušateljev.

Spričo obsežne problematike je težko izluščiti najbolj pereče probleme, vendar se zdi, da so prav ti, ki smo jih našli, zelo trd oreh, zato ga bo treba res organizirano in vsestransko pripravljeno načeti. Prav gotovo se bo rešitvi približala tudi današnja razprava na seji skupščine, ki bo pozvala k reševanju perečega stanja v šolstvu vse družbene činitelje, ki so dolžni stvar moralno in materialno podpreti.

Načrti z artistskim prosvetnim domom

Prosvetni dom v Artičah je še vedno nedograjen. Ko so kmalu po vojni gradili združni dom, so zabetonirali precej velike temelje, nato pa je zmanjkalo drvišča, kot pravijo Artičani. Na temeljih so dogradili samo del stavbe. Ze nekaj let razmišljajo, da bi z gradnjo le kazalo nada-

ljevati. V novih prostorih bi lahko namestili sejno sobo, pisarne za družbene organizacije, uredili kabino za prodajo vstopnic in sanitarije, v gornjem nadstropju pa bi lahko bilo nekaj stanovanj.

Z uresničitvijo takšnih načrtov bi odpravili mnoge težave, ki zdaj pekljo Artičane, gradnja pa bi bila tudi sicer zelo umestna. Artiče so turistični okoliš s svojevrstnimi čari in miki. Sem so že pred vojno zelo radi zahajali Brežičani in tudi gostje od drugod so neredko zašli sem. V Artičah nimajo nobene gostilne, zato ljudje ne prihajajo več, ker jim nima kdo postreči. Dobra kapljica iz okoliških gorci bi privabila marsikoga, če bi bilo kaj za pod zob...

Del prosvetnega doma, za katerega smo pravkar rekli, da bi ga kazalo dozidati, bi bil uporaben tudi v turistične namene. Pritlične prostore bi po potrebi zlahka preuredili

v gostišče, v prvem nadstropju bi lahko uredili nekaj tujskih sob, stavbo pa bi po potrebi dvignili še za eno nadstropje. V neposredni bližini je vrhu vsega lep prostor, kjer bi lahko zgradili kopalni bazen za vroče poletne dni. Očkar imajo v Artičah vodovod, je tudi takšen načrt uresničljiv. O podobnih predlogih bi bilo svedakor vredno razmišljati.

Razstava tržaških slikarjev

Pred kratkim so v Trstu odprli razstavo svojih del slovenski likovni umetniki, ki živijo in ustvarjajo v Trstu: Spacal, Bambič, Hlavaty, Lukežič, Palčič, Faganel, Saksida in Ukmar so razstavili 22 slik. Vsak izmed slikarjev je podaril eno svoje delo tržaškemu likovnemu klubu, ki bo izkupiček za slike poslal skladu za pomoč Skopju in dolini Valont.

Politična šola v Brežicah

Občinski komitej ZK Brežice je tudi letos organiziral tečaj za svoje mlade aktiviste. Tečaj oziroma seminar bo trajal tri mesece. Obisku je ga okoli 30 aktivistov ZK. Predavanja imajo vsak četrtek in so zelo dobra. Predavajo o sociologiji, razvoju delavskega gibanja in socialistične misli, o ekonomskih problemih, o temeljnih načelih družbeno-političnega sistema in o razvoju Socialistične federativne republike Jugoslavije. Po predavanjih bodo izpiti.

Miro Kugler: O LJKE (1963)

Kako je s klubskimi prostori na Bizeljskem?

Tristanovanjski blok s prostori postaje LM na Bizeljskem že gradijo. Prvotno je bilo v načrtu, da bodo v novi stavbi tudi prostori krajevnega urada, stavbo, v kateri je bil krajevni urad zdaj, pa bi preuredili v klubski prostor, kakršnega na Bizeljskem še vedno pogrešajo. Ker je zmanjkalo 11 milijonov za gradnjo, je ta rešitev odpadla. Družbenih prostorov v poprejšnji izvedbi to-

rej. ne bo. Zaenkrat bodo del stavbe, v kateri je krajevni urad, preuredili ter tam uredili sedež družbenih organizacij. Opremo zanj je že kupila krajevna organizacija SZDL. Po posebnem urniku se bodo v vseh dneh tedna zvršale posamezne družbene organizacije, ko bodo lahko njihovi člani prišli po opravkih ali pa na razgovor in posvet. V tako urejeni sobi bodo tudi seje odborov vseh organizacij in razni posveti.

— Kdaj je začela delovati vaša šola?

— Vajenska šola za trgovsko stroko je bila ustanovljena 1958 in je imela 181 do 295 vajencev na leto. Učenci so prihajali s celotnega področja Dolenjske in posavskih občin, pa tudi iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Šola je močno podpirala bivša trgovinska zbornica za okraj Novo mesto, ko pa je ta z okrajem vred prenehala delovati, je bilo pri nas vse narobe.

— Vsaka šola ima svojega ustanovitelja; kdo pa je vaš?

— Nič! Po reorganizaciji

— Je kaj resnice na govoricah, da bo šola ukinjena?

— Ko je odbor za vzgojo kadrov v Celju razpravljal o šolski mreži v okraju, je predlagal ukinitve naše šole. O tem je razpravljala tudi komisija za vzgojo kadrov pri gospodarski zbornici SRS in imenovala posebno komisijo, ki naj bi razčistila to vprašanje. Člani te komisije iz vrst republiških sekretariatov za trgovino, kmetijstvo in gozdarstvo, šolstvo in zastopnik gospodarske zbornice so sklenili, da se vprašanje obstoja brežiškega centra odloži, dokler ne bo ugotov-

— Kako to, da imate letos samo 20 učencev v internatu?

— Med počitnicami so v internatu in v vseh prostorih bivali Makedonci. Rečeno je bilo, da bodo otroci tu ostali in da bodo imeli pri nas svojo šolo, zato smo obveščali naše učence, naj se pošolajo v Celje in Ljubljano. Nenadoma pa so otroci odšli (nas ni o tem prej nihče obvestil!) in znašli smo se na pragu novega šolskega leta v praznem poslopju. Zbrali smo učence, ki si še niso zagotovili šolanja drugače, in pričeli s poukom. Zdaj imamo

samo 1 oddelek vajencev-prodajalcev v Brežicah in oddelek za poslovanje v Novem mestu.

— Kaj sodite vi: naj šola ostane ali ne?

— Vsekakor naj bi ostal! Potrebe po kadrih v trgovini so velike. Tudi pri nas bi imeli letos veliko več učencev, če ne bi bilo zmešnjave zaradi otrok iz Skopja. Spomladni bo v I. in II. letniku 80 dijakov. Razen tega so se zastopniki gospodarskih organizacij, ki poznajo naše delo, izrazili proti ukinitvi. Če bodo Celjani šolo res ukiniteli, jo bodo verjetno čez dve leti spet ustanavljali, ker bo to narekovala potreba; menda ne bo nihče trdil, da je to pametno!

Vsekakor pa je treba vprašanje obstoja šole čimprej rešiti tako ali drugače, ker je položaj, v katerem smo se znašli, nemogoč.

R. B.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

47

Požar v Reichstagu se ni šel v pozabo. Pravi požar, ki so sicer prisegli večni molk, toda dokler bi bili živi, bi lahko govorili. Zato se je Göring potrudil, da so 30. junija likvidirali tudi njegove »fante«. Tega dne so esesovci pokosili vseh 9 neposrednih udeležencev požara.

V nedeljo, 1. julija so ubijanje nadaljevali v Berlinu in drugod po Nemčiji. Hitler je bil gospodar položaja. Ta dan je priredil tujim diplomatom sprejem v vrta kanclerske palače! Kakšen cinizem! Kakšno velikopotezno hilenje!

FÜHRERJEVO ZMAGOSLAVJE

Napočil je ponedeljek, 2. julija. Ljudje so se prestrašeni vračali na delo. Adolf Hitler je ta dan prejel brzojavko iz Neudecke:

»Iz poročil, ki so mi jih predložili, sklepam, da so zaradi odločnosti in hrabrosti, ki ste jo pokazali osebno — poskusi vneložnega zadržanja. Izražam vam mojo globoko zahvalo in spoštovanje.«

Brzojavko je podpisal stari predsednik — feldmaršal von Hindenburg.

Istega dne je general Werner von Blomberg naziviral proglas na armado:

»S pogledom vojaka in s hrabrostjo, ki jo homo pomnil kot zgled, je Führer sam napadel in uničil upornike. Armada, ki nosi orožje v imenu naroda in ki ostaja izven vseh političnih borb, se bo zahvalila Führerju s svojo vdanostjo in zvestobo... Führer nas prosi, da vzpostavimo pristranske odnose z novimi SA. Z veseljem bomo to storili, prepričani, da služimo skupnemu idealu.«

Armada je bila zadovoljna in hvalečna »junake-mu« Führerju. Veliki medsebojni nacistični obračun se je končal z zmago armade — Reichswehra.

Resnici na ljubo naj raje rečemo, da je bila zmaga Reichswehra časna. Generali so bili kratkovidni in lepega dne, kakih 9 let kasneje, jih je Hitler zmerjal že kot pobalnice. Tudi general von Blomberg je doblil tedaj svoje »plačilo«. Himmler mu je podtaknil lepo, mlado ženo, ki je imela kot ženska dvomljivo preteklost. Von Blomberg se je z njo poročil. Poročilo priči sta bila Hitler in Göring (!), ki za to nista vedela. Ko je to javnost »slučajno« zvedela, je bil Hitler besen in je generala von Blomberga odslovil.

Nične ne ve točno, koliko ljudi je bilo ubitih v krvavi nacistični »bartolomejski noči«. Računajo, da je čistka odpravila vsaj tisoč pomembnih nacistov, predvsem voditeljev oddelkov v SA.

V mestecu Hirschberg v Slezijski so esesovci za zabavo pobili celo skupino Judov.

Zvečer 30. junija je v Münchnu igral v svojem stanovanju zelo znani glasbeni kritik Willi Schmidt. Žena je pripravljala večerjo. Trije otroci so se igrali. Zapel je zvonec. Vstopili so trije esesovci in Schmidta odpeljali. Nikoli več se ni vrnil. Vdovi so poslali krsto s pripombo, da je v nobenem primeru ne sme odpredati. Poslali so ji veliko vsoto denarja, ker so se esesovci zmotili. Pokojnik je imel slučajno isti priimek kot človek, ki so ga iskali. Vdova je denar odklonila. Po telefonu se je oglasil sam Himmler in ji dejal, naj sprejme denar in molči. Vdova se je vedno ni vdala. Tedaj jo je obiskal Rudolf Hess in jo prepričal. Dobil je pokojino. Hess ji je dejal, da je njen mož padel kot »žrtve za veliko stvar«.

Willi Schmidt ni bil edini — ubili so še sedem drugih ljudi z istim priimkom, medtem ko pravega Schmidta nikoli niso našli. Ta primer pove zelo mnogo. Pove tudi, koliko je bilo 30. junija 1934 vredno življenja posameznega človeka, ki se je zdel esesovcem vreden krogle.

Goebels je bil spreten. Nemskim listom je takoj prepovedal objavljati osmrtnice za tistimi, ki so bili ubiti ali so storili »samomors«.

HITLER PRED REICHSTAGOM

Hitler se je pojavil pred Reichstagom šele 13. junija. Takrat je spregovoril. V začetku se je branil, nato pa je govoril o dogodkih 30. junija. Obtožil je Röhma, ki ga je prisilil v akcijo. Posebej je podčrtal obtožbo proti Röhmju in njegovi skupini zaradi podkupovanja, razkošnega življenja, pijančevanja in homoseksualnosti.

Ob zaključku govora je zavrnil pripombo, da bi krivce morala soditi redna sodišča. »Besedami: »Ce bi prišel kdo k meni in me vprašal, zakaj se nisem obrnil na redna sodišča, tedaj bi mi lahko odgovoril samo to: V tem trenutku sem jaz odgovoren za usodo nemškega ljudstva in zaradi tega sem bil jaz sam za štiritindvajset ur vrhovno sodišče nemškega ljudstva... In vsakdo mora vedeti za vse večne čase: če bo dvignil roko proti državi, mu bo nagrada neizogibna smrt.«

»HINDENBURG MRTEV — NAJ ŽIVI ADOLF HITLER!«

Kmalu je dosegel Hitler to, za kar je požgal Reichstag in za kar je obračunal z Röhmom in SA. Od Röhmove čistke je pretekel komaj dober mesec, ko je 2. avgusta zjutraj prispela vest, da je umrl predsednik feldmaršal von Hindenburg. Za eno uro po smrti starega predsednika je izšel zakon, ki je določil, da se funkcija predsednika »Tretjega rajha« združuje s funkcijo kanclerja in da bo novi poglavar države Adolf Hitler, ki bo hkrati tudi vrhovni komandant oboroženih sil države.

Kostanjevica-dolenjske Benetke

Pravijo, da so Kostanjevičani zelo kritični in da se hitro lotijo vsakogar, ki jim reče kaj nevsedečega. Ne vemo, če se je tov. Jankovič, ko smo ga kot predstavnika turističnega društva zaprosili za razgovor, obotavljal zaradi prej omenjenega dejstva. Če bo kaj izpuščeno ali če morda v pogovoru nismo zajeli vsega, kar je zanimivo in vabljivo hkrati, naj povemo, da bo naš list še izhajal in da bomo o Kostanjeviči še pisali. Zamujenega ni torej nič, vse, ki bi se jim pripoved zdelo pomanjkljiva, pa vabimo k sodelovanju!

Naravnih, pa tudi drugih lepot in mikavosti nam ne manjka. Zlasti naravnih lepote je na pretek, ne gre pa prezreti treh zelo pomembnih stalnih umetniških razstav: Gorjupove galerije, Lamutovega razstavišča in simpozija »Forma vivax«. Okoliški griči so porasli z gozdovi. Naj omenim še hrastovino v Karkovskem gozdu, smrekov gozd na Borštu ter bukove in kostanjeve gozdove, ki preprežajo vso okolico, zlasti pa Opavtovo goro. Čista Krka, ki se vije skozi Kostanjevico in se pred njo razcepi v dva rokava, ki ustvarjata naše dolenske Benetke, daje takšni pokrajini svojevrstne čar in mik. Zelo je primerna za

imamo izredne pogoje. Začeli smo že, ne smemo pa pozabljati, da je Kostanjevica del doline Krke. To ni svet zase, to je samo majhen del celote. Mudi se nam, tako je prav. Dolina Krke pa se ne bo mogla v turizmu razvijati brez Kostanjevico, in to je nam v prid. V velikem načrtu za turizem v dolini Krke bomo prav gotovo našli svoj prostorček.

Tujski so radovedni, radi bi videli čimveč in si čimveč ogledali. Razkazuje jim torej naša bogastva! Kostanjeviški samostan in gotsko cerkev ob njem že restavriramo. Razen obojega imamo še dovolj drugih starin, vrednosti in zgodovinskih znamenitosti. Nad samostanskim vhodom je znamenita Jelovškova freska. Cimprej jo je treba restavrirati in zaščititi, ker se razpada. V farni cerkvi sta 2 Metzingerjevi sliki, 2 Fotocnikovi in v baročni cerkvi na Slnopovcah. V Gorjupovi hiši bi lahko uredili muzej. Del umetnikovega pohištva in predmetov, ki jih je uporabljal, je še ohranjen. Pri nas v Kostanjeviči je svetovnoznani izumitelj ladjiskega vijaka Jože Reselj preizkušal svoj umotvor, preden so ga začeli uporabljati. V Kostanjeviči se je rodil dr. Ivan Oražen, prvi starosta slovenskega Sokola in zdravnik, prostovoljec v I. balkanski vojni.

»Veliko naših zakladov bomo morali šele odkriti in pokazati domačim ter tujim turistom...« meni tov. Jože Jankovič

kopanje, saj doseže poleti tudi do 26 stopinj toplote. V neposredni bližini Kostanjevico prizadevni jamarji se raziskujejo kraško jamo, v kateri je, kot pripovedujejo, veliko lepih kapnikov, kapniških zaves, dvoran z jezerci in podobnih lepot podzemnega sveta.

Okoliški vinogradi nudijo najboljše cvetke, posebno slaven je tisti iz Gačove peč. Slišati je, da bo kmalu zaščitena, in to je nadvse prav. To, kar sem našel, pa je samo majhen del vsega, kar imamo, a že to je neprecenljivo bogastvo. V svetu ni več takšnih gozdov, kot so tu pri nas, tuji iščejo poprajnje, kjer življenje teče še vedno po starih tirih. Za turizem

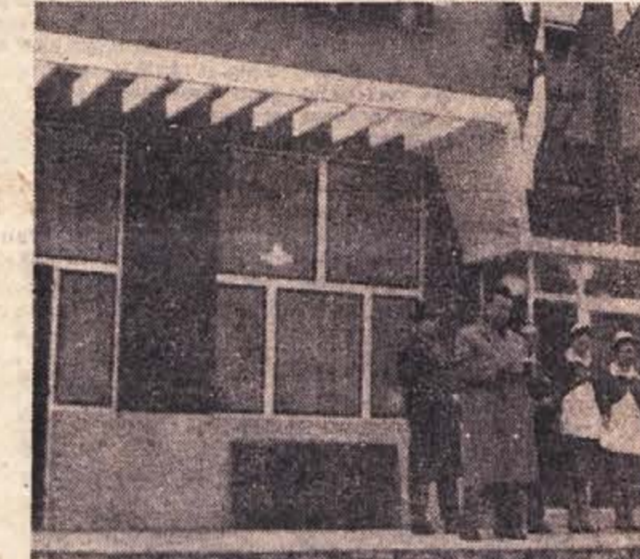
pogled in da kljub temu ne izgubi starinskega videza, je dal tov. Rešetič, ki je lani preuredil svojo hišo.

Gostje že prihajajo, pokažemo jim lahko veliko znamenitosti in lepoto, pa tudi pogostih jih moramo tako, da bodo odšli kar najbolj zadovoljni. Prvi obiskovalci bodo nato naši najboljši propagatorji! Sprejem skupine gostov ni majhna reč, skrbno mora biti pripravljen. Najprej ogled in nato slastna večerja in pristni cvetki izletnika se letos že pripeljal sem nekaj skupin gostov. Pripeljali so se z avtobusi. Bili so nepopolno prespečeni nad lepoto in znamenitostmi, ki so jih našli pri nas. Nič se ne more predstavljati, kakšno iznenadenje je bil zanje na razlju pečen prašček, ki jih je čakal v restavraciji, koliko vrisča in veselja je bilo, ko so si sami pekli kostanj na mreži, ki smo jo pripravili že prej! Cvetica niso mogli prehlaviti in obljubili so, da bodo še prišli in tudi drugim svetovali, naj nas obiščejo. Takšnih skupin je bilo letos več. »Izletnika bo s pomočjo svojih zastopstev prihodnje leto vodil k nam skupine iz vse Slovenije.

Glejmo torej, da bomo pripravljeni na to, ter poskrbimo, da naši gostje ne bodo razočarani!

M. J.

Razširjajte domači pokrajinski tisk DOLENJSKI LISTI

Spomin na veliko pridobitev Metlike: na praznik republike so odprli v mestu hotel »BELA KRAJINA«. — Na sliki: podpredsednik občinske skupščine Franc Jakljevič govori pred vhodom v novo poslopje, kjer se je predstavila tudi skupina uslužbenec nove gostinske hiše

Miro Kugler: KOSTANJEVICA (1963)

Čedna bilanca oktobrskega praznika v Münchnu

Več kot 300.000 ljudi je osmema dne oktobrskega praznika v Münchnu navadilo v zabaviščna in znamenita Theresienwiese. Po sedesetih približnih cenitvah so samo v prvem tednu münchenskih tradicionalnega praznika popili okoli 15.000 hektolitrov piva, pojedli nič manj kot 350.000 parov klobas in 100.000 piščancev, raztega tega pa še 60 ton različnih rib.

Tudi žeparji so poskrbeli za svojevrstni rekord: 130-krat so morali intervenirati policisti. Pri večjem pretepu je neki pljanec zmetal v policiste 27 plviskih vrčev, preden so ga moške postave lahko aretirali. Mnogi Münchenci so niso vračali domov samo s podplutimi očmi, ampak so v gneči izgubili plašče, ključe, dokumente in celo umetne zobe. V uradu za najdene predmete čaka na lastnike cela gora oblek, dežnikov, 500 ključev, mnogo dokumentov, trije psi in nekaj zobnih protez.

PLASTIČNA KUPOLA

V observatoriju v sovjetskem mestu Tartu so pred kratkim preizkusili novo vrsto astronomske kupole. Nova kupola meri v premeru pet metrov in je v celoti izdelana iz plastičnih in steklenih viakov. Ceprav je brez kovinskih delov, je ta kupola izredno močna in desetkrat lažja od jeklenih kupol, s katerimi navadno prekrivajo teleskope. Poleg tega je tudi neprimerno cenejša in je upravljanje z njo zelo enostavno.

Najmočnejši papir

Neka švicarska tovarna papirja je začela izdelovati novo vrsto papirja, ki ga imenujejo asintofile in ki po svoji moči in trpečnosti ne zaostaja prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane krpe. Po pranju in krtačenju sta oba zemljevida bila prav takšna kot pred poskusom. Proizvajalci poudarjajo, da bi bili takšni zemljevidi prijatelja za usnjen. Da bi pokazali prednost tega novega izdelka, so avtorji izuma razsili dve geografski karti, izdelani iz tega papirja, na neki njeni in čeznj trikrat pejali s trakorjem, ki je zemljevide spreminil v blatne in zmečkane kr

Servisi se osamosvajajo

Na nedavnem posvetu v Celju so ugotovili, da je v dejavnost stanovanjskih skupnosti zašel nered, ki ni v skladu z uredbo o teh skupnostih. Ugotovitev se nanaša predvsem na vrsto stanovanjskih skupnosti, od katerih Narodna banka zahteva, da iz servisne dejavnosti izločijo obrate, ki so prerasti okvir potreb občanov s tem, da so se začeli ukvarjati s proizvodno dejavnostjo. Služba družbenega knjigovodstva pa zahteva, da taki obrati poravnajo obveznosti do družbe od 1. januarja 1963.

Do nereda je prišlo nedvomno zato, ker so stanovanjske skupnosti povečala svojo dejavnost mimo vseh ustreznih načrtov. Od tuj do neke mere razumljivi očitki, da brežiška stanovanjska skupnost združuje vrsto takih servisnih služb, ki so že prerasle dejavnost po prvotnem namenu in se začele ukvarjati z lastnim izdelovanjem. Taki očitki pa ne zadenejo vedno bistva, zato bi imeli tudi v brežiškem primeru pripomniti, da so bili prenapeljena enostranska opredelitev. Zakaž?

V okviru brežiške stanovanjske skupnosti dela trenutno večje število močnejših servisov, ki so že prebili mejo ozkega zadovoljevanja uslug in napravili korak naprej. To se je zgodilo s tapetniškim, mizarškim in plekarskim oddelkom. Kdor pozna pogoje, ki so narezovali rast teh dejavnosti, tega ne bo imel za nekaj nenaravnega, saj je celo stanovanjska skupnost želela, da bi se močnejši obrati izločili iz njene okrilja in zaživelj samostojno. Pod tem pogojem je namreč tudi prevzela tepetniško skupino od tovarne pohištva, v sklopu katere ni bilo pogojev za obstoj.

Na poti do tako imenovane osamosvojitve so tudi nekatere druge dejavnosti, ki jih je ustanovila stanovanjska skupnost in so se počasi pri-

vadile hoditi z lastnimi nogami.

Nasploh bodo prej ali slej na taki poti tudi vsi ostali servisi, kajti sama servisna dejavnost izključno v obliki uslug ima zelo malo pogojev za življenje. Tako so nedavno ustanovljeni čevljarški obrat že ukvarja s izdelovanjem čevljev za trgovino.

Trenutno se kaže potreba po ustanovitvi še vrste ser-

BREŽIŠKE VESTI

visov za ostale dejavnosti oziroma usluge. Kleparski obrat bo imel vse pogoje za obstoj, ker ustrezno dejavnost občan pogrešajo že več let. Prav tako bo dobrodošel servis za popravilo hiš, ki bi ga sestavljala skupina dejavcev za vsa ustrezna dela pri popraviljanju stanovanj. Stanovanjska skupnost ima namen ustanoviti tudi servis čistilk, kaže pa, da čistilke, ki jih najemajo zasebniki, zanj niso dovolj zainteresirane. Menijo, da bo prišlo do rekonstrukcije pralnice in čistilnice, zlasti še, ker naj bi obrat v prihodnje delal tudi za zdravilišče v Cateških Toplicah.

Prav gotovo so servisi za občane neobhodno potrebni in jih s tem namenom tudi

ustanavljajo. Vendar kaže, da so vsi do zdaj ustanovljeni obrati v okviru stanovanjske skupnosti še precej daleč od popolnosti. So brez ustreznega kadra, skladišč in prostorov za dejavnost sploh. Pod takimi pogoji niso zmožni ustvarjati sredstev za lastne investicije, kar se od njih slej ko prej zahteva. Zato menijo, naj bi se tudi zbori občanov zanimali za njihovo delo, predvsem pa naj odločijo, za kaj je treba porabiti dohodek, ki ga servisi ustvarjajo.

Občina Brežice za dan republike

V počastitev 20. obletnice II. zasedanja AVNOJ so bile v brežiški občini številne prireditve. Na dan pred praznikom so slavile rojstvo nove Jugoslavije vse šole. Ob tej priložnosti so bili mali cilibani — prvošolci — slovesno sprejeti v pionirske vrste. V rdečih ovratnih rutah in modrih čepicah so zadovoljni prestopili prag novega obdobja — vključitev v šolski pionirski kolektiv.

Za dan republike so se pretekli četrtek zbrali na internih proslavah tudi delavci kolektivov, gospodarskih organizacij in zavodov.

V Brežicah je bila 28. novembra dopoldne slavnostna seja občinske skupščine. Zvečer so poskrbeli za praznično razpoloženje pionirji s svojo baklado. Po bakladi je bila v Domu prosvete in kulture svečana akademija. Našo pot od viharnih dni v Jajcu do uspešnih današnjega časa je v uvodnem govoru orisal podpredsednik občinske skupščine Franc Bukovinski. Program akademije je pripravila II. osnovna šola. Več kot sto pionirjev je nastopilo na odru s pes-

Kar štiri uprizoritve v Veliki Dolini

Prosvetno društvo iz Velike Doline bo za novo leto uprizorilo dramo »Razvalina življenja«. Igralci se pridno pripravljajo, mladinci, ki v tem odrskem delu ne bodo mogli prevzeti vlog, pa bodo pomagali na razne druge načine. Dramska sekcija bo za zimsko sezono pripravila še dve drugi odrski uprizoritvi, pa tudi mladina eno. Vsi upajo, da bodo tokrat poslednjič igrali v zasilni kletni dvorani v šoli, saj bo v prihodnji sezoni prosvetna dvorana v novem domu, kot upajo, že urejena.

V Globokem gradijo hleve

KZ Brežice gradi v Globokem moderne hleve za pisanje živine, v katerih bo prostora za 400 glav. Gradnjo je prevzel podjetje Pionir. Do temeljev so hlevi že zgrajeni, upravno poslopje pa se že dviga v višino. Računajo, da bodo prihodnje leto julija v nove hleve prignali prvo živino.

Središče Krške vasi krasi spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja

mijo, recitacijo in igro. V dvorani se je zbralo okoli petsto občanov, ki so zadovoljno poslušali uspešni nastop mladih.

V Dobovi je obiskalo skademijo na predvečer 29. novembra več kot tristo ljudi. Program je pripravilo domače prosvetno društvo ob sodelovanju učencev osnovne šole.

Na Bizeljskem je bila proslava 29. novembra popoldne. Pripravili

so jo skupno s pionirskim odredom.

V Artičah se je v soboto, 30. novembra, zbralo na akademiji blizu 350 občanov. Prosvetno društvo »Oton Zupanciča« je za to priložnost naštudiral dramatisirano Goranovo pesnitev Jama. Občinstvo jo je lepo sprejelo.

Proslave v počastitev dneva republike so bile tudi v ostalih krajevnih centrih, iz katerih nam še niso poslali poročil.

V Bušečo vas prihaja največ Zagrebčanov

— Obisk letos ni bil poseben velik, največ je bilo pri nas Zagrebčanov. Naši stari gostje, ki so še pred vojno prihajali v Bušečo vas, tudi zdaj povprašujejo po Zagrebu svoje znanec: »Ali si že bil kaj pri našem Ivanu v Bušeči? Pojdi z nami, v nedeljo bomo šli tja.« Marsikdo zide sem in se okoplje v vodi, ki dobro ozdravi živčne, kostne in želodčne bolezni. Lahko rečem, da je gostov več kot včasih, naj-

več pa jih pride ob sobotah in nedeljah.

Tako nam je razložil tovariš Ivan Klun, 77-letni očanec iz Bušeče vasi pri Cerkljah, ki je najbrž edini zasebni lastnik toplic v Jugoslaviji. Korenjak, kakršen je pri svojih letih, ima še vse zobe razen štirih. Prvi mu je izpadel letos in ko je šel k zobozdravniku, da bi mu vstavili novega, mu je ta izdrl še tri. Oče Klun se zdaj zelo jezijo, ker jim manjkajo štirje zobje...

Artiški šolarji so posadili 900 sadik črnega ribeza

Solarji iz artiške šolske zadruge so staro šolsko telovadišče prerigolali in na njem posadili okoli 900 sadik črnega ribeza. Vse skupaj bi jih stalo okoli 35 tisoč dinarjev. Kmetijski zadrugi iz Brežic so za rigolanje plačali 14 tisočakov, vse ostalo pa so opravili sami. Če bo šlo vse po sreči, bodo prihodnje leto že pospravili prvi pridelek, čeprav splošno ne bo velik.

● Prostori zdravstvenega doma v Cerkljah kličejo po ureditvi. Včasih so imeli prebivalci tam kopalnice, zdaj pa tudi tega ni in prostori razpadajo. Občinska skupščina je že obljubila pomoč pri morebitni adaptaciji. V Cerkljah tudi ni zdravilca, zato menijo, da bi morali imeti za stalno vsaj medicinsko sestro.

Beseda o artiškem prosvetnem domu

Prosvetno društvo iz Artiča namerava sodelovati na medobčinski kulturno-prosvetni reviji, ki bo prihodnje leto v Črnomlju v okviru proslavljanja 20. obletnice prvega zasedanja SNOS. V prosvetnem društvu delujejo trije pevski zbori: mladinski pevski zbor s 110 peveci, pionirski pevski zbor s 46 pevci. Tudi moški pevski zbor, ki bo združil kakšnih 40 pevcev, bo te dni pričel z vajami. Vse pevski zbori se pripravljajo na sodelovanje v črnomljski medobčinski reviji. Dramska sekcija bo za omenjeno revijo pripravila eno odrsko uprizoritev, mladinski oder pa prav tako. Starejši igralci, ki ne nastopajo več (v Artičah jim pravijo »stara garda«), so se prav tako odločili za svoje delo.

Volitve šolskih odborov

Do 10. decembra bodo na devetnajstih šolah brežiške občine izvolili nove šolske odbore. V ta namen bodo povsod sklicani zbori občanov, na katerih bodo dosedanji predsedniki šolskih odborov poročali o delu teh organov. Občani bodo na zborih razpravljali o problematiki in perspektivah šolstva v komunni, posebej pa še o delu in težavah krajevnih šol.

Kapele pri Brežicah

V nedeljo popoldne so tudi v Kapelah proslavili dan republike. V skoraj polni dvorani gasilskega doma so navzoči slišali slavnostni govor tov. Antona Poharja, šolskega inšpektorja, o pomenu II. zasedanja AVNOJ in o pridobitvah naše nove Jugoslavije, pionirji osnovne šole so z deklamacijami in ljubkimi prizorčki izzvali veliko zadovoljstvo med poslušalci, sprejeli pa so v svoje vrste tudi nove pionirje, ki so se zaobljubili, da bodo izpolnjevali pionirska pravila. Nastopila sta tudi ženski sekstet KUD in kapelska gasilska godba.

D. V.

V Artičah bi radi klubski prostor

Artičani bi radi v prosvetnem domu pod odrom, kjer je neizkoriščen 9 metrov širok in 12 metrov dolg prostor, uredili klubsko sobo. Zid bi bilo treba ometati, vgraditi zračilec, popraviti električno napeljava in kupiti opremo za klub. Po približnem predračunu bi potrebovali poleg lastnih sredstev in prostovoljnega dela za vse naštetih še 600 tisočakov. Vse, kar bi prispevali sami, bi bilo vredno 400 tisoč dinarjev. Artičani čakajo, kakšna beseda bo o njihovem predlogu padla na občini. Klubski prostor v Artičah zelo potrebujejo, saj se ne morejo sestajati niti v gostilni, ker še te nimajo...

Tudi Figarjev most kliče po popravilu

Figarjev most čez Sotlo, ki veže Bizeljsko in Kraljevec v sosednji Hrvaški, je v še slabšem stanju kot most pri Rakovcu, o katerem smo pred nedavnim pisali. Sredina mostu se je usedla, in če mostu ne bodo popravili, ga bo prva večja voda odnesla. Ali res ni nikogar, ki bi Figarjev most in most pri Rakovcu čez Sotlo popravil vsaj toliko, da ne bi prišlo do kake večje nesreče? Sicer pa bi bil že čas, da bi po regulaciji Sotle zgradili čez njo tudi nove mostove.

Kapelčani ne spijo

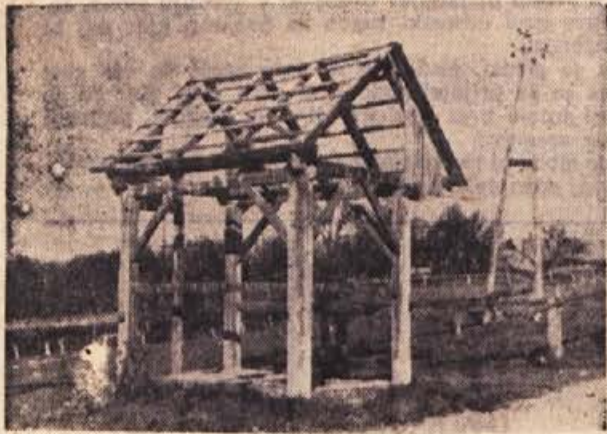
Kaj delajo na Kapelah množične organizacije, posebno pa SZDL, smo vprašali predsednika te organizacije in občinskega odbornika Slavka Vebleta. Takole je odgovoril:

— Zadnji čas je veliko dela, še več pa ga je pred nami. Posojilo za Skopje je na območju Kapel sorazmerno zelo uspelo in razen nekaj izjem ni nihče odrekal pomoči prizadetemu mestu. Tudi nabiralna akcija za Križe in Pečice je uspela. Nabrali smo precej krompirja, fižola in pšenice. Po končanih poljskih delih bomo uredili člansko kartoteko in vključili še tiste, ki doslej še niso bili člani, ali one, ki so prišli od drugod. Skušali bomo urediti klubsko so-

bo, kjer se bomo shajali in se pogovarjali o vsem, kar nas zanima. V delo bomo vključili tudi mladino in ostale množične organizacije iz Kapel.

Prizadevali si bomo dobiti sredstva za ureditev dvorane in okolice gasilskega doma, ki naj bi bil središče vsega kulturno-prosvetnega dela. Ze več let niso kapelske organizacije prejele od nikogar nobene pomoči in so navezane le na lastna sredstva, zato začetega dela ne moremo dokončati. Še letos bomo skušali zbuditi dramsko skupino, pevci in godba pa nam bodo na koncertih zaigrali in zapeli kot prejšnje čase.

D. V.

Koliko neki bi stalo sto ali nekaj več opek, da bi nekdo prekril dobro ohranjeno stavbo ob vhodu na sejmišče v Kapelah? Verjetno precej manj, kot bo treba odšteti, če bodo prej ali slej morali tako hišico postaviti na novo; sedanja bo ob taki »skrbi« prej ali slej vzela konec...

SPODNJE

Hotel brez natarjev in strežnega osebja?

Resnici na ljubo moramo že takoj spočetka poudariti, da naša avtomatizacija še ni tako daleč, da bi kaj takšnega res lahko pričakovali. In vendar je res, da se nam obeta hotel brez natarjev in strežnega osebja. Skoraj dobesedno drži ta trditev. — Pomagajte z nami, pa se vam bo posvetilo, kako in kaj je s to rečjo.

Investicijske naložbe v nove objekte v Cateških Toplicah se odvijajo brez zastojev, po predvidenem planu. Letos so začeli graditi športni plavalni bazen in hotel. Bazen je zabetoniran, tudi garderobe poleg njega že rastejo iz tal, pripravljajna dela za gradnjo hotelske stavbe pa so pri koncu. Gradnja restavracije in stavbe za terapijo še ni oddana, licitacija za oboje pa bo kmalu. Investicijski krediti so v celoti odobreni, da bi porabili sredstva, namenjena za letos, pa se bo treba še precej pomujati.

Največ težav je s hotelsko stavbo. Projektant si je zamislil pročelje hotelske stavbe tako, da bo zid med okni prekrit z žgano pročelno opeko,

preostali zid pa ometan. Pri SGP Pionir, izvajalcu gradbenih del, menijo, da bi hotel do strehe lahko zgradili še letos, če bo vreme še naprej tako ugodno. Toda... Čeprav je ves gradbeni material pripravljen, čeprav poleg gradbišča kipi v nebo velik žerjav, čeprav cementni silos že stoji pripravljen, ne bodo mogli začeti, ker ni žgane pročelne opeke. Opeke, kakršna naj bi bila v kombinaciji z ometanim zidom v okras stavbi, kot si je zamislil projektant. Takšno opeko bodo lahko kupili šele aprila 1964, ker je zdaj na tržišču sploh ni dobiti. Gradbeni strokovnjaki trdijo, da je z njo moči graditi samo v času od aprila do konca poletja, tako so povedali v vodstvu

zdravilišča. Ko smo se za zadevo podrobneje zanimali mi, pa so nam gradbeni strokovnjaki zatrčili, da takšna opeka potrebuje fino cementno malto in se z njo lahko gradi samo v času, ko ne zmrzuje. Zdaj bi torej z njo lahko gradili, če bi bila na zalogi. Glavni projekt je bil izdelan 1957. leta, zdaj tik pred gradnjo pa ni žgane pročelne opeke... Malce pozno je prišlo do te ugotovitve, kaj menite?

In ko povprašate, kako je z gostinskimi delavci, ki bi morali biti na voljo gostom v novih objektih julija 1965, boste zvedeli: v zdravilišču bi moral biti takrat več kot 100-članski kolektiv. Potrebovali bodo 9 visokokvalificiranih, 24 kvalificiranih (od tega 8 sezonskih), 31 polkvalificiranih (med njimi 15 sezonskih) in 40 nekvalificiranih (med njimi 21 sezonskih) delavcev. Zdaj imajo v Cateških Toplicah 3 kvalificirane gostinske delavce, 8 polkvalificiranih in 11 nekvalificiranih. Manjka jim torej, no, kar izračunajte... Imajo samo enega vajenca!

Statuti delovnih organizacij žal še vedno čisto na dnu!

Se mesec dni in gospodarsko leto 1963 — za ene bolj uspešno, za druge manj — bo za nami. Kot vsakokrat bomo tudi letos napravili obračun svojega dela in rezultate primerjali z dosežki prejšnjih obdobij in s tistimi, ki smo jih planirali za 1964. Na ta način bomo ugotovili, kje smo na področjih gospodarske, politične in družbene dejavnosti dosegli večji in kje manjši napredek.

Nekaj več kot mesec dni pred koncem leta je na svojem občnem zboru pregledal rezultate dela občinski sindikalni svet v Sevnici. Nabel je vrsto vprašanj, ob katerih je pozdravljala pomembne uspehe, in takih, ob katerih je zaskrbljen ugotavljal, da na najbolj pomembnih področjih ni bilo narejenega nič kaj spodbudnega.

Delavsko samoupravljanje nalet v delovnih organizacijah sevniske občine na vrsto nepopustljivih ventilov, ki jih navadno predstavljajo vodilni močje v podjetjih. V primerih, kjer so se zaostriili notranji odnosi, je kaj malkokrat obveljalo, kar je zahteval delavski svet oziroma celoten kolektiv. Pa tudi sicer se je nešteto krat pripetilo, da je samoupravni organ glasoval za nek sklep, izvajal pa ga je čisto po svoje vrha podjetja. Tej manjšini, ki je smorala vselej imeti svoj spravo, je pomagala tudi neustrežna oziroma slaba notranja zakonodaja. Največji krivci, da se je tako delalo, pa je nedvomno skrajno zanemarjeno obveščanje v veliki večini delovnih organizacij. Obveščenoost je letos v sevniski občini dosegla svoj minimum, marsikje pa so jo kar ertali. Razumljivo je, da je ob vsem tem odveč ugotovljati, ali so proizvajalci res tudi upravljalci ali samo mezdni delavci.

Statuti delovnih organizacij so bili (in so bržčas še) v večini delovnih kolektivov zadržani, s katero vse ni dobro prenapeljeno, kajti ša nobeno podjetje ali ustanova ni resneje začelo tega vprašanja in še nikjer ni bil ustrezen osnutek v razpravi. Kaže, da želijo nekoga, ki bi se prvi opogumil. Na sploš-

no povsod »kajajo na predpise, ki bodo konkretno opredelili namen in pomen teh samoupravnih aktov. Vendar je bojazen pred prenapeljenostjo dokaj zmotna, če ne celo škodljiva. Stvar se ne premakne, četudi je občinski sindikalni svet prek svojih organizacij nešteto krat opozarjal vodstva podjetij in ostale organe na aktualnost vprašanja. Tudi občinska skupščina je priporočila, naj začne gospodarske in druge delovne organizacije sestavljati osnutke, za gotovo pa naj bi bilo to delo končano do novega leta. Kljub večkratnim priporočilom in opozorilom pa ni veliko upanja, da bodo osnutki, čeprav jih bodo začeli takoj izdelovati, dovolj kvalitetni oziroma resnični odraz življenja v kolektivu. Naj ponovno poudarimo, da morajo biti v statutih uzakonjene vse samoupravne pravice in dolžnosti slehernega zaposlene-

SEVNIŠKI VESTNIK

ga s posebnim poudarkom na medsebojnih odnosih in perspektivnem razvoju delovnih organizacij.

Ob ugotovitvi, da je akcija za izdelavo statotov v sevniski občini še zelo neplodna, se vsiljuje vrsta novih vprašanj, med katerimi je prav gotovo najpomembnejša kadrovska zasedba v delovnih organizacijah. Strokovnjakov z visoko izobrazbo na splošno primanjkuje, nezadostno pa je tudi število kadra s srednjo strokovno izobrazbo. Z namenom, da bi ponekod zamašili vrzel, ki nastaja v proizvodnji zaradi pomanjkanja ustreznega kadra, so v krmeljskem obratu »Metalne« in v obeh sevniskih kontekstskih podjetjih »Lisice« in »Jutranci« organizirali več prekvilificacijskih in kvalifikacijskih tečajev. Med drugim je bil lani tečaj za visoko kvalifikacijo, ki ga je opravilo 17 udeležencev, 82 delavcev je opravilo tečaj za

nekvalificirane, 90 zaposlenih pa je bilo na polkvalificacijskih tečajih. »Lisice« in »Jutranci« sta na primer imeli center za proučevanje novih delavk, kjer so proučevali delovno sposobnost posameznic, preden so se zaposlile v redni proizvodnji. Najslabše je urejen način za usposabljanje kadrov v kmetijstvu.

Zaskrbljujoče je tudi število delovnih ur, izgubljenih zaradi nesreč pri delu in izven delovnega mesta. Lani so delovne organizacije izgubile 3749 delovnih dni zaradi poškodb pri delu in 625 dni zaradi nesreč na poti z dela ali drugače.

Tudi stanovanjske probleme v sevniski občini prepočasno rešujejo, ker gospodarske organizacije vlagajo premalo sredstev v stanovanjsko gradnjo. Nasprotno naprotijo problem v rešitvi občini in tako ima trenutno občinska skupščina 33 prošenj za dodelitev stanovanj zaposlenim.

Nedvomno je tudi 42-urni delovni tednik stvar, ki bi ji morali posvetiti posebno razpravo, ker o tem vprašanju marsikje samo molčijo. Deloma so začeli razpravljati o znižanju delovnega časa v »Lisici«, za katero prevladuje mnenje, da je že skoraj sposobna, da v celoti preide na nov delavnik, in »Jutranci«. Ti dve podjetji, vsa tako kaže, nameravata resneje delati v tej smeri, ker sta med drugim postavke za letni plan v prihodnjem letu že določili na podlagi znižanja števila delovnih ur v tednu.

Ce bi zdaj pod temi ugotovitvami potegnili črto in analizirali delež sindikalnih organizacij pri izpolnjevanju raznih nalog, bi mogli reči, da ta delež ni majhen. Sindikat se je na splošno prizadeval za uresničevanje vsega naprednega, da pa marsikje naloge ni zadovoljivo izpolnil prav zaradi neupoštevanja in nezainteresiranosti ožjih krogov v posameznih delovnih organizacijah, ki — tako na podlagi vsega tudi kaže — nečesto priznati glas večine. Sprito tega je napredek vsaj na nekaterih področjih zelo zelo počil.

Krmelj za dan republike

V počastitev dneva republike je bilo v Krmelju več športnih prireditvev. 29. novembra sta se najprej srečali domači kegljaški moštvi »Metalne« in »Svobode«. Zmagali so igralci »Metalne« z razliko 72 kegljev. Njeni najboljši igralci so bili: Mihael Logar (103 točke), Alojz Kostrevec (102) in Anton Ikočevar (86). Pri »Svobode« so se odlikovali: Stangl (82 točk), Zvonc Majhen (71) in Toni Repovž (66). Rokometna tekma med A in B moštvom krmeljske »Svobode« se je končala z zmago B moštva, v katerem so igrali mlajši igralci. Rezultat 12:11 kaže, da so si mladinci zmago priborili v ostri borbi. Na šahovskem turnirju, ki so ga priredili naslednji dan, je z 9 točkami zmagal Stangl, Markovič je dobil 7 točk, Debeljak 6,5 in Lukek 5. Domači rokometarji pa so medtem premagali goste z Mirne z 29:10. Glede na poirtvovalnost gostov je rezultat malce previsok.

Poleg športnih prireditvev je bila v Krmelju svečana akademija, na kateri je o 20-letnici nove Jugoslavije govoril direktor krmeljskega obrata »Metalne« Vlado Senčar. Sodelovali so tudi pionirji, mladinci, pevski zbor krmeljskega obrata »Lisice« in zabavni kvintet.

Ob dnevu republike je organizacija ZB priredila zabavo, kjer so med drugim nudili tudi čevapčiče. Krmeljsko občinstvo si takih prireditvev še želi.

JUTRO POD BRESTANIŠKIM GRADOM

Zakaj ni v nedeljo časopisov?

Predsednik krajevne organizacije Socialistične zveze v Koprivnici tovariš Franc Polšak nam je v kratkem razgovoru povedal marsikaj o življenju v Koprivnici:

— Z zidavo nove šole se ukvarjamo več let. Šolska stavba je premajhna, samo

starih trenutno največje v Brestanici in na Vidmu, bomo počakali, da bo problem rešen tam, nato pa pridemo na vrsto mi. Takrat bodo vsi prebivalci radi pomagali bodisi z lesom bodisi s prevozi in prostovoljnimi delom. V našo šolo hodi precej otrok iz sosednje šmarnske občine. Priprani smo, da bodo tudi oni prispevali primeren zmesek in pomagali občini Videm-Krško pri gradnji.

Naše prosvetno društvo je delavno, z lepimi programi sodeluje in vseh proslavah in prireditvah. Tri sekcije imajo: pevski zbor, dramsko skupino in tamburaški zbor. Pevski zbor je na žalost trenutno brez pevovodje. Že dolgo si želimo prosvetno dvorano ali prostor, v katerem bi se lahko prebivalci shajali. Z akcijo med prebivalci smo že začeli in zbrali nekaj lesa. Slišati je, da nam bodo pri občinskem odboru SZDL v Vidmu-Krškem pri tem pomagali.

Odkar je senovska Preskrba preuredila prodajalno, je tudi s tem boljše. Vas Le-

skoce je konec oktobra došla elektriko. Prebivalci so precej prispevali, pa tudi občina je dala sredstva. Področje okoli Koprivnice je zdaj v celoti elektrificirano, je zaselek Prevole je še brez elektrike. Avtobusov imamo precej: ob 6. uri odpelje v Krško in Zagreb, ob 8. uri v Celje, ob 13. uri v Krško in v Celje, ob 16. uri v Krško in ob 18. uri proti Kozjemu. Jutranci avtobus, ki vozi iz

POROČEVALEČ KOMUNE VIDEM-KRŠKO

Krškega proti Celju, prihaja tudi ob nedeljah. Vprašujemo se, zakaj ne pripelje pošte in časopisov, ker ostajamo v nedeljo brez njih!

»Pol Straže je že v Ljubljani...«

Število prebivalstva in socialna struktura na vasi se hitro menjavata. Tudi v krški občini imamo kraje, kjer živi zdaj veliko manj ljudi kot v prvih povojnih letih. Tako smo pred dve leti v Leskovcu zvedeli, da je »zdaj že pol Straže v Ljubljani...« No, morda je novica rahlo pretirana, res pa je, da je v Drenovcu, okoli Senuš, v Straži in drugje zares precej manj ljudi kot nekoč. Mladi odhajajo v Ljubljano, na Gorenjsko, v Maribor in drugam, kjer so si polskali kruh in ustvarili družine. Za praznike se vračajo domov; marsikdo tudi že z motornim kolesom ali pa kar s fičkom. Zdaleje na jesen prihajajo še posebno radi. V kletih je mošt, pa tudi prenekateri vreča krompirja in sadja gre z njimi v mesta...

Namestnik sodnika za prekrške

Občinska skupščina v Vidmu-Krškem je 19. novembra na seji obeh zborov imenovala za namestnika sodnika za prekrške Marjana Zibreta, diplomiranega pravnika, uslužbenca občinske skupščine.

Loka ob dnevu republike

V Loki pri Zidanem mostu je bila ob dnevu republike proslava, ki so jo pod vodstvom Socialistične zveze pripravile družbene in politične organizacije ter društva. V pestrem sporedu so sodelovali pevci, folklorna skupina osnovne šole ter domači dijaki in študentje. Ob tej priložnosti so v prosvetnem domu odprli klub za razvedrilo v zimskem času. Loška mladina pa se je potrudila ter v Loki uredila trg.

Bloki »nove Sevnice«, kot so domačini poimenovali novo naselje nad železniško postajo

Topolovec nad Boštanjem

je prijetna planinska postojanka, ki nudi lep razgled po vsej Dolenjski. Iz Boštanja vodi do Vrha pod Topolovcem prav lepa cesta, kjer vozijo tudi kamioni, le zadnji del ceste do vasi je nekoliko slabši. Vaščani nameravajo s prostovoljnimi delom cesto razširiti. Ob tej priložnosti vsa motorna vozila prišla v vas, kjer je bila letos prav dobra sadna letina. Po jabolka in hruške so prišli kupci celo iz Kranja in Kamnika.

Na Topolovcu imajo Boštanjčani lepo urejene vinograde, najlepši pa je last tovariša Slapšaka in je urejen v terasah. Topolovec je znan tudi iz NOB. Oktobra 1943 so se v vasi srečali partizani in Nemci. V borbi je ena hiša z gospodarskim poslopjem pogorela, pri sosednji hiši pa je zgorelo le gospodarsko poslopje.

Kdor gre na Topolovec, opazi le eno pomanjkljivost: ob cesti iz Boštanja, kjer zavije bližnjica na Topolovec, bi moral stati kažipot. Nekoč je že bil, pa so ga menda otroci pokvarili. Menimo, da nov ne bi predstavljal prevelikih stroškov in ga bi bilo treba čimprej postaviti.

S. Sk.

Na rudniku: vsaj še sto ljudi!

Problem delovne sile je v občini vedno bolj pereč. Samo rudnik rjavega premoga na Senovem bi takoj zaposlil sto ljudi, a jih ne more dobiti. Povpraševanje po premogu je vedno večje. Nekaj več o tem zanimivem vprašanju bomo v kratkem poročali še posebej.

trije razredi, brez kabinetov in šolskih delavnic so v njej. Premalo je prostora, zato gostuje 1 oddelek v zasebni stavbi v Velikem Dohu. Ker so potrebe po šolskih pro-

Za dan republike obsežne proslave v občini Videm-Krško

V okviru prireditvev za praznovanje dneva republike so 29. novembra v prostorih tovarne celuloze in papirja odprli razstavo o razvoju občine od leta 1945 do 1963. Razstava bo odprta do 5. decembra. Razstavljenih je precej fotografij, grafičnih prikazov, ponazoril in izdelkov delovnih kolektivov v občini. V prazničnih dneh ni bilo posebnega obizva,

zdaj pa je razstaveni prostor oblegan od skupin iz šol in kolektivov. Centralna akademija je bila dne 29. novembra zvečer v domu Svobode na Vidmu. V programu so sodelovali šolski otroci, člani Svobode in domača godba na pihala. Prebivalci, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, so izvajalcem uspešnega programa navdušeno plaskali.

28. novembra je bila ob 8. uri v domu Svobode na Vidmu skupna slavnostna seja občinske skupščine in občinskega odbora SZDL. Predsednik občinske skupščine inž. Franci Dragan je v govoru priznal gospodarski razvoj občine od osvoboditve dalje, med sejo pa so prišli v dvorano pionirji, ki so prisotne obdarili s cvetjem, jim čestitali za dan republike in nato prisostvovali seji.

Po vseh krajevnih organizacijah SZDL, zlasti pa v podeželskih središčih, so bodisi na predvečer dneva republike, bodisi 29. novembra priredili krajevne proslave, v katerih je povsod sodelovala tudi šolska mladina. Šolarji posameznih šol so obiskali kolektive, ki so prevzeli patronate nad njimi, in tam priredili programe, delavci pa so jih nato pogostili. Kolektiv Kovanarske je šolarjem iz Leskovca priredil svečano zakusko celo v hotelu Sremič.

Videm-Krško, pa tudi vsi drugi kraji v občini so bili svečano okrašeni, organizacija SZDL pa se je res potrudila, da so s sodelovanjem ostalih organizacij in prebivalstva v prazničnih dneh povsod ustvarili slavnostno vzdušje.

Kvalificirani gostinec mora biti dve leti v uku. V letošnji spomladi je bil odobren investicijski kredit. Po zaključku šolskega leta je bilo v brežiški občini na ponudbo dovolj otrok za v uk in Zavod za zaposlovanje je moral mnogim odkloniti prošnje. Če bi jih v Čateških Toplicah najeli takrat, bi bili v juliju 1963 kvalificirani gostinci na razpolago. In zakaj jih niso najeli? Odgovor je dokaj čuden: po obstoječih predpisih smejo — tako so povedali — odvajati v sklad za izobraževanje kadrov le 1 odstotek osebnih dohodkov. V tem skladu se jim nabere vsako leto 180 tisočakov. To ne zadostja niti za dva vajenca.

Kadrovska analiza, ki je sestavni del elaborata, je bila izdelana hkrati s projektom. Torej je tudi ta stara že skoraj 7 let. Kljub temu se obeta hotel brez natakrajev in kvalificiranega strežnega osebja. Nekaj podobnega kot je ljubljanski »Leva« na primer. Razlika je zgolj v tem, da bo za »Leva« mogoče v vsej republiki »s silo all milo« zbrati dovolj gostinskih kadrov. Strica, ki bi s podobno akcijo začel za Čateške Toplice, pa najbrž ne bomo našli.

Baje nameravajo težavo rešiti tako, da bi center za izobraževanje gostinskih delavcev iz Celja priredil v Brežicah malce skrajšano šolo. Od kod sredstva za kadre, ki jih prej ni bilo, in kako, da so se našla šole zdaj, ko že teče voda v grlo, smo pač upravičeni vprašati!

Investicija v Čateških Toplicah je brez dvoma primer, na katerem se lahko veliko naučimo. Bridka šola je to. Samo mimogrede naj opozorimo na težave, ki jih povzročajo zelo toga investicijska politika. V »spodbudo« le nekaj primerov:

Projekt je bil izdelan leta 1937. Takratne cene so bile precej nižje od sedanjih. Banka, ki je kredit odobrila, pa vztraja pri starih cenah. Življenje žal ne vztraja pri starem tako kot kreditna politika, ampak gre dokaj hitro naprej. In posledice?

V projektu je predvidena ograja okoli vsega bazena. Izvajalec del je lahko v pogodbi obljubil izdelati le 15 metrov ograje. Teh 15 metrov bo veljalo toliko, kot bi pred sedmimi leti veljala vsa ograja...

Kje dobiti sredstva za nakup dvigala, ki je v načrtih sicer predvideno,

v ekonomskih računih pa so pozabili nanj. Ti računi so bili narejeni v 14 dneh, ker se je zelo mudilo. Zaradi naglice je v njih pozabljenih še več podobnih stvari, kot smo slišali...

Prav gotovo vsega ni kriva banka, to je res. Marsikaj od naštetega so zakrivila drugod. Kljub temu pa banke pri vseh investicijah postajajo v oči ljudi pošast, o kateri je slišati: »Kot ti je banka pritisnila svoj pečat na načrte, je vse vpitje in jokanje zastoj. To, kar si dobil, si dobil, in niti dinarja več ne boš izpulil!«

Priprani smo, da bodo Čateške Toplice do konca poletja 1965 dograjene. Nekako bodo že našli rešitve za vse težave, ki se pojavljajo. Toda ves denar, vsa sredstva, ki bodo zbrana »po ovinkih«, bodo prav tako družbena sredstva, kot so ta, ki so že odobrena. Na svečani otvoritvi bo gotovo prebranih mnogo navdušenih govorov in izrečenih brez števila zdravic.

Ob takšnem razvoju investicije, za katero so bili prvi načrti pripravljeni že pred domala sedmimi leti, pa se le vsiljuje vprašanje: čemu tako?

Miloš Jakopc

POSAVJE

Metlika je praznovala

Metliška občina je 26. novembra praznovala svoj praznik. Letos, ko so dolgoletni napori za hitrejši razvoj ter želja dohiti ostala razvitejša področja že pokazali vidne rezultate, je imelo praznovanje posebno, delovno obležje.

Ob 9. uri so se na slavnostni seji zbrali člani skupščine in gostje, med katerimi so bili tudi ljudski poslanci Dragica Rome, Niko Belopavlovič, Stanislav Dolenc, Franc Kočvar in Janez Kambič, predstavnik okrajnega odbora Zveze združenih borcev iz Ljubljane Janez Japelj, predstavniki PTT in delovnih kolektivov iz metliške občine. Ko je domača godba na pihala odigrala državno himno, je odprl slavnostno sejo predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar in v govoru našel vrsto podatkov, ki zgovorno pričajo o doseženih uspehih. Našel je dejstva o stanju metliške občine po osvoboditvi, o

odprl Tone Gabrič, upravnik pošte Metlika, ki je vsem gostom in članom skupščine v imenu kolektiva čestital za občinski praznik in jim izrekel dobrošloto. Za njim je spregovoril upravnik osnovne PTT enote iz Črnom-

METLIŠKI TEDNIK

lja Vinko Škof. Dokaj obširno je orisal dosedanji razvoj poštne službe v Beli krajini ter naštel naloge, ki jih bo treba še opraviti. Iz njegovega govora povzemamo samo najpomembnejše.

Poštna služba v Beli krajini se je začela razvijati šele, ko je bila zgrajena železniška proga Ljubljana-Karlovac, ko je posredovanje pošiljk od poštne kočije prevzela železnica. Ko so bile po prvi svetovni vojni montirane ročne telefonske centrale v več-

ške trikotajne industrije Beti. Po dograditvi novih prostorov so v Beti montirali raztezalni in termofiksirni stroj, dve kadi za barvanje in postavili novo kotlarno. S tem se je obrat v proizvodnem pogledu osamosvojil in usposobil za izdelavo tkanin iz bombažnih, volnenih, svilenih in sintetičnih vlaken, kakršne potrebuje trikotajna industrija in lahka konfekcija. V prihodnjem letu bodo izdelali 100 ton metrskega blaga naštetih vrst za prodajo ostalim obratom trikotajne industrije in lahke konfekcije.

Slovesnost je začel direktor tovarne Peter Vujčić, ki je v kratkem nagovoru opisal težko razvojno pot, ki jo je prešel kolektiv. Kmalu zatem, ko je proizvodnja komajda stekla, so se že začele govorice o likvidaciji. Kolektiv se je nato skoroda golorok spoprijel s sodobno opremljeno konkurenco. Čeprav so bili osebni dohodki v tovarni zelo majhni, so se lotili modernizacije in se odrekli zaslužku. V zadnjih letih je v SFRJ opešalo približno 100 tovrstnih podjetij. V Beti so zbirali denar za igle, za stroje in za sodobno opremo, in danes, ko je zaključena prva stopnja rekonstrukcije, začnejo delati po najsoodnejših tehnoloških postopkih, kakršne ima morda le 10 tovrstnih tovarn v državi. Trdne osnove za razvoj so s tem ustvarjene. Kolektiv se bo moral vključiti v mednarodno delitev dela, kar pomeni, da bo moral svoje izdelke izvažati. Letošnje izvozno obveznost so prekoračili za 3-krat. Prihodnje leto bo šlo veliko laže, glavne napore pa bodo usmerili v pridobivanje strokovnjakov. Že doslej so v te namene porabili več milijonov. Dobro vedo, da fizičnih rezerv v obratu ni več, zato bo treba povečati storilnost z znanstvenimi napori in z uvajanjem sodobnih tehnoloških postopkov. Kolektiv, ki se je odrekal najnujnejšemu, bo lahko zdaj začel razmišljati tudi o družbenem standardu delavcev. Gradili bodo stanovanja in vse drugo. Prihodnje leto bodo v proizvodnji ustvarili 2 milijardi 70 milijonov dinarjev vrednosti.

Ob koncu nagovora se je direktor Peter Vujčić zahvalil vsem, ki so kolektivu v njegovem boju pomagali, in je udeležence slavnosti povabil na ogled tovarne.

»Industrijska« bo ob koncu letošnjega leta dosegla svoje vrstne rekorde v hitrosti graditve tovarniških dvoran in prostorov. V desetih delovnih mesecih je podjetje zgradilo vse gradbene objekte tovarne celuloze v Plaškem, kjer sedaj že montirajo stroje. Vrednost gradbenih del znaša 2 milijardi 750 milijonov dinarjev.

V Delnicah sta se pred kratkim združili gospodarica in lesno-industrijska šola v šolski center za strokovno izobraževanje kadrov v lesni industriji in gospodarstvu. Center ima 10 oddelkov in več kot 200 učencev.

Predsednika metliške občinske skupščine tov. Franca Vrvišarja je kolektiv pošte Metlika po slovesni otvoritvi nove avtomatske telefonske centrale obdaril z lepim telefonskim aparatom

Šolstvo — osrednji problem občine

V črnomaljski občini manjka 41 predmetnih učiteljev, za najnujnejšo opremo šol v prihodnjem letu pa nad 30 milijonov dinarjev. O tem je 28. novembra razpravljal svet za šolstvo, ko je sprejemal osnutek družbenega plana iz področja šolstva.

V občini so 4 osrednje osnovne šole z 11 podružničnimi oddelki in 4 samostojne osnovne šole. V tem šolskem letu obiskuje osnovne šole 2878 učencev. Zaradi pomanjkanja učnih moči, slabe opreme, premajhnega števila šolo-obveznih otrok in pomanjkanja sredstev so bile v šolskem letu 1963/64 ukinjene nepopolne osnovne šole v Petrovi vasi in Bojancih ter višji oddelki v Gričah, Preloki in Črnomaljskih. Šolski prostori so slabi in tudi slabo opremljeni. V Adlešičih bi bilo nujno treba dograditi delavnice za tehnični pouk, zbornico in kabinet za učila ter rešiti problem vode; v Semiču bi potrebovala šola še eno nadstropje, ker je vedno več učencev, v Starem trgu nimajo kabineta in delavnice za tehnični pouk. Na Vinici tudi ni delavnice, razen tega bi morali urediti okolico šolske stavbe.

Največje pomanjkanje šolskih prostorov pa občutijo v Črnomlju, kamor so se prešolali otroci iz ukinjenih šol. Nujno bi potrebovali dve delavnice za tehnični pouk, tri kabinete in eno učilnico. Obnoviti in popraviti pa bi bilo treba še vrsto šolskih poslopj in zamenjati staro popolnoma dotrajano opremo.

Učiteljev, zlasti predmetnih, ne bo mogoče dobiti brez stanovanj. Vsi vemo, da je Beli krajini črnomaljska gimnazija nujno potrebna za šol-

Belokranjskemu gospodarstvu primanjkuje šolanih strokovnjakov, šolstvo pa je v hudi zagati, ker nima denarja. Tako se vrtimo v začaranem krogu, iz katerega bomo morali najti izhod!

Jože Škof

Proslave ob jubileju Rdečega križa

100-letnico RK in 10-letnico krvodajalstva so v črnomaljski občini lepo proslavili. V Črnomlju je bila taka proslava 16. novembra, na Vinici 17. novembra in v Adlešičih 24. novembra. Program za proslave so pripravili člani podmladka RK. Mnogoštevilno prebivalstvo je bilo s skrbno pripravljenimi in pristrčno izvedenimi programi zelo zadovoljno. Ob tej priložnosti so podelili 32 srebrnih značk najzslužnejšim krvodajalcem. Na Vinici je po proslavi dr. Ivo Smrečnik iz Novega mesta predaval o boju proti tuberkulozi, v Adlešičih pa so poslušali zdravstveno predavanje dr. Branka Uršiča iz Črnomlja.

Stane Pečavar, novi direktor »Zora«

Za novega direktorja lesnopredelovalne industrije »Zora« v Črnomlju je bil prejšnji teden imenovan inž. Stane Pečavar, ki je doslej služboval kot strokovnjak v črnomaljski kmetijski zadrugi.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

lanje kadrov, ki jih povsod tako manjka. Če pa bomo hoteli, da bo šola verificirana, bo treba urediti in opremiti kabinete za fiziko in kemijo in urediti delavnice. Vse to pa zahteva velika sredstva. Belokranjski dijaki se težko uveljavijo pri nadaljnjem šolanju na srednjih strokovnih in drugih šolah, ker nimajo tega, kar nudijo učencem v drugih, gospodarsko razvitejših občinah.

VEČ TELESNE KULTURE

Na seji sveta za telesno kulturo pri občinski skupščini Črnomelj so 27. novembra razpravljali o telesni kulturi občanov. Telesna kultura ni samo stvar šole, prodreti bi morala v sleherno vas, do vsakega mladega človeka, so poudarili na seji.

Govorili so tudi o tem, da bi bilo treba pri občinski zvezi za telesno kulturo namestiti profesionalnega uslužbenca, ki bi skrbel za telesno vzgojo v občini. V večjih krajih bi morali zgraditi športna igrišča, v črnomaljskem zdravstvenem domu pa naj bi osnovali športno ambulanto. Telovadnice in igrišča so zelo slabo opremljena, za njih vzdrževanje naj bi v bodoče skrbelo stanovanjska skupnost. Organizirati bi bilo treba več množičnih športnih

prireditev in poskrbeti, da bo telesna kultura našla mesto, ki ji pripada. V ta namen pa bi morali zagotoviti vsaj najnujnejša denarna sredstva.

V ODLOČEN BOJ PROTI ALKOHOLIZMU

Občinski odbor RK v Črnomlju je pred kratkim razpravjal o ukrepih v mesecu boja proti alkoholizmu. Posebna komisija, ki so jo v ta namen imenovali, je sestavila delovni načrt, ki med drugim vsebuje naslednje sklope: v Črnomlju je treba ustanoviti mlečno restavracijo, o čemer naj razpravlja občinska skupščina. V boju proti alkoholizmu naj sodelujejo tudi šole in sicer tako, da v učni program vneso poglavja o škodljivosti alkohola. V sodelovanju z zdravstvenimi delavci je treba napraviti sliko o alkoholizmu v občini: pristojni organi naj se zavzemajo za to, da bo mladina dobila prostore, v katerih bo izkoristila prosti čas in imela kulturno razvedrilo. Po menzah in bifejih v podjetjih je treba prepovedati točenje alkoholnih pijač med delovnim časom, namesto tega naj bi točili sadne sokove in nudili mlečne izdelke. Mladinski organizaciji in šolam je treba omogočiti, da lahko uporabljajo diaproskoptor z ustreznimi filmi o boju proti alkoholizmu, ki jih ima občinski odbor RK. Doseči je treba sodelovanje med vsemi organi v občini, zlasti z organi socialnega varstva pri občinski skupščini, postajo LM, zdravstvenim domom, delavsko univerzo, podmladkom RK na šolah itd., ker bo akcija le tako dovolj učinkovita.

Program v mesecu boja proti alkoholizmu je torej precej pester, zahteva pa, da se ga lotimo z veliko prizadevnostjo. Že najmanjši uspeh bo nova spodbuda ostalim, da bodo še bolj dosledni. Vsi, ki se borimo proti škodljivemu alkoholu, se nedvomno zavedamo posledic ob čezmernem uživanju alkoholnih pijač, ki je na belokranjskem področju precej zaskrbljujoče. Na vsakem koraku lahko vidimo, kako kvarne so posledice alkohola, zato naj bo boj proti njemu toliko bolj neizprosno.

In še: ne gre le za »mesec boja proti alkoholizmu«. Gre za načrtno, dolgoletno zdravstveno prosvetljevanje vsega ljudstva!

Tehnični vodja tovarne Beti tolmači med ogledom proizvodnih prostorov ljudski poslanci Dragici Rome in ljudskemu poslancu Niku Belopavloviču tehnološki postopek v proizvodnji

naporih za zaposlovanje, industrializacijo in odpravljanje socialnih problemov, o skrbi za razvoj družbenih služb ter kot veliko nalogo nakazal podružbljanje kmetijske proizvodnje. Osnovni pogoji za to so z dosedanjo izgradnjo ustvarjeni. Po slavnostni seji je predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar povabil goste in odbornike k slavnostni otvoritvi nove avtomatske telefonske centrale.

V Metliki prva ATC v Beli krajini

Pred stavbo metliške pošte so se zbrali prebivalci, mednje pa so se pomešali gostje in člani skupščine, ki so prišli s slavnostne seje. Slovesnost je

KAKŠNO VINO SMO PILI V GOSTILNAH?

Na račun slabega vina, ki ga točijo v gostilnah črnomaljske občine je bila že vrsta pritožb. Tržni inšpektor je zaradi tega predzadnjo nedeljo odzval vzorce vseh vin, ki so bila ta dan v prodaji na območju črnomaljske komune. Naslednjega dne pa so vina preizkusili agronomi, preizkušeni vinogradniki, zastopniki gostinskih podjetij in zasebni gostilničarji. Vzorce vin, ki po mnenju teh strokovnjakov niso bili primerni za prodajo, so poslali v pregled kmetijskemu inštitutu, tisti, ki tako vino točijo, pa bodo plačali kazen.

Na občinski skupščini so poudarili, da morajo inšpekcijski organi zaostri kontrolo vin in njihove kvalitete, da bi lahko potrošnik v gostiščih dobil le pristno kapljico.

jih krajih Bele krajine, je razvoj poštne službe obstal zaradi gospodarske zaostalosti področja. Druga svetovna vojna in revolucija sta prizadeli tudi poštne naprave v Beli krajini. Po vojni so jih hitro obnovili, prvi pomembnejši obnovili pa je bil telefonski vod Metlika—Suhor, ki so ga prebivalci zgradili s prostovoljnimi delom. Povojni gospodarski razvoj je zahteval prilaganje poštne zvez. 1961. leta je bilo zgrajeno novo pošno poslopje v Črnomlju, v katerem bo 1964 montirana vozna ATC za Belo krajino. Tokrat otvarjamo prvo ATC v Beli krajini, ki bo stekla v Metliki. Centrala ima 60 priključkov. Avtomatizacija telefonije v dolenskem spodnjeposavskem bazenu bo zaključena, ko bodo prihodnje leto montirane vozne avtomatske telefonske centrale v Črnomlju in Vidmu-Krškem, nato pa še končne v Sevnici, Brežicah, Brestanici, Trebnjem, Straži, Otočcu, na Mirni, v Mokronogu, Sentjerneju in Semiču. Tovariš Škof se je zahvalil vsem delovnim organizacijam, ki so podpirale prizadevanja za avtomatizacijo telefonije na področju PTT podjetja Novo mesto ter prispevale sredstva. Zaprošil je predsednika občinske skupščine, naj simbolično odpre novo avtomatsko telefonsko centralo. Predsednik Franc Vrvišar je nato prerezal vrvico, prisotni pa so si ogledali novo centralo.

BETI končala prvo stopnjo rekonstrukcije

Naslednja slavnost je bila v prostorih belokranj-

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

LESNOPREDELOVALNEM PODJETJU METLIKA

razpisuje prvo delovno mesto

RAČUNOVODJE

POGOJI: srednja ekonomska šola s prakso; nižja strokovna izobrazba z večletno prakso na delovnem mestu računovodje.

Družinsko stanovanje priskrbljeno.

Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite na LPP METLIKA.

KEMO-OPREMA v Trebnjem gradi

Naposled je prišla iz Trebnjega razveseljiva vest: »Kemo-oprema« je dobila dovolj sredstev za gradnjo večjih proizvodnih prostorov. Stavba, ki so jo pred nedavnimi začeli graditi na posebej odločenem prostoru, bo 70 metrov dolga in 26 metrov široka ter jo nameravajo še letos pokriti, če bo dopuščalo vreme. Po vselitvi v nove prostore, kar se bo zgodilo v dveh ali treh letih, bo podjetje povečalo proizvodnjo tri do štirikrat v primerjavi z letom 1963.

Uspehov in izkušenj mladega trebnjskega podjetja »Kemo-oprema« bi bilo lahko veselo vsako podjetje, zlasti če je raslo v pogojih, ki so značilni za rast mnogih poskusnih obratov v trebnjski občini. Kdor je pred dvema letoma videl klev in ostala gospodarska poslopja ob cesti na Cvibljah, je gotovo prejel, da jih bodo porušili, kot pa da se bo v njih razvila kakršnakoli proizvodna dejavnost. In vendar je »Kemo-oprema« začela prav tu: zapela so kladiva in vsi so vedeli, da je v Trebnjem začel živeti nov kovinski obrat. Letos so v nekdanjem hlevu, kasneje preurejenem v proizvodne namene, izdelali že za več kot 100 milijonov dinarjev proizvodov, ki so popolnoma zadovoljili naročnike iz vrst domače kemične industrije.

Seveda so bili podjetju že od vsega začetka velika ovira majhni in neprimerni delovni prostori in so morali predvsem večje izdelke največkrat dokončati (tudi v mrazu) na prostem. Do zdaj so končne izdelke ročno sestavljali, ročen pa je bil tudi transport. Na ta način so izgubili veliko delovnega časa, čeprav je treba priznati, da je bila organizacija dela še kar dobra. Če dodamo, da se je podjetje hitro povečalo in da si je moralo kadež za neposredno proizvodnjo pretežno šele vzgojiti, so uspehi toliko bolj vredni pozornosti. Marsikdo se namreč sprašuje, kako so

TREBANJSKE NOVICE

lote, ki jo naročniki potrebujejo za eksperimentiranje pri kemičnih procesih.

Podjetje bo tudi po vselitvi v nove proizvodne prostore, ki jih je začelo nedavno graditi, obdržalo sedanji okvir proizvodnje, s tem da

Tečaji za prvo pomoč

Kakor vsako leto bodo tudi letos v zimskih mesecih v več krajih trebnjske občine tečaji o prvi pomoči. Več zdravstvenih predavanj pa bi lahko imeli zdravniki zdravstvenega doma v Trebnjem, s katerimi želi organizator predavanj in tečajev RK najtesneje sodelovati.

Za prihodnjo turistično sezono v Beli krajini

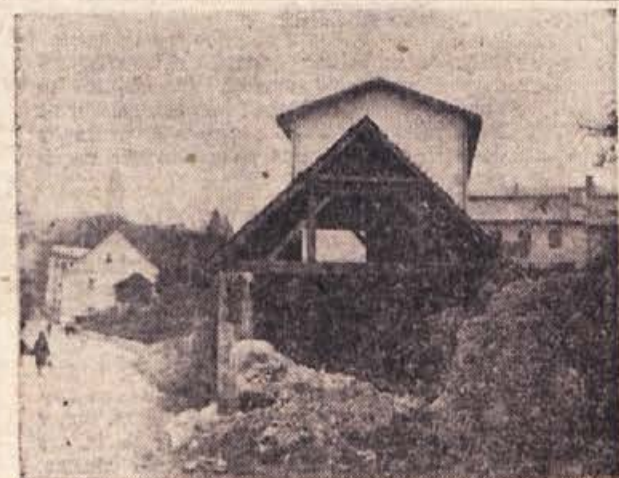
Pri skupščini črnomaljske občine je bila imenovana posebna komisija za pregled turističnih objektov. V komisiji so bili: sanitarni inšpektor, tržni inšpektor, zastopnik turističnega društva in sveta za turizem.

Komisija je pregledala zasedne gostilne in ugotovila več pomanjkljivosti. Pristojni inšpekcijski organi bodo izdali odločbe, s katerimi bo gostilničarjem naročeno, kako morajo urediti gostinske prostore in okolico do prihodnje turistične sezone. Te odločbe bodo vročene dovolj zgodaj, zato ne bodo več upoštevali izgovorov, češ »bil je prekratek rok, nisem mogel narediti ipd.«

Pregledani bodo tudi ostali turistični objekti, po vsem tem pa bo komisija predlagala skupščini, kako se je treba pripraviti na prihodnjo turistično sezono. Ker je

Mrtvašnica naposled urejena

Mrtvašnica na pokopališču v Krški vasi je bila od leta 1956 brez pravega skrbnika in zelo zanemarjena. Uredili so jo šele letos na prizadevanje domačega krajevnega odbora.

»Neturistična razglednica« bi bil kar pravečen naslov za sliko, ki jo objavljamo. Razpadajoče gospodarsko poslopje stoji v posmeh vsem odlokom o ureditvi Novega mesta na Cesti talcev, malo naprej od vajenske šole. Kako dolgo še?

bo izdelovalo le take proizvode, ki jih kemična industrija potrebuje za izpolnitev svojega strojnega parka v proizvodnji. Spričo tega je »Kemo-oprema« dana možnost, da na podlagi kvalitetnih izdelkov obdrži najtesnejši stik s trgov. »Kar bo trg potreboval, to bomo izdelovali, pravijo v podjetju, ne da bi pozabili pripomniti, da je vsak njihov izdelek svojevrsten, nov, popolnejši od vrste prejšnjih, podobnih. To pa »Kemo-oprema« zagotavlja pomembno uveljavitev med proizvajalci opreme za jugoslovansko kemično industrijo.

I. Z.

Veselo presenečenje

Sušo, ki že dalj časa vlada v kulturnem in zabavnem življenju v Trebnjem, je v nedeljo pretrgal ansambel »Beneških fantov«. Nabito polna dvorana je jasen dokaz, kako si delovni človek želi prijetnega razvedrila. Ansambel je bil deležen navdušenega aplavza ob izvajanju pesmi iz Benečije in Furlanije. Da pa ima kmečki človek rad tako narodno kot resno glasbo, je najbolj zgovorno pričalo ploskanje ob izvajanju »Napitnice« iz opere »Traviata«.

Prebivalci Trebnjega ter bližnje in daljne okolice si tako prijetnih obiskov še želijo.

S. A.

Prvi sodobni lokal v Trebnjem

Pred dnevom republike so v Trebnjem odprli preurejeno trgovino živil in gospodinskih potrebščin. Lokal je adaptiral domače trgovsko podjetje »Gradišček«, ki je v ureditev in opremo prostorov vložilo težke milijone. Hkrati je to prva sodobna trgovina v Trebnjem.

TREBNJE: štiri dni odvzemali kri

V organizaciji občinskega odbora RK je bila v trebnjski občini od 25. do 28. novembra velika krvodajalska akcija. Kri so odvezemali v Trebnjem 25. novembra, na Mirni 26., v Mokronogu 27. in v Slovenski vasi 28. novembra. Velika udeležba pri oddaji krvi, ki se je udeležilo tudi nekaj večkratnih krvodajalcev, je nedvomno plod dobre agitacije RK, ki je zbiral prijave. Precejšnje število krvodajalcev se je odzvalo tudi iz podjetij.

Stanovanja za borce NOV

Zveza združenj borcev NOV združuje v trebnjski občini nad 1.131 članov, od tega 334 nekdanjih borcev in aktivistov NOV. 146 borcev je zaposlenih, 106 nezaposlenih in 82 upokojenih. Lani in letos so za nezaposlene borce zgradili troje stanovanj, 11 zaposlenih in 19 nezaposlenih borcev pa primerno stanovanje še pričakuje.

Zadnja skupina nekvalificiranih

— Pot od rudarja do stavbnega ključavničarja in kovinarja je mnogo daljša, kot je videti na prvi pogled, — je razlagal Zvonimir Mirt iz Metalne v Krmelju. Ukvarja se z izobraževanjem delavcev, zato se je naš pogovor sukal pred dnevi le okoli tega.

Strojni tehnik Zvonimir Mirt odgovarja v krmeljskem obratu METALNE za izobraževanje delavcev.

— Za strokovno usposobljenost članov kolektiva zelo skrbimo. 300 nas je v kolektivu in kar 40 vajencev imamo! Lani je uspešno končalo tečaje za polkvalificirane varilce 24 ljudi, za polkvalificirane avtoenezorčake 5 in za polkvalificirane ključavničar-

je 57 ljudi. To je bila prva stopnja. Letos je 37 najboljših v nadaljevalnem tečaju pridobilo zvanje kvalificiranega ključavničarja, dva sta se usposobila v Mariboru za žerjavista, 2 pa za kompresorista. Zadnja skupina nekvalificiranih delavcev je 4. novembra začela obiskovati tečaj za polkvalifikacijo. 39 slušateljev je v njem. Brez kvalifikacije bodo ostali samo še na novo sprejeti, dokler se jih ne nabere dovolj za tečaj, in redki posamezniki, ki delajo na režijskih delovnih mestih. 4. novembra smo začeli tudi s tečajem za visoko kvalifikacijo. Obiskuje ga 33 slušateljev. Prva skrb je bila prejšnjim rudarjem nuditi možnost polkvalifikacije, nato smo začeli prirejati tečaje za kvalificirane delavce, najboljši posamezniki pa se lahko usposobijo tudi za visokokvalificirane delavce. Za to je potrebno 3-letna šola. 3 mesece v letu prebijejo kandidati na tečaju, 9 mesecev pa se praktično usposablja na svojem delovnem mestu in hkrati tudi sami študirajo.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Miličnik je pogledal v lonec...

O ropu na Marofu, ki se je zgodil letos julija, so ljudje precej govorili; vsak je malo dodal, tako da je hoja čez Marof veljala že za pravo junštvo. Govorice so bile pretirane, rop pa se je res zgodil in ga je te dni obravnavalo okrožno sodišče v Novem mestu.

31. julija letos je pred postajo v Novem mestu ustavil Franca Naduja Cigan Vinko in ga nadlegoval, naj prodaja uro. Ker je Nadu odločil, ga je Vinko začel nagovarjati, naj gre z njim na Marof, da mu bo pokazal dobro pištolo. Pregovoril ga je, da je šel. Ko sta prišla med kolanje, se je Cigan obotavljal poka-

zati pištolo, ker je ni imel. Tedaj pa sta pristopila še Branko Hudorvac in Marijan Brajdič, ki sta Naduja zgrabila z besedami:

— Zdaj te pa imam! Vinko Brajdič mu je strgal z roke uro, in ker se je napadeni branil, ga je eden izmed Ciganov udaril po glavi. Francu Naduju se je posrečilo pobegniti, napadalc pa so uro izročili Mariji Brajdič, s katero so bili že prej v dogovoru.

Marijan Brajdič se je miličnikov bal. Da bi odvrnil s sebe sum, se je zglasil na postaji LM in prijavil Franca Naduja, češ da v Novakovi gostilni prodaja Ciganom

pištolo. Miličnik je zadevo takoj preveril in ugotovil, da je bila prijava izmišljena, hkrati pa opazil skupino Ciganov, ki se je oddaljevala proti Ločni. Zaradi sumljive kretnje Cigank Marije je stopil za njimi in zahteval, naj pokaže, kaj ima v loncu. Takrat so vsi začeli protestirati, da nima pravice gledati v lonec, to pa je bilo še bolj sumljivo.

Miličnik je kljub temu pogledal in našel v umazano ruto zavito uro. Tako so bili roparji kaj kmalu odkriti. Na obravnavi so valili krivdo drug na drugega, obsojeni pa so bili: Marijan Brajdič na 1 leto strogega zapore, Branko

Hudorvac na 1 leto in 2 mesece strogega zapore, Vinko Brajdič na 1 leto in 4 mesece strogega zapore, Marija Brajdič pa na 3 mesece zapore, pogojno za 2 leti.

Slepar na terenu

Josip Kokaš, možak brez zaposlitve, ni vedel, kako bi prišel do denarja vsaj za najnujnejše. Lani oktobra pa se je domislil. Šel je v Malence, Krško vas, Sobenjo vas in Mrzliavo vas, se predstavil za brusarja, ki ima v Brežicah lastno delavnico. Še več pomočniki, in izobil od 19 ljudi več škarij, dežnikov, celo očala v »popravilu«.

Sleparja pa so kmalu prišli in brežiško sodišče mu je izreklo zasluženo kazen: 5 mesecev zapore in povrnitev škode. Ker obtoženez pravzaprav nima doma, ga je sodišče obsodilo tudi na pripor do pravnomočnosti sodbe, sicer bi ga po vsej verjetnosti morali iskati, ko bi bilo treba kazen nastopiti.

NESREČE

Mopedist podlegel poškodbam

28. novembra ob 18.30 se je na avtomobilski cesti v Perovem posrečil mopedist Jože Logar, ko se je peljal proti Novemu mestu. Logar ni opazil pred seboj stojčega tovornjaka s priklopcem ZG-105-05, ki ga je vozil Vladimir Pužar. Pužar je vozilo zaradi okvare parkirnil na desni strani in postavil varnostni trikotnik. Pong srečenec se je zaletel v priklopec tako močno, da je kmalu zatem ranam podlegel.

Nepredvidnost na priključku

Na podvozu ceste III. reda pri Kronovem se je 25. novembra ob 15.35 pripetila manjša prometna nesreča, ki je povzročila le 50.000 dinarjev škode na vozilih. Proti Zagrebu se je s sopotnikom peljal motorist Jože Bašelj. Iz Smarjete pa je prav tedaj pripeljal voznik osebnega avtomobila ZG 199-79 inš. Fikret Prusac in mu, ko je pripeljal s priključka, zaprl pot. Pri trčenju sta motorist in sopotnik padla, vendar ni bilo težjih poškodb.

Kazen za nepoštenega direktorja

Pred leti je črnomaljska »Belokranjka« dobila direktorja z Reke. To je bil Mirko Miholčič, od katerega so si obetali, da bo končno napravil red in da bo podjetje pod njegovim vodstvom še bolj uspevalo. Vse, ki so tako mislili, je novi direktor kmalu razočaral.

V imenu podjetja je 1. 10. 1961 naročil pri »Tkanine« na Reki 80 ženskih spalnih srajc in 19.30 m kamgarna v vrednosti 140.814 din. To blago je prišlo v »Belokranjko« in po direktorjevem naročilu so ga razprodali članom sindikata. Uslužbenki Pepci Mišica je v zvezi s tem navočil, naj zapiše, kdo je kaj vzel, in naj lma na skrb, da bo denar pobrala.

Januarja 1962 je bil zbran ves denar od delavcev in uslužbencev. Mišičeva ga je odnesla v direktorjevo pisarno in vprašala, kam naj ga da, on pa je odvrnil: »Kar tu pustite, bom že jaz uredil!« Denar pa je ostal kar direktorjevemu žepu! Goljufija je prišla na dan šele ob združitvi Belokranjke z metliško Beti, ko so ugotovili, da se ne ujema saldo s podjetjem »Tkanina« na Reki.

To pa še ni bilo vse! Januarja 1962 je sprejel v honorarno zaposlitev trgovskega potnika, svojega znanca Vinka Filipčiča, in se dogovoril z njim za enako plačilo, kot so ga imeli ostali potniki. Ornenjeni Filipčič je za podjetje opravil samo dve potovanji in naredil za 418.000 din prometa, pri čemer bi moral zaslužiti 8.360 din. Z direktorjem pa sta se dogovorila, da je to vsekakor premalo in da bo novi potnik dobil še kilometrino za avtomobil v znesku 54.600 din in plačilo

za ostale vožnje, ki jih je ba-je opravil za podjetje. Ta račun je znašal 20.020 din. Obe vsoti sta bili potniku Filipčiču v celoti izplačani.

Očitno je, da je direktor v obeh primerih izrabil svoj položaj, zaradi česar se je pred kratkim zagovarjal na okrožnem sodišču v Novem mestu. Krivde ni priznal, kljub temu pa ga je na podlagi dokazov senat obsodil na 7 mesecev zapore in povrnitilo stroškov »Beti«, ki znašajo 178.054 din.

V svarilo tistim, ki radi prehitvajo

Novomeško okrožno sodišče je pred kratkim obravnavalo prometno nesrečo, ki se je zgodila lani na avto cesti med Koreninko in Medvedjemom in pri kateri je bilo več oseb hudo poškodovanih. Ivan Macan, sofer iz Umaga, je bil obsojen na 10 mesecev zapore, pogojno za 2 leti, čeprav se ni on zaletel. Zakaj?

Kritičnega dne je vozil po avto cesti tovornjak s 12-tonsko priklopcem. Med omenjenima naseljenjema je skušal prehiteti prav tako težak tovornjak s priklopcem, zato je zavil na levo polovico ceste. Ko sta bila tovornjaka vstric, je zagledal naproti prihajajoči avtomobil DKW in se skušal umak-

niti nazaj v kolono. Ker je bila priklopa še na levi polovici ceste, ko je prišel do nje DKW, se je vanjo s precejšnjo brzino zaletel. Osební avtomobil je vrgel s ceste. Sofer Galič in sopotnici Olga Vrtunč in Lilijana Galič so dobili več zlomov in pretres možganov, medtem ko je Ksenija Vrtunč pretvela nesrečo le z lažjimi telesnimi poškodbami.

Voznik tovornjaka s priklopcem ni bil smel prehitovati drugega vozila, če ne bi bil trdno uverjen, da to lahko stori brez posledic. Vidljivost pa je bila takrat slaba, zato si prehitavanja ne bi smel privoščiti. V soferskem poklicu lahko naplaka napravi veliko škodo!

Za začetek: Novo mesto kot ena krajevna skupnost

Pod predsedstvom sekretarja občinskega komiteja ZKS Franca Kotnika je aktiv vodstev osnovnih organizacij ZKS v Novem mestu 25. novembra razpravljalo o krajevnih skupnostih. Po dveh urah obravnavi so se odločili, naj bo v Novem mestu za začetek ena krajevna skupnost.

Uvodoma je predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Slavko Dokl poročal o pripravah na ustanovitve poskusnih krajevnih skupnosti v Novem mestu, Straži, Dolenjskih Toplicah, Žužemberku in Sentjernejem ter o dosedanem delu iniciativnih odborov v teh krajih. Prizadevanje v tej smeri je medtem že tako napredovalo, da so popolnoma znani vsaj osrednji problemi, ki jih bo treba razvozlati ob začetku ustanavljanja krajevnih skupnosti. Dosedanje razprave so pokazale, da so najbolj pereča predvsem naslednja vprašanja: število in obseg krajevnih skupnosti, sredstva za njihovo vzdrževanje, delovni programi, naloge, statuti in druga.

Člani aktivna vodstev osnovnih organizacij ZKS v Novem mestu so v razpravi povedali, da so imeli že na več sestankih članstva ZKS priložnost slišati mnenje o tem, koliko krajevnih skupnosti naj ima Novo mesto in s čim naj se ukvarjajo. Upoštevali so tudi razna dobronamerna

stremiljenja in pogoje, v katerih se ustrezna vprašanja rešujejo v tem kraju, je posvetovanje sprejelo sklep, naj bi bila za Novo mesto v začetku samo ena krajevna skupnost. Glede dela in programa je bilo rečeno, da bo težišče dejavnosti vsekakor v servisu, ki pa bodo morali izboljšati poslovanje in kakovost ter ceno uslug tako, da bodo dostopne za vse občane svojega območja. Krajevna skupnost bo morala imeti v ta namen sposobnega človeka, ki bo znal usklajevati interese občanov z interesi servisa, kakor tudi interese med posameznimi oblikami servisnih dejavnosti. Vprašanje virov sredstev za vzdrževanje krajevnih skupnosti je za zdaj še zelo zapleteno področje, menijo pa, da bo treba k sodelovanju pritegniti tudi gospodarske organizacije, ki naj med drugim v svojih statutih določijo delež k skupnemu reševanju najrazličnejših vprašanj, kot standarda zaposlenih in drugih.

Izredno pomembna vpraša-

nja morajo biti pred ustanovitvijo poskusnih krajevnih skupnosti (vključno z Novim mestom) obdelana temeljito, vsestransko in konkretno, zlasti še ker nimamo pri ustanavljanju nobenih izkušenj. Da bi dobili čim bolj jasno podobo o krajevnih skupnostih, bodo vsa najbolj pereča in zapletena vprašanja obravnavale na sestankih poleg ostalih političnih organizacij tudi osnovne organizacije Zveze komunistov. Organizacije v Novem mestu bodo to storile že na prvih sestankih.

Šalijeve mame zadnje slovo

Sovaščani pa številni prijatelji in znanci od blizu in daleč so 2. decembra na pokopališču v Vavti vasi pospremili k zadnjemu počitku Kristino Šal, partizansko mater iz Vavte vasi.

Kakor je bilo njeno življenje na zunaj tiho in skromno in se je utrnilo kot drobna lučka, pa je bilo njeno duševno življenje tako bogato, lepo in plemenito, da bo dolgo dolgo živelo v spominu vseh, ki so jo poznali. Kdor je to tiho, nesebično in požrtvovalno ženo in mater poznal, jo je imel rad, jo je cenil in spoštoval, čeprav rajna mati Kristina v svoji skromnosti še pomislila ni, kako lepo je zapisana v srcu svojih sovaščanov, prijateljev in znancev.

V 74. letu je legla k zadnjemu počitku, eno leto za svojim možem Janezom. Šest otrok je rodila, štiri sinove in dve hčeri, za šest otrok je živela, zanje je v sreči in nesreči utripalo njeno veliko srce. Vsi štiri sinovi, Erno in Janko in Rade in Jože, so

Pionirji iz Šol v Žužemberku, Šmihelu in Novem mestu, zbrani pri slovesni podelitvi nagrad in diplom za šolske naloge, ki so jih pisali v okviru leta tehnične kulture JPI. Slovesnost je bila 24. novembra 1963 v novomeški osemletki

50 let skupnega življenja

23. novembra sta na novo-meškem matičnem uradu slovesno potrdila 50-letnico skupnega zakonskega življenja Franc Habjan, upokojeni železniški uradnik, in njegova žena Leopoldina Šla.

Imenovana sta se pred 50 leti poročila v Sempetru na Krasu, zdaj pa že dolga leta živita v Bršljinu, Foersterjeva ulica 5, kjer sta si uredila lep dom in prijetno zatočišče, kjer uživata na večer življenja. Želimo jima še vrsto let skupnega življenja, zdravja in zadovoljstva v krogu svojcev, prijateljev in znancev!

Proslava tudi v Dol. Toplicah

V počastitev dneva republike je bila v Dolenjskih Toplicah 28. novembra zvečer akademija, na kateri je govoril šolski upravitelj tovariš Cirnski. Za govorom je mladinski pevski zbor zapel tri pesni, mladinci in pionirji pa so nastopili z recitacijami. Pionirji so izvedli tudi nekaj folklornih točk. V prazničnih dneh je gostovalo v Dolenjskih Toplicah večje število domačih in tujih gostov. Na svoj račun so prišli zlasti lovci in ribiči, ki so našli v okoljskih krajih in vodah primerna lovišča. D. G.

Mladina Rdečega križa

na učiteljsku in gimnazijski v Novem mestu je v sredo, 20. novembra, v kinu »Krk« z uspešnim programom dostojno proslavila 100-letnico Rdečega križa. Gimnazijski so dovršeno deklamirali, ženski in komorni pevski zbor učiteljskega pa sta občutenje zapela po dve pesni. Anica Skulj, dijakinja IV. letnika učiteljske, je razgrnila pred poslušalce stoletni razvoj mednarodnega Rdečega križa. Posebej je poudarila specifičnost Jugoslovanskega Rdečega križa in sodelovanje mladine v tej humanitarni organizaciji, ki je pri nas močan činitelec v boju proti zavislosti in za zdravo življenje. Mladina, prežeta s socialističnim humanizmom, nam je pored za lepše in srečnejše življenje.

Topličani so gledali »MOLČEČA USTA«

Kulturno-umetniško društvo »France Prešeren« iz Trnovega v Ljubljani, ki te dni gostuje po Dolenjskem, je v nedeljo, 24. novembra, v Dolenjskih Toplicah uprizorila dramo »Molčeča usta«. Tudi tokrat so prebivalci Toplice in okolice napolnili dvorano prosvetnega doma in z velikim zanimanjem gledali izvajanje igralcev amaterjev. Takih prireditev si še želimo!

D. G.

Delovno ŠSD učiteljske

bodo določeni zmagovalci posameznih panog.

J. P.

Štrojna industrija v Nišu je sklenila s firmami v Franciji, Poljski in nekaterih drugih državah pogodbe za izvoz delov za cisterne in tovorne vagonne v vrednosti nad milijardo dinarjev. Tovarna »Stanko Panočević« je prav tako začela pogovore o dobavi posebnih cistern za butan in propan neki nizozemski firmi.

Zadruga »Brodograditelj« na Korčulju je začela graditi tri tipe športnih čolnov iz plastične mase.

Ribič je srečal divja merjasca

Predzadnje nedelje je bilo med Sotesko, Dvorom in Žužemberkom precej ribičev, med njimi tudi Milan Debeljak iz Dolenjskih Toplic, ki je lovil na desnem bregu Krke nad Sotesko. Za trnek je prijel velik sulec, ki je po mnenju ribiča tehtal vsaj 10 kilogramov. Ribič in sulec sta se borila dalj časa, nazadnje pa je sulec v siloviti obrambi odtrgal trnek in jo pobrisal. Ko se je Debeljak že v

mraču z motorjem vračal domov, je v bližini gozda opazil neko premikanje. Ko je prišel bližje, je videl, da sta dva merjasca. Posvetil je z žarometom in obračal prvo kolo, nakar sta jo mrcinil ucvrli v gozd. Ko sta odšla, je pogledal, kaj sta imela. Opazil je globoko izkopano jamo, ki je bila od njunega valjanja povsem gladka. V teh krajih je precej merjascev, posebno v tem času. D. G.

Novomeška kronika

Razstavo fotografij, ki jo je hortikulturno društvo v sodelovanju s fotoklubom priredilo v Domu JLA, so zaprli 3. decembra. Na njej je hortikulturno društvo pokazalo nekaj lepih posnetkov s hortikulturno motiviko.

Nedavno končano razstavo mladinskega tiska v Domu JLA je obiskalo večje število ljudi, zlasti mladine. Obiskovalci so pozdravili to prizadevanje MK in občinskega komiteja ZMS, ki sta pripravila izbor 350 najbolj popularnih mladinskih del in revij. Občinski komitej ZMS pa se že pripravlja na razstavo mladinskih publikacij od NOB do danes. Prikazati namerjajo tudi šolska in tovarniška glasila.

Kdaj bo tudi na galeriji red?

Tako se je glasil naslov vesti v predzadnjem Dolenjskem listu. V imenu delovnega kolektiva zavoda, ki upravlja Dom ljudske prosvete, odgovarjam piscu sledeče:

Ves kolektiv se sam sprašuje, kdaj bo mir in red pri gledalcih, ki obiskujejo prireditve v domu. Predvsem mislim na točno prihajanje k predstavam. Kino Krka že vrsto let pričinja svoj program točno, ne oziraje se na obiskovalce, ki prihajajo pol ure po pričetku predstave, pa najsi se ta začne ob 18., 19., 20. ali 21. uri. Pri filmskem programu je Zavod obvestil vse obiskovalce, naj prihajajo točno k predstavam, kar bodo v bodoče vrata zaprta in jih tudi na intervencijo ne bomo odprli. Ta hišni red bo brez kompromisa stopil v veljavo 1. januarja 1964, velja pa žal samo za kino.

Tudi ta ukrep pa ne more rešiti problema, posebno na balkonu, kjer so tla tako uničena, da pri vsakem premiku povzročajo škripanje. Razen tega gledalci čisto pripeljejo s seboj majhne otroke, katerim pa se ne da dopovedati, da morajo dve uri mirovati in da ne smejo na potrebo. Vse to povzroča v dvorani nemir.

Zato naj na vprašanje, kdaj bo red, odgovornim le to, da bo red takrat, ko bodo gledalci točno prihajali k predstavam, ko bodo med predstavo tihi, ko ne bodo vodili s seboj otrok in ko bodo upoštevali navodila uslužbenca. Z nikakršnim ukrepom ne moremo reda narediti. Obiskovalci sami bi morali reagirati na uredni in naj bi ga skušali odpraviti sami ali pa s pomočjo uslužbenca. Le tako bo red tudi na balkonu, o tem se lahko prepričamo! Zavod in njegovi uslužbenci ne bodo policaji, ki bi hoteli za vsako reno napraviti red. Ta čas je pulsi!

Za kolektiv Zavoda za kulturno dejavnost: FRANC SEGEDIN

Slavnostna akademija, ki so jo v počastitev dneva republike priredili v sredo, 27. novembra, zvečer, s pomočjo svojih učiteljev in sodelovanjem orkestra Svobode Dušan Jereb šolarji novomeške osemletke, je nadvse uspela. Dvorana v Domu ljudske prosvete je bila nabito polna, izbran, dobro izvajen in prisrčni program pa je to tudi zaslužil. Naj omenimo: za akademije nekdanj v Novem mestu ni bilo razumevanja, svoje mlačke pa gremo vsi radi gledat in poslušati, saj nam že nekdanji pred prireditvijo čelbijajo o svojem nastopu in nas vabiljo nanj! Organizatorjem in izvajalcem vsa pohvala!

Mladinski aktiv na gimnaziju je 28. novembra priredil svečano proslavo za dan republike. V Domu ljudske prosvete so se ob 11. uri zbrali dijaki, člani šolskega odbora, gostje in starši in prisostvovali pestremu kulturnemu sporedu. Vse točke so bile res dobro nastudirane!

Tudi na glasbeni šoli so imeli 28. novembra posebno slovesnost. Ob 18. uri je bila otvoritev razstave »Partizanska pesema«, zatem pa akademija, ki so jo izvajali učenci glasbene šole. Prireditve so pohvalili številni navzoči gostje in starši, žal pa mnogi niso mogli na akademijo, ker je bilo za vse premalo prostora.

V mestni ribarnici imajo te dni naprodaj some in krape. Ker veljajo somi 600 din/kg, so pa zelo dobre ribe s malo kostmi, lahko gospodinje izračunajo, da se nakup izplača.

Na tržnici so pretekli ponedeljek prodajali vse vrste zelenjave, ki jo je zdaj moč dobiti, najbolj pa so ljudje kupovali volnene kratke nogavice, ki so jih prodajali Hrvatje po 250 do 600 din. Jajca so veljala 43 do 48 din, solata 120 din/kg, motovilec, radič, špičača 50 din/merica, jabolka 60-90 din/kg, slivovka 600 din, med 550 din/kg, skuta s smetano 320 din, orehi 160 din/štrikela. Petelinčka ste lahko kupili za 900 din in purana za 3800 do 4200 din.

Gibanje prebivalstva: rodila so: Katarina Kostanjevec z Brega 15 - Darinko, Anica Beg iz Ragovske 18 - Miroslava, Stanislava Kotnik z Ceste herojev 37 - Damjana, Angela Vsaer iz Zagrebške - Andreja in Tomaž, Ivana Milojković iz Partizanske 8 - deklica. - Poročili so se: Franc Grubar, strojni ključavničar iz Gor. Vrhopolja, in Jožeta Čuk, uslužbenka iz Bršlina; Franc Poljšak, diplomirani ekonomist iz Ljubljane, in Marija Vuković, študentka iz Cankarjeve 31; Anton Vavpič, delavec iz Herinje vasi, in Helena Svetec, kuharica iz Kastelevo 1; Vincenc Bele, inženir iz Kettejevega drevoreda 1 in Stanislava Strumbelj, učiteljica iz Vavte vasi. - Umrli je Marija Grden, gospodinja s Kurirske poti 3, stara 65 let.

Pojasnilo o grobu Primčeve Julije

Uprava Dolenjskega muzeja obvešča javnost, da je na nagrobniku Primčeve Julije na šmihelskem pokopališču v začetku novembra letos odstopila iz betonskega okvira marmorna napisna plošča in jo je uprava pokopališča po naročilu Dolenjskega muzeja shranila, dokler je kamnosek iznova ne pritrdi. Zadevno naročilo je že dano. V prihodnjem letu je predvidena nova ureditev groba, spomenika in neposrednega okolja.

DOLENJSKI MUZEJ Novo mesto

SVEČAN SPREJEM CICIBANOV V ZVEZO PIONIRJEV

24. novembra je bil za cicibane vesel dogodek: zbrali so se v osnovni šoli, kjer so jim pionirji, pionirski starejšinski svet in DPM pripravili sprejem. Predsednica pionirskega odbora Tatjana Pelko jih je nagovorila. Potem so za njo ponavljali besede pionirske zaobljube in postali pravi Titovi pionirji. Sprejeli so nase največjo obveznost, to je učenje in se pridružili veliki družini vseh jugoslovanskih pionirjev. Starejši pionirji so jim privezali rutice, pripeli značke, jim dali kape in pionirska pravila; zatem so jim pripravili kratek program. Novi pionirji so bili tudi pogosteni.

Ta dan jim bo ostal v prijetnem spominu.

ŠAHOVSKO SREČANJE: Novo mesto – Videm-Krško 37:12

Da bi bila moštvu kar najbolje pripravljena za ekipno brzopotezno prvenstvo Dolenjske, sta se prejšnji teden srečali v Vidmu-Krškem domače šahovsko moštvo in šahovsko moštvo Novega mesta. Dvojbo je bil odigran na 7 deskah po sevenskem sistemu brzopoteznih partij. Obe moštvi sta nastopili nekoliko oslabiljeni, kar pa se je močno poznalo pri domačinih, ki so izgubili z ne pričakovano veliko razliko.

V moštvo Novega mesta je bil najboljši Jure Picek, ki je premagal vseh 7 igralcev Vidma-Krškega, slede: Sitar s 6 točkami, Gejski s 5,5, Tisu in Bartolj s 4,5, Malnarid 4, dr. Golež s 3 (zadnji štiri so igrali samo po 6 partij). Pri domačinih se je najbolje odrezal Rutar, ki je dosegel 4,5 točke, kar pomeni, da je novomeške igralce premagal z rezultatom 4,5:2,5; sledijo inž. Kurent in Zupanc s 2,5, Novak s 2, Mlakar, Arnšek in Račić pa so bili manj uspešni.

Novo mesto I. – prvak Dolenjske

Predzadnjo nedeljo je bilo odigrano ekipno brzopotezno prvenstvo Dolenjske, ki pa je bilo močno okrnjeno, kajti nastopilo je le 5 ekip od vabljenih 18. Verjetno je bilo temu vzrok sobotno žalovanje za predsednikom ZDA Kennedyjem, saj je iz tega vzroka odpadel sobotni dvojboj Domžale: Novo mesto, ki bi moral biti prav tako v Novem mestu v čast dneva republike.

Novomeška prva ekipa v postavi Penko, Škerij, Sitar in Jure Picek je premagala vse nasprotnike, in sicer: Novo mesto II (dr. Golež, Tisu, Gajski in Hrovatič) s 5,5:2,5, Celuloza (Videm-Krško) s 6:2, »Pionirjae« (Novo mesto) prav tako s 6:2 in gimnazijo Novo mesto s 8:0. S 25,5 točke je osvojila prvo mesto pred svojo drugo ekipo, ki je prav tako močno izstopala z 21 točkami. Tretje mesto je pripadlo »Celulozi« iz Vidma-Krškega z 11,5 točke, četrto in peto mesto pa si delita gimnazija Novo mesto in »Pionirjae« (Novo mesto) s 11 točkami.

Slavko Sitar

Skupščina kluba belokranjskih študentov

13. novembra je bila na Univerzi v Ljubljani prva letna skupščina Kluba belokranjskih študentov. Poleg 70 študentov iz Beke krajine in mnogih izrednih študentov sta se skupščine udeležila tudi tajnik občinske skupščine Črnomelj tovariš Tomc in predstavnik SZDL Metlika tovariš Zelen.

V poročilu je predsednik Tone Stare kritično obdelal delo kluba. Z veseljem smo ugotovili, da je bil delovni program lepo izpolnjen in da je po delavnosti belokranjski klub eden najboljših v Sloveniji.

V razpravi o poročilu so številni gostje in študentje pokazali razne možnosti pri izvenskolem udejstvovanju, hkrati pa so razpravljali o problemih kluba. Veliko pozornost so posvetili večnemu problemu študentov-stipendiranja. Opaziti je bilo, da ponekod smatrajo študentje bolj kot socialno pomoč, in ne kot investicijo. Zvedeli smo, da je v Beli krajini veliko študentov za pro-

sveto in zdravstvo, malo pa za gospodarske panoge. To dejstvo je osnova za veliko zaključkov. Investicije za prosveto in zdravstvo so vsakekor potrebne, vendar neproduktivne. Z njimi standarda ne bomo dvignili, modernega gospodarstva pa si brez številnih sposobnih solanov ljudi ne moremo zamisliti.

Mnogo smo govorili tudi o kulturni dejavnosti kluba, ki je bila v preteklem letu zelo pestra. S Sartrovim dramskim delom »Nepokopani mrtveci« ni bilo nič. V Ljubljani je študij takega dela zelo težaven. Delo z belokranjskim akademskim oktetom, ki je bil ustanovljen lani aprila, pa je zelo lepo napredovalo. Oktet je nastopil v Metliki in v Črnomlju, povsod pa je bil lepo sprejet. Zdej spet redno vadijo in se pripravljajo za bodoče nastope pod vodstvom študenta Silva Miheliča iz Metlike. Z recitacijskim večerom »Kri v plamenih« so člani kluba želi priznanje tako v Metliki kot v Črnomlju. Prav tako je tudi brucovanje v črnomljski restavraciji »Grade« lepo uspelo. Bili smo tudi na izletu v Metliki in Črnomlju.

Most v Krški vasi obnavljajo

Skupina delavcev Cestnega podjetja iz Novega mesta se že od 15. oktobra mudi v Krški vasi, kjer popravljajo most čez Krko. Izmenjali bodo 15 parov nosilcev in več pilotov, ki nosijo zgornjo konstrukcijo. Kot je povedal vodja skupine VILI CVITKO, bi popravilo lahko že končali, če jim ne bi nagajala voda, ki v Krki hitro narase. Če bo vnaprej ugodno in suho vreme, bodo popravila na mostu končali najkasneje do 10. decembra.

Dosedanji predsednik Tone Stare, ki ima glede na nedelaven odbor največje zasluge za opravljeno delo, je pred diplomo predal predsedniške posele Antonu Vivodi. Kljub temu je tovariš Stare ostal v odboru, kjer bo s svojimi izkušnjami pomagal pri nadaljnjem delu.

Pred namit so številne naloge: partizanski pohod, brucovanje, izleti itd. Vsi bomo morali pošteno poprijeti!

Janex Kure

Odpravimo surove odnose do živali!

Nekaj misli o delu in potrebah novega Društva za varstvo živali v Sloveniji

Ze dolgo smo v našem družbenem življenju čutili potrebo po ustanovitvi društva, katerega cilj naj bi bil, zaščititi živali pred mučenjem in razvijati pri ljudeh pravičen odnos do vse žive prirode, predvsem pa do živali.

Na pobudo nekaterih vnetih zagovornikov lepega odnosa do nezaščitenih živali je bilo letos spomladi v Ljubljani ustanovljeno DRUŠTVO ZA VARSTVO ŽIVALI SR SLOVENIJE. Da je bila ustanovitev potrebna, je pokazal že sam potek ustanovnega občnega zborra. — Preporna dvorana bivšega Pokojnškega zavoda v Kidričevi ulici je dokazala to potrebo. Udeleženci na ustanovnem občnem zboru so v zelo živi in sproščeni debati navajali, kako na vsakem koraku opazimo primere mučenja živali. Pogosto na cesti voznik neusmiljeno pretepa živinčce, ki ne zmore težkega tovora! Spet na cesti z živino prenatrpan tovornjak, ki ga voznik hitro ustavi, da živina popada po tleh! Na železniških postajah v vagonih natovorjena živina v vročini trpi žejo in lakoto in zaradi tega celo pogine! Otroci s fračami in zračnimi puškami streljajo ptice pevke — kose, sinice, ščinkavce itd. Lahko bi še in še naštevati primere surovega odnosa do psov, mačk, kokoši.

Ali je na podeželju kaj boljše? Pogledjmo v hleve zasebnega kmeta in socialističnega sektorja! Roko na srce! Priznati moramo, da tudi tu najdemo primere nehumanega odnosa do živali, ki so nam za vsakdanje življenje potrebne in koristne. Živina ni negovana, stoji do kolen v blatu brez stelje. Krtačo vidi le takrat, ko jo ženo na odkupno mesto ali na semenj. Tam pa spet lahko vidimo, kako neusmiljeno pa-

dajo po hrbtih in glavah koli in palice. Utrujeni živini zvijajo repe in se s podobnimi, človeka nevrednimi surovostmi znašajo nad živino, ki nam vsak dan z mlekom, vožnj in gnojem koristi. Ali najdemo koga, ki bi proti takemu ravnanju kaj storil? Bore malo jih je, ki bi tvegali opozoriti suroveža, da ne dela prav!

Poglejmo v sadovnjake! Kje pa najdemo v drevju valilnice za naše najboljše uničevalce drevesnih škodljivcev? Kje najdemo pozimi postavljene krmilnice? Skoraj nikjer!

Kmetijski in sadjarski strokovnjaki dobro vedo, da so vsa kemična sredstva za zaščito sicer dobra, da pa se škodljivci nanje privadijo in postanejo za ta sredstva imuni. Ptice pa so za neseljivi uničevalci škodljivcev in nikdar ne odpovedo.

Ozrmo se še malo v svet žuželk in mehkužcev! Ob potoku naletiš na mladoletnika, pa tudi na pravcatega ribiča, ki natika na trnek živo muho, čebelo ali deževnika! Ali je kje kdo, ki bi ga opozoril, da ne ravna prav in da muči živali? Ali je kje kdo, ki bi mu povedal, da danes ribiči uporabljajo za vabo umetne muhe, umetne črve in blestivke?

Zaradi neštevitih in mnogih drugih podobnih primerov uničevanja prirode in mučenja živali je bilo potrebno ustanoviti društvo, ki bo prevzelo nase plemenito nalogo preprečevati povsod slabo ravnanje z živalimi.

Podobna društva v svetu obstajajo že nad 100 let. Ustanavljajo bolnišnice za živali, zavetišča za zapuščene in onemogle živali, kjer jih zdravijo brezplačno ter jih ozdravljene vrnejo lastnikom ali pa na najhitrejši način končajo njihovo trpljenje.

4. oktober se po vsem svetu slavi kot dan varstva živali. Tudi naše novoustanovljeno društvo je po radiu ta dan opozorilo javnost s kratkim poročilom o pomenu tovrstnih društev v svetu in pri nas.

Naš človek je v svojem bistvu dober in dovtopen za vse lepo in plemenito! Zato pozivamo vse cicibane, pionirje, mladince, mladinke in odrasle, da po svojih močeh podpro delovanje društva za varstvo živali. Včlanite se v društvo in pomagajte nam pri razširjanju ideje humanega odnosa do živali in pri dviganju splošne kulture naših narodov! Napišite dopisnico na naslov: Društvo za varstvo živali SR Slovenije, Ljubljana, p. p. 222. Društvo vam bo poslalo člansko izkaznico in vse, kar boste želeli od njega.

Povsod, v vsakem večjem kraju naše lepe domovine moramo ustanoviti podružnico društva, organizirati predavanja in preprečevati sramotna mučenja živali. Zlasti na podeželju moramo pritegniti k sodelovanju učiteljstva in šolske mladine. Na šolah želi društvo organizirati poučna predavanja. Šolska mladina mora postaviti v sadovnjakih pravilne krmilnice, ki jih bo društvo v kratkem imele na razpolago. Te krmilnice naj oskrbuje pozimi s polaganjem prave krme. Za vso skrb, ki jo bomo posvetili v stiski pticam, se nam bodo oddolžile spomladi in poletu z uničenjem tisočev in tisočev škodljivcev in z lepim žgolenjem.

Varujmo našo lepo prirodo in s svojim odnosom do živali in prirode pokažimo svetu, da smo kulturni narod!

Jurij Verovšek

Mladina bo gradila jadransko magistralo

Mladina Jugoslavije je pripravljena prihodnje leto sodelovati pri izgradnji jadranske avtomobilske ceste in pri obnovi in izgradnji novega Skopja. To je sklenilo predsedstvo CK Zveze mladine Jugoslavije, ki je prejšnji teden razpravljalo o pripravah za organizacijo zvezne mladinske delovne akcije v prihodnjem letu in o bližnjem plenumu CK ZM.

Mladina bo sodelovala pri gradnji jadranske magistrale skozi Črno goru od Korašina do Bičjelega polja v dolžini 47 km. Delovna akcija naj bi se začela 1. aprila, sodelovalo pa bi okrog 20.000 brigadirjev in brigadirki.

Pred kongresom ljudske tehnike

Organizacije Ljudske tehnike Slovenije, mladina in pionirji, ki sodelujejo v najrazličnejših večjih tehničnih dejavnosti in izobraževanju, so se dni izbrali svoje delegate za kongres LT Slovenije, ki bo 8. decembra 1963.

Vsak kongres LT ima določeno nalogo, ki jo prevzemajo zbrani delegati za naslednje triletno obdobje. Na zadnjem kongresu smo številni zastopniki bivšega okrajnega odbora LT Novo mesto sprejeli snotne naloge LT na Dolenjskem in v Zasavju. Lahko rečemo, da smo obveze izpolnili skoraj v vseh občinah in tudi nadaljnji razvoj, čeravno je Sava presekalna naše skupno delo, lepo kaže. Skupno delo se je nadaljevalo pri ustanovitvi društva kmetijskih strojnikov, pri uvedbi tehnične vzgoje v pouk, pri letnih razpravah pionirjev in mladine, pri razstavah fotoklubov in pri organizaciji raznih manifestacij, posvetov in predavanj.

Letošnji kongres LT ima še poseben poudarek: ustava SFRJ, republiške ustave in obdobje pred sprejemi občinskih statutov bodo prav gotovo tudi ljudski tehniški dali nekaj pobud, oblik in prijemov. Na letošnjem IV. kongresu Ljudske tehnike Jugoslavije, ki je bil januarja v Zagrebu, je bila sprejeta nova oblika te organizacije in jo vodi že od takrat svet za tehnično izobrazbo v Jugoslaviji. Poseben redakcijski odbor pri GOLTS je naredil osnutek novega statuta Ljudske tehnike Slo-

venije, ki prinaša nekaj novosti. Statut poudarja, da je LTS prostovoljna družbena organizacija, ki razvija tehnično in znanstveno kulturo v množicah. Članstvo sodeluje na raznih področjih tehnike in znanosti ter posveča svoje delo povečanju produktivnosti dela in reševanju prečih vprašanj tehničnega napredka. S tem pa povečuje tudi obrambno moč SFRJ. Vse to delo dosega z organiziranjem tehnične vzgoje, s tehničnim izobraževanjem, razvijanjem znanstvenega in raziskovalnega dela, izpopolnjevanjem iznajditeljstva, novatorstva, s pospeševanjem amaterske dejavnosti itd. Med nalogami so še posebej poudarjene: pomoč pri razvoju tehničnega šolstva, modernizacija proizvodnje in pomoč pri razviti tehnične pouka v šolah. Za boljše izpolnjevanje nalog bodo organizacije ustanovljale delovne organizacije, zavode, delavnice in laboratorije v okviru posebnih zakonov in pravilnikov. Po novi shemi bodo sestavljale organizacijo Ljudske tehnike Slovenije sledeče organizacije: AMD, zveza letalstva, radioamaterji, brodarji s društvi za raziskavo morja in vodnih sport, foto-kino društva, tehnična vzgoja mladine, kmetijsko-tehnična komisija, industrijska komisija, združenje iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav, študentska organizacija LT in društva za raziskavo jam. Vse te organizacije delajo sicer samostojno, vendar enotno na

področju občine, okraja in republike, in imajo isti cilj: širiti splošno tehnično izobrazbo.

Osnovne organizacije raznih vej lahko ustanove v šolah, v kolektivih ali v društvih in klubih LT. Njihov najvišji forum je občni zbor ter upravni in nadzorni odbor. Nekoliko drugačna bo odslej organizacija splošne tehnične izobrazbe v komunah. Novi statut določa, da sestavljajo v vsaki občini poseben občinski svet LT vse organizacije, društveni organi in zainteresirani za napredek tehnične kulture. Ta svet bo v bodoče koordiniral vse dejavnosti in akcije, ustanovljal bo nove organizacije, pred skupnostjo bo zastopal vse organizacije LT v komunah, kadar bodo potrebne odločitve pri reševanju vprašanj tehnične narave. Delovni organ LT v občini bo desletje skupščina LT, ki jo sestavljajo delegati vseh osnovnih organizacij. Izvoljeni svet bo vodil delo med dvema skupščinama. Za člane sveta naj bi razen predstavnikov LT izvolili tudi zastopnike SZDL, DPM, ZMS, družbenih služb in delovnih organizacij. Občinski svet LT v občini pa izbere iz svoje srede kot izvršilni organ občinski odbor LT.

Za posebne naloge tehničnega izobraževanja predvideva statut ustanavljanje raznih strokovnih organizacij, ki bodo razvijale tehnično kulturo med mladino in prebivalstvom. Tudi finančno-materialna stran organizacij LT bo enotna. Poleg tega bo treba iskati razne vire dohodkov v organizaciji: tu je mišljena uvedba članarine in dolo, s katerim se krijejo stroški dejavnosti. Ne sme pasti vse na breme družbe, pri delu in raznih akcijah naj člani pomagajo sami!

V bodoče bomo še bolj združili svoje sile v občinah vsi, ki delamo v organizacijah Ljudske tehnike in prepričani smo, da bo naše delo še uspešnejše kot doslej.

Marijan Tratar

BREŽICE: mladinska konferenca bo 15. decembra

V Brežicah se temeljito pripravljajo na občinsko konferenco ZMS, ki bo 15. decembra. Menijo, da bo na konferenci največ govora o vlogi mladih v delavskem samoupravljanju in drugih upravnih organih.

Savski nasip prevzel

22. novembra je bil prevzem dela savskega nasipa pri Brežicah, ki ga je Vodna skupnost Dolenjske uredila v letu 1963. Dela pri urejanju tega nasipa je investiral republiški sekretariat za kmetijstvo.

Vašega malčka ni med njimi! Vemo! Saj še ne poznate kompletov »Medo«, izdelanih iz kosmatene volne in bombaža (blago zanje izdeluje Beti v Metliki). Dvojčka v ospredju sta v kompletih »Medo«, otroci, ki sedijo na klopi, pa so oblečeni v trenirke v svileni prevleki — v »Cicibane«. Oba kompleta izdeluje »KOMET« Metlika in sta primerna za suho in mokro vreme ter za sneg. Vaši otroci se bodo v teh lepih, praktičnih in cenjenih oblačilih srečno počutili, poleg tega pa bodo varni pred mrazom.

Od čete do taborniškega odreda »BELOKRANJSKIH HEROJEV«

Na rednem letnem zboru, ki so ga imeli taborniki CBB v Črnomlju 27. oktobra, so pregledali delo v preteklem letu in slovesno preimenovali bivšo četo Belih brez v odred BELOKRANJSKIH HEROJEV.

V poročilih, ki so zajemala delo čete od lanskega do letošnjega občnega zborra, smo opazili, da je enota zelo veliko delala in si priborila precejšen ugled med organizacijami. Vodstvo enote, ki so ga izvolili lansko leto, je kljub nekaterim napakam in spodrslijajem zelo dobro vodilo člane na akcijah, sestankih in na taboru. Posebno na taborjenju so bili člani zelo zadovoljni.

V novo upravo odreda so izvolili: inž. Rada Dvoržaka za starešino, tovarišico Janjo Kamnikar za namestnika starešine, Jova Grobovška pa za načelnika nove enote. V sestavi odreda bodo delovali: četa na osnovni šoli, klub na gimnaziji in četa vajencev v podjetju Belt. Člani so se na občnem zboru zavzemali za sodelovanje s taborniki v Metliki in ostalimi člani na Dolenjskem. Poltuskali bodo tudi razširili organizacijo na ostalih šolah v Beli krajini in v Kantičarici.

Pri sestavljanju programa so se posebno dobro pripravili na proslavo 20. obletnice zasedanja SNOŠ v Črnomlju, ki bo prihodnje leto. Obžalovali pa so, da ni prišel na občni zbor noben predstavnik ObLO ali družbenih organizacij. Pričakovali so pomoč pri iskanju svojega prostora, ker ga še vedno nimajo. To pa je velika ovira za nemoteno delo. Kljub temu so se taborniki odločili za temeljito polvitev svoje dejavnosti.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 6. decembra — Miklavž
Sobota, 7. decembra — Urban
Nedelja, 8. decembra — Marija
Ponedeljek, 9. decembra — Savica
Torek, 10. decembra — Smiljan
Sreda, 11. decembra — Danijel
Četrtek, 12. decembra — Aljoša

ČESTITKI

Janezu Kramarju iz Lutrskega sela pri Otočcu iskreno čestitamo za diplomo na strojni fakulteti Mama, ata, sestra Anica ter brat Edi.

Jožici Cuk, uslužbenki iz Bršlina 41, želni na novi življenjski poti vse najlepše sošolka Veronika Jarc.

ZAHVALE

Ob smrti nepozabne mame **KRISTINE SALI** iz Vavte vasl 43 se zahvaljujemo vsem, ki so nas v težkih trenutkih bodrili in nam pomagali, vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, darovalcem cvetja, tov. dr. Božu Oblaku, ki je pokojnici nudil zdravniško pomoč, kolektivom Novolesa, Vodovoda, Industrije obute, organizaciji ZB iz Straže, obema gospodinjicama za poslovljne besede ter pevcem in godbi na pihalu iz Straže. Novo mesto, 7. decembra 1963. Zalujoci otroci z družinami in ostalo sorodstvo.

Bo šel moped na Senovo ali v Brestanico?

Pismonoša, ki bo zbral do konca decembra 1963 največ novih naročnikov, bo dobil posebno priznanje uprave Dolenjskega lista: moped COLIBRI, darilo za rekordno število novih naročnikov. Tak je bil sklep, ko smo se lotili letošnje akcije »V VSAKO HIŠO DOLENJSKI LIST!«. Naši zvesti prijatelji, pismonoše in drugi uslužbenci pošt na našem področju, so se nove naloge lotili z veseljem in s ponosom. Ne bomo tajili, da jih k temu ne spodbujata tudi lepa nagrada, ki čaka najprizadevnejšega izmed njih; vemo pa zanesljivo, da bi tudi brez tega pomagali širiti naš tehnik, ki je najbolj bran častnik na področju naših občin. Sklenili pa smo, da nagradimo ob 15-letnici obstoja našega tednika še prav posebej najuspešnejšega pismonoše s tem praktičnim darilom, da bi se tako hkrati simbolično zahvalili vsem pismonošem na našem področju za njihovo dolgoletno sodelovanje z Dolenjskim listom.

Trenutno se za moped najuspešneje »dajeja« pošti **SENOVO** (190 novih naročnikov) in **BRESTANICA** (125 novih naročnikov), sledijo pa jima:

DOVOVA	87
NOVO MESTO	69
VIDEM-KRSKO	61
BREZICE	42

Novih naročnikov in še: Adlešiči (39), Semiči (26), Koprivnica (28), Krmelj (22), Kostanjevica (27) itd.

Sedanja akcija bo trajala do konca decembra 1963; težko bi bilo trditi, kam bomo odpeljali moped, saj so nekatere pošte zadnje dni spet zahtevale nove naročilnice in pričakujemo od njih še več prijetnih presenečenj! Vsa, ga novega naročnika se v upravi lista iskreno razveselimo, saj se s tem približujemo našemu geslu: **V VSAKO HIŠO DOLENJSKI LIST!** Zato vabimo tudi vas, dragi bralci, da sodelujete pri razširjanju našega pokrajinskega glasila SZDL!

Lepo vas pozdravlja
UPRAVA LISTA

PREKLIC

Jurij Flajnik iz Vukovcev 2 preklicujem vse šaljivke, izgovorjene zoper čast Jožeta Zagarja, poštnega uslužbenca iz Cerklj ob Krki.

KR. KOGLASA

UGODNO PRODAM sobno in kuhinjsko pohištvo ter električni kuhinjski. Naslov v upravi lista, (3446-63)

KOMBINIRAN električni in vzdoljni levi nerjaveči štedilnik prodam ter samsko pohištvo zamenjam za deske ali prodam. Naslov v upravi lista. (3448-63)

UGODNO PRODAM pralni stroj in malo rabljen gramofon. Naslov v upravi lista.

GARAZO oddam v najem. Naslov v upravi lista. (3447-63)

ZA POMOČ V GOSPODINSTVU v Novem mestu (blok) od 7.30 do 10. ure dopoldne, enkrat v tednu do 12. ure, dam 8000 din na mesec. Naslov v upravi lista pod »Resna in poštena«.

POSTENO kmečko deklo sprejemam na hrano in stanovanje in ji priiskrbim službo — v zameno za pomoč po delu v tovarni. Frančiška Babnik, Ljubljana, Čebelarstva 18.

NASLI SMO žensko zapestno uro. Vprašajte pri: Verček, Ceglunca 45.

KINO

Brestanica: 7. in 8. XII. ameriški barvni film »Nekateri so pritekli«. 11. XII. francoski film »Kamikaze — piloti samomorilci«.

Brezice: 6. in 7. XII. italijanski barvni film »Osvajalec Marakabina«. 8. in 9. XII. slovenski barvni film »Srečno, Kekec«. 11. in 12. XII. italijansko-španski barvni film »Lazni zakoni«.

Crnomelj: 6. in 8. XII. ameriški film »Razbojnik in navade«. 10. in 11. XII. italijanski film »Italijanke in ljubezen«.

Dolenjske Toplice: 7. in 8. XII. jugoslovanski film »Signali nad mestom«. Kostanjevica na Krki: 8. XII.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD VIDEM-KRSKO V novembru ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Franc Meznarič, delavec, in Marija Valand, gospodinja, oba iz Vidma-Krškega; Stanislav Iskra, strojni ključavničar, in Marija Pečnik, uslužbenka, oba iz Vidma-Krškega; Avguštin Drenovec, upokojenec, in Marija Jevnik, gospodinja, oba iz Vidma-Krškega; Alojz Kavčič, strojni tehnik iz Pivke, in Gertruda Simenček, uslužbenka iz Vidma-Krškega.

Umrli so: Anton Lipar, kmetovalec iz Srednjega Pijavškega, 65 let; Franc Kenk, kmetovalec iz Raven pri Zdolah, 70 let; Ana Jošt, upokojenka iz Vidma-Krškega, 77 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO Od 25. XI. do 2. XII. je bilo rojenih 19 dečkov in 14 deklic.

Poročili so se: Alojz Malnar, delavec iz Gabrja, in Albina Strahan, poljedelka iz Jugorja; Franc Pavlič, kovač iz Dolnje Gradčice, in Jožeta Ponikvar, delavka iz Vinjega vrha; Andrej Burger, električar iz Smihela, in Ana Ulenič, učiteljica iz Dragatuša; Robert Lumpert, uslužbenec iz Čebelnice, in Izabela-Marija Fabjančič, uslužbenka iz Metlike; Ferdinand Florjanc, uslužbenec iz Otočca, in Julijana Bevc, učiteljica iz Mirne peči; Janez Gimpelj, strojni mizar iz Crmošnjic, in Olga Surla, delavka iz Stranace vasi; Alojz Kovačič, avtomobanik iz Leskovca, in Antonija Šiško, uslužbenka z Malega Slatnika.

Umrli so: Frančiška Verdenik, učiteljica iz Daljnega vrha, 88 let; Cecilija Mišjak, gospodinja z Vrha pri Ljubnem, 71 let; Alojz Petre, kmet iz Dol. Straže, 70 let; Marija Cimprič, gospodinja iz Kočevja, 66 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠTVA

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Milka Lobe iz Lopate — Olgo, Marija Poreber iz Metlike — Andrejko, Metoda Suštaršič iz Dolenje Straže — Zdravka, Terezija Uhan iz Kamne gore — Jožeta, Marija Grčar iz Kamnija — Jožeta, Jožeta Ratkovič iz Drče — Ignaca, Marija Ovičič iz Vel. Orehka — Janeta, Marija Pečavar iz Stranske vasi — Martino, Angela Plantan iz Hrušice — Marijo, Marija Blatnik iz Crmošnjic — Marjuna, Marija Kočevar iz Metlike — Marinko, Ana Robek iz Družinske vasi — Igorja, Marija Muc iz Krivoglavice — Jožeta, Justina Podraž iz Sentruperta — Bojana, Jožica Kastelic s Pristave — Matejko, Ivanka Rugelj iz Sentruperta — Andrejko, Darinka Sikonja iz Tribuč — dečka, Marica Jeršin iz Goline vasi — dečka, Marija Derganc s Kala — deklco, Angelca Kastelic iz Dečje vasi — deklco, Danica Kovačič iz Zelezneva — dečka, Marija Kraševac iz Orehovca — dečka, Marija Mitrovič iz Jedinkice — deklco, Pavla Močnik iz Gabrijel — dečka, Vida Starha iz Crnomlja — deklco, Marija Kastelic iz Vrha pri Pahl

sovjetski barvni film »Dekliška pomladi«.

Metlika: 7. in 8. XII. ameriški film »Vikingi«. 11. XII. ameriški film »Osamljeni človek«.

Mokronog: 7. in 8. XII. ameriški barvni film »Poslednji voza«.

Novo mesto — Krka: Od 6. do 11. XII. slovenski barvni film »Srečno, Kekec«. 12. in 13. XII. ameriški barvni film »Tonkas«.

Straža: 7. in 8. XII. angleški film »Ker veter ne zna bratje«. Sevnica: 7. in 8. XII. ameriški film »Davy Crockett«. 11. XII. jugoslovanski film »Ljubezen in nočas«.

Sentjernej: 7. in 8. XII. »Ljubezen in obrekovanje«. Smarjeta: 7. in 8. XII. ameriški film »Polkovnik in jaze«.

Trebnje: 7. in 8. XII. italijanski barvni film »Bele senoce«. Žužemberk: 8. XII. slovenski film »Ples v dežju«.

OBVESTILA

OBVESTILO O REGISTRACIJI

Odssek za notranje zadeve občinske skupščine Crnomelj razpisuje na podlagi 13. člena »Pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil« (Uradni list FLRJ št. 22/61) registracijo motornih in priklopnih vozil oziroma podaljševanje veljavnosti prometnih dovoljenj za leto 1964.

Registracija oz. podaljševanje veljavnosti prometnih dovoljenj bo v prostorih občinske skupščine Crnomelj, soba 27, vsak dan od 7. do 12. in od 14. do 17. ure po naslednjem abecednem redu:

16. decembra 1963 lastniki vozil od črke A do vključno C; 17. decembra od črke D do vključno G; 18. decembra od črke H do vključno J; 19. decembra začetna črka K; 20. decembra od črke L do vključno O; 21. decembra začetna črka P; 22. decembra od črke R do vključno S; 24. decembra od črke S do vključno Z.

Vsa nadaljnja pojasnila dobite pri odsedu za notranje zadeve občinske skupščine Crnomelj.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Marjan Rogan, sin delavca iz Kočevja, je padel z drevesa

— deklco, Frančiška Blatnik iz Velikega Lipovca — deklco, Jožeta Majcen iz Mihovca — deklco, Ana Mikec iz Crmošnjic — dečka, Reška Bregar iz Cerovega loga — deklco, Danica Križan iz Crnomlja — deklco.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Novak iz Vidma-Krškega — Majdo, Marija Ivanjšek iz Arnovih sel — Darinko, Antonija Vogrinc iz Trnja — Franca, Fanika Arh iz Boršta — Majdo, Miroslava Repar iz Sevnice — Sonjo.

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Marjan Rogan, sin delavca iz Kočevja, je padel z drevesa

— deklco, Frančiška Blatnik iz Velikega Lipovca — deklco, Jožeta Majcen iz Mihovca — deklco, Ana Mikec iz Crmošnjic — dečka, Reška Bregar iz Cerovega loga — deklco, Danica Križan iz Crnomlja — deklco.

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Marjan Rogan, sin delavca iz Kočevja, je padel z drevesa

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 6. DECEMBRA: 8.30 Tisoč pisanih taktov, 9.25 S Koroškega v Belo krajino, 10.35 Novo na knjižni polici, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 RKO — Inž. Marko Bertonec: Načrtovanje novih živinorejskih gospodarstev, 12.25 Vokalni kvintet Niko Štrifot in Stirje fantje, 13.30 Pesem in ples iz Jugoslavije, 14.35 Domače za prijetno opoldne, 15.15 Napotki za turiste, 16.00 VsaK dan za vas, 17.05 Popoldne pri skladatelju Franzu Schubertu, 18.45 Iz naših kolektivov, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Iz filmov in glasbenih revij.

SOBOTA, 7. DECEMBRA: 8.05 Vedre melodije za konec tedna, 9.25 Z mladimi pevci po svetu, 10.15 Mali narodno-zabavni ansambli, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Jože Kregar: Ocenjevanje krasitve s cveticami organiziramo po vsej Sloveniji! 13.30 Glasbeni sejem, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zabavna glasba, 16.00 VsaK dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.45 Novo v znanosti, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Naši pevci in ansambli v veselem ritmu.

NEDELJA, 8. DECEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra — W. Hall: Vladarjeva kopal, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Hinko Wilfan — Janez Sirgarc, iz Francije domov k partizanom, 11.50 Solistični instrumenti zabavne glasbe, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas, 14.10 Nekaj melodij — nekaj ritmov, 15.05 Nedeljsko glasbeno po-

in se nasadil na palico; poškodovano ima levo nogo. Ignac Zagore, delavec iz Dolnje Brezovice, se je s desko udaril po levem kolenu. Miha Moritz, kovinar iz Kočevske Reke, se je z motorjem zalezel v voz in si poškodoval trebuh. Anica Košmelj, bolničarka iz Stopič, je podla z mopedu in si poškodovala levo roko.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Ivana Kuzole, delavka iz Polčke, je udarila krava in mu poškodovala rebra; Rozika Lukša, gospodinja iz Bijeje Gorice, je nekdo napadel s sekuro in jo buje poškodoval po glavi; Vukina Julijana, delavec iz Kačkovca, je padel s kolesom in dobil poškodbe po nogah; Jože Gorenc, invalid iz Studenca, je padel in si poškodoval roko; Jože Sneiderger, delavec z Bizeljkega, si je na cirkularni odrezal prste; Jože Pečnik, rudar s Senovega, si je poškodoval desno nogo; Pero Katesič, posestnik iz Bedra, si je poškodoval glavo; Franca Lovrinska, delavka iz Krškega, je nekdo udaril s steklenico po glavi; Antonu Vodopivec, posestniku iz Leskovca, je na nogo padlo drevo.

VSAK ČETRTEK: Dolenjski list v vsako našo družino!

Kopica nepotrebnih potrdil

Ni naključje, da se bodo organizacijsko politični zbori republiških skupščin v kratkem ukvarjali z vprašanjem, kako bi poenostavili administracijo in kako bi omogočili državljanu, da bi po krajši in manj zapleteni poti uveljavil svoje pravice.

Praksa kaže, da je potrebna danes že kopica potrdil, za katere izgublja človek, ki jih potrebuje, dragoceni čas, za upravne organe pa tudi pomenijo oviro. Med prvimi so govorili o tem v organizacijsko-političnem zboru republiške skupščine Srbije, kjer so poslanci navajali nekatere kar presenetljive številke. Tako so povedali, da izdajajo v tej republiki državljanom 260 različnih potrdil, pri tem pa 145, ali več kot polovica, sploh nima zakonite osnove. Samo za uveljavitev pravic iz socialnega zavarovanja potrebujemo 51 potrdil ali 19

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. VK avtomehanike
2. KV avtomehanike
3. KV strugarje
4. KV rezkarje
5. KV strojne ključavničarje
6. VK ključavničarje
7. KV ključavničarje
8. VK kleparje
9. KV kleparje
10. KV brusilce — ostrilce
11. NKV delavce za delo v proizvodnji

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe. Pod 11. zaželeno moška delovna sila.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe zgornjemu naslovu.

odst. vseh potrdil v tej republiki. Poslanci so nekoliko v šali povedali, da bodo kmalu potrebne posebne torbice, v katere bi spravili ljudje vsa potrdila in legitimacije.

Čeprav položaja ne bo moč izboljšati čez noč, pa bo treba razmisliti, kako bi omejili potrebna potrdila na pametno mero. Najbrž bo kazalo spreminiti zakone, predvsem pa preprečiti, da bi z dopolnilnimi predpisi zahtevali

CERKLJANSKE IVERI

Eden glavnih cerkljanskih problemov je zaposlovanje delovne sile. Kmetijska zadruga iz Brežic, ki ima v Cerkljah ob Krki in okolici že močan obrat, svoje interesno območje še povečuje. Takih, ki spričo podružbija zemlje in proizvodnje iščejo zaposlitev, je vedno več. Zato želijo imeti vsaj en

večji obrat. Menijo, da bi imel največ pogojev za obstoj obrat predelovalne industrije.

Rokometna sekcija v okviru telovadnega društva v Cerkljah je letos doživela svoj največji uspeh. Rokometno moštvo, ki ga sestavljajo vajenci, pomočniki in dijaki, je začelo tekmovali v zasavski ligi in v jesenskem delu brez poraza zasedlo prvo mesto. Skozi težave so se največ prebijali sami, šele kasneje jih je opremila občinska zveza za telesno kulturo, za kar so jim zelo hvaležni.

CETRTEK, 12. DECEMBRA: 8.05 Opera in balet, 9.25 Slovenski pevci, orkestri in ansambli zabavne glasbe, 10.15 Pihalni orkester JLA dirigira Pavle Brzula, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 RKO — Franc Novak: Vinogradniška proizvodnja v kooperaciji, 12.25 Dalmatinske narodne s ansambli Dalmacija, 13.30 Glasbeni sejem, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zabavna glasba, 16.00 VsaK dan za vas, 17.15 Turistična oddaja, 18.45 Kulturna kronika, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Četrtek večer narodnih pesni in napevov.

MOTORNO KOLO »PANONIJA«, 250 cm³ prodamo, Prednost do nakupa imajo podjetja in zavodi. — Odprodaja zasebnikov po 15. decembru 1963.

»OPREMALES« Novo mesto Trdinova 45 — p. p. 7

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krsko — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Miloš Jakopec, Jožica Teppy in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-217 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani